

TẠP CHÍ SÁNG TÁC, NGHIÊN CỨU LÝ LUẬN PHÊ BÌNH VĂN HỌC NGHỆ THUẬT

XUÂN YÊU THƯƠNG VÀ KHÁT VỌNG

Năm 2021 khép lại, chúng ta đón tin hiệu vui khi vô vàn khó khăn, thách thức do đại dịch tạm lắng bởi độ phủ Vaccine được tiêm chủng cho tổng số dân cả nước đã vượt trên 70%. Đất nước chuyển sang trạng thái bình thường mới “Thích ứng an toàn, linh hoạt, kiểm soát hiệu quả dịch Covid-19”; số người tử vong do dịch bệnh giảm đáng kể. Các câu chuyện về tình yêu thương và việc làm tử tế được nhắc đến nhiều hơn bao giờ hết, nhất là tình người nơi tuyến đầu chống dịch. Sức mạnh đoàn kết của một dân tộc giàu truyền thống anh hùng, tình yêu thương được phát huy và lan tỏa; ý chí tự lực, tự cường và khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc được khẳng định qua đường lối, chính sách đúng đắn của Đảng và Nhà nước ta. Chính phủ ban hành những chính sách, kịch bản kịp thời xử lý linh hoạt các tình huống: “Càng khó khăn càng phải đẩy mạnh phân cấp phân quyền để phát huy tính tích cực, chủ động, linh hoạt, tự chủ, tự chịu trách nhiệm của các cấp, các ngành, huy động được sức mạnh đại đoàn kết, truyền cảm hứng cho nhân dân cùng vào cuộc để thực hiện bằng được mục tiêu kép vì hạnh phúc, ấm no của nhân dân”.

Bước sang năm 2022, tỉnh Bình Phước tròn 25 năm tái lập, đời sống Văn học, Nghệ thuật đón một làn không khí mới khi nhiều văn nghệ sĩ được nhận giải thưởng danh giá “Giải thưởng Văn học - Nghệ thuật tỉnh lần thứ nhất”. Chúng ta vui mừng bởi có nhiều thể loại thuộc công trình, cụm công trình, tác phẩm với chất lượng nội dung cao về giá trị tư tưởng và thẩm mỹ đã gửi tham gia.

Đón xuân Nhâm Dần trong yêu thương và khát vọng! Tự thân mỗi người có những hoài bão, niềm tin cuộc sống luôn được bình an, hạnh phúc; nhất là thời điểm chuyển giao đất trời giữa năm cũ và năm mới, thời khắc thiêng liêng, ai cũng muốn cầu cho ước mơ thành hiện thực. Hy vọng mùa xuân vĩnh hằng sẽ đến với mọi người, mọi nhà trong niềm vui hân hoan “xuân đoàn viên” không còn Covid ảnh hưởng đến tính mạng, các sinh hoạt của đời sống xã hội trở lại bình thường.

Tạp chí Văn nghệ năm 2022 mang theo niềm tin sẽ giới thiệu đến độc giả nhiều hơn những tác phẩm Văn học, Nghệ thuật hay và giàu hơi thở cuộc sống; những câu chuyện tử tế ấm áp tình người và có sức lan tỏa, hấp dẫn, góp phần khơi dậy những khát vọng. Đó cũng là sứ mệnh mới của báo chí cách mạng.

Nhân dịp đón Tết cổ truyền của dân tộc - Xuân Nhâm Dần, Ban Biên tập kính chúc quý độc giả một năm mới an khang - thịnh vượng và luôn tràn ngập niềm vui, hạnh phúc.

Chúc mừng năm mới 2022!

BAN BIÊN TẬP

HỘI ĐỒNG BIÊN TẬP
Nhà Nghiên cứu VNDG
Lê Văn Quang - Chủ tịch
Nhà báo

Phạm Hiến - P. Chủ tịch Thường trực
CÁC ỦY VIÊN
Nhà Nghiên cứu VNDG
Ma Ly Phước
Nhạc sĩ **Vũ Quang Vượng**
Họa sĩ **Nguyễn Duy Hồng**
Nghệ sĩ Nhiếp ảnh **Nguyễn Văn Phúc**
Nhà văn **Ngô Thị Ngọc Diệp**

TỔNG BIÊN TẬP
Phạm Hiến

THƯ KÝ TÒA SOẠN
Trương Quốc Cường
BIÊN TẬP:
Nguyễn Văn Dương
Trần Vũ

TRÌNH BÀY:
Quốc Cường

SỬA BẢN IN:
Lê Thị Hương

Bìa 1: **Đôi bạn vào xuân**
Ảnh: **Nguyễn Văn Phúc**

TÒA SOẠN

Số 1, Nguyễn Thị Minh Khai, P. Tân Phú, TP. Đồng Xoài, tỉnh Bình Phước.
ĐT: 02713888507 Fax: 02713887132
Gmail: tapchivannghebinhphuoc@gmail.com
In 1.000 cuốn, khổ 20 x 28cm, 76 trang.

In tại Nhà in Bình Phước.

Giấy phép xuất bản số: 388/GP-BTTTT do Bộ Thông tin và Truyền thông cấp ngày: 13/8/2015; Công văn số: 1951-CBC-BCĐP của Cục Báo chí ngày 02/12/2021 về việc gộp số báo Xuân Nhâm Dần 2022.

In và nộp lưu chiểu tháng 01/2022.

TRONG SỐ NÀY

- 1 **XUÂN YÊU THƯƠNG VÀ KHÁT VỌNG - BBT**
- 4 **THƠ XUÂN CỦA BÁC HỒ - Nguyễn Văn Toàn**
- 8 **ĐỀ VĂN HỌC NGHỆ THUẬT VIỆT NAM THỰC SỰ GÓP PHẦN TRỰC TIẾP VÀO SỰ NGHIỆP “TRỒNG NGƯỜI” TRONG THỜI KỲ MỚI - PGS.TS Đào Duy Quát**
- 9 **VĂN HỌC NGHỆ THUẬT HƯỚNG ĐẾN GÓP PHẦN XÂY DỰNG KHÁT VỌNG PHÁT TRIỂN ĐẤT NƯỚC PHỒN VINH, THỊNH VƯỢNG - Phạm Hiến**
- 13 **10 SỰ KIỆN VĂN HÓA NỔI BẬT TỈNH BÌNH PHƯỚC NĂM 2021 - TCVN**
- 18 **XÂY DỰNG NỀN VĂN HÓA ĐỐI VỚI QUỐC PHÒNG AN NINH - Lê Huy Chung**
- 20 **VAI TRÒ CỦA DÂN VẬN TRONG CÔNG TÁC GIẢI NGHÈO VÙNG ĐỒNG BÀO DÂN TỘC THIỂU SỐ - Ma Ly Phước**
- 21 **TỪ BÀI THƠ MÙA XUÂN NHỎ NHỎ CỦA THANH HẢI ĐẾN CA KHÚC - TRẦN HOÀN - Ns Trần Cao Vân**

24 MỘ CỤ THẠCH HÀNG GÒN -
CÔNG TRÌNH KIẾN TRÚC ĐỘC
ĐÁO CỦA NGƯỜI VIỆT CỔ -
Sỹ Tuyền

27 TIẾNG CỒNG GỌI XUÂN -
Anh Tuấn

28 THƯ VĂN NGHỆ - *Ngọc Quế*

29 TẾT SẼ CHIA -
Ngô Thị Thu Sương

31 KHÚC ÂN TÌNH MÙA XUÂN
- *Bùi Thị Biên Linh*

34 NGHỆ SĨ NHIẾP ẢNH CÙNG MÙA
XUÂN - *Nguyễn Hoàng*

36 “MÙA” NHIẾP ẢNH -
Nguyễn Văn Phúc

37 XUÂN VỀ - *Ngô Thị Ngọc Diệp*

38 NHÂM DẦN ĐANG ĐẾN -
Nguyễn Hằng

39 NGÀY TẾT ĐỌC BÁO XUÂN... -
Hoài Minh

40 MỸ THUẬT & SỰ ĐỒNG CẢM -
Minh Thư

42 CÓ NỖI NHỚ ĐI CÙNG NĂM
THÁNG - *Nguyễn Duy Hồng*

44 “ÁNH SÁNG AN NINH” THAY ĐỔI
ĐƯỜNG GIAO THÔNG NÔNG
THÔN - *Vũ Trần*

45 NOBEL VĂN CHƯƠNG 2021
ABDULRAZAK GURNAH: “NHÀ
VĂN CHÂU PHI VĨ ĐẠI NHẤT
CÒN SỐNG” - *Tuổi trẻ Online*

53 GIÁC MƠ VUI -
Vương Thu Thủy

56 CON GÁI TUỔI DẦN -
Nguyễn Ngọc Dung

58 NGOÀI KIA, XUÂN VẪN RẤT
XUÂN... - *Dịu Hiền*

60 NĂM TUỔI - *Nguyễn Hữu Diên*

62 RÉT ĐẠM VÙNG BIÊN -
Duy Hiến

64 GIÓ TỪ ĐẢO XA -
Nguyễn Minh Ngọc

68 TINH CỌP - *Phan Đức Nam*

NHẠC:

* XUÂN TRẺ MÃI - *Ns. Quang Vượng*

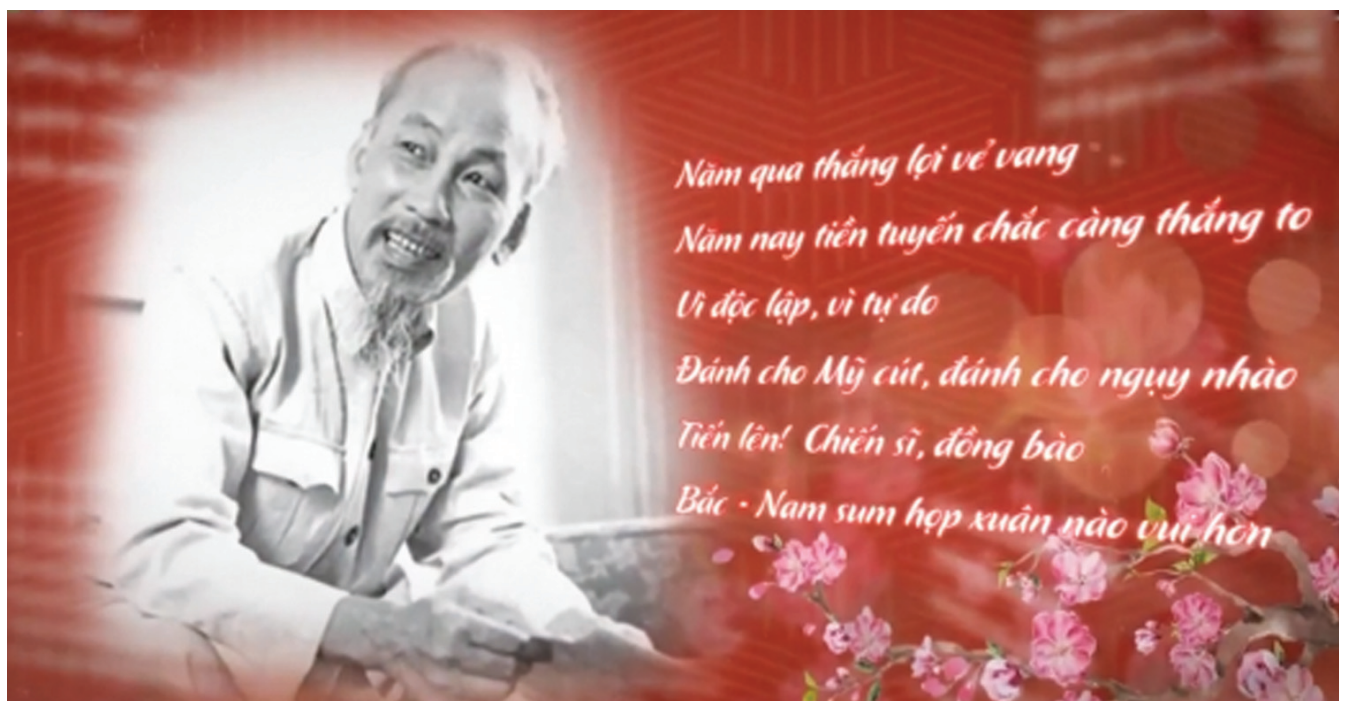
* XUÂN ƠI! - *Ns. Nguyễn Quốc Bảo*

THƠ: NGUYỄN HỒNG VINH, NGUYỄN VĂN
THANH, LÊ THÀNH VĂN, THÙY DUNG, BÙI
VĂN HIÊN, ĐOÀN THU HIỀN, NGUYỄN SỬA,
NGUYỄN ĐÌNH SINH, HẢI ĐIỀU, ĐẶNG NGỌC
TÌNH, BÙI THỊ HIỀN, NGUYỄN HOÀNG OANH,
NGUYỄN NHÂN, TRỊNH LOAN, ĐÔNG ANH
THUẬN, QUANG MÌNH BÙI, HOÀN NGUYỄN,...

THƠ XUÂN CỦA *Bác Hồ*

□ NGUYỄN VĂN TOÀN

Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa của Liên hợp quốc (UNESCO) đã tôn vinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (1890-1969) với tư cách Danh nhân văn hóa thế giới vào năm 1987 và khuyến nghị các nước thành viên tổ chức kỷ niệm 100 năm ngày sinh của Người vào năm 1990. Bởi vậy, thật thú vị khi vào mùa xuân chúng ta được nghe tâm sự của Người trong những bài thơ.

Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa kiệt xuất của Việt Nam - đã dành trọn cuộc đời mình cho cách mạng. Quan niệm về thơ được Người bày tỏ rõ ràng:

Thơ xưa thường chuộng thiên nhiên đẹp,

Mây, gió, trăng, hoa, tuyết, núi, sông;

Nay ở trong thơ nên có thép,

Nhà thơ cũng phải biết xung phong.

(“Cảm tưởng khi đọc *Thiên gia thi*”)

Bởi vậy, thơ về mùa xuân của Chủ tịch Hồ Chí Minh thấm đượm tinh thần cách mạng.

Đó là:

*Rầm Xuân lồng lộng trăng soi
Sông Xuân nước lẫn màu trời
thêm Xuân*

*Giữa dòng bàn bạc việc quân,
Khuya về bát ngát trăng ngân
đầy thuyền.*

(“Rầm tháng Giêng”)

Và:

*Nếu không có cảnh Đông tàn
Thì đâu có cảnh huy hoàng
ngày Xuân*

*Nghĩ mình trong bước gian
trần*

*Gian nan rèn luyện tinh thần
thêm hăng.*

(“Tự khuyên mình”)

Bài thơ “Tự khuyên mình” được Chủ tịch Hồ Chí Minh làm khi bị bọn Tưởng Giới Thạch bắt khi hoạt động cách mạng và

bị chúng cầm tù trên đất Trung Quốc từ tháng 8-1942 đến tháng 9-1943. Mùa xuân ở đây được Người đặt trong mối tương quan đối lập với mùa đông. Đông về, giá lạnh, khắc nghiệt, tượng trưng cho khó khăn, gian khổ trên con đường phát triển của phong trào cách mạng. Xuân tới, ấm áp, tươi vui, tượng trưng cho cách mạng thắng lợi. Đó chính là niềm tin tất thắng của Người.

Do đó, đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh, mùa xuân năm 1946 thực sự là mùa xuân đầu tiên của nước Việt Nam mới, và cái Tết năm đó thực sự là Tết Độc lập, Tự do. Trong một bài thơ chúc mừng một tờ báo đăng trong số Tết, Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định:

*Tết này mới thực Tết dân ta
Mấy chữ chào mừng báo
Quốc gia
Độc lập đầy vui ba chén rượu
Tự do vàng đỏ một rừng hoa
Mọi nhà vui đón Xuân Dân chủ
Cả nước hoan nghênh Phúc
Cộng hoà.*

(“Mừng báo Quốc gia”)

Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng viết bài “Mừng tết Nguyên Đán như thế nào?” (ngày 18-1-1960) nêu những việc đáng chê, đáng khen trong việc ăn Tết, nhắc nhở cán bộ phải làm gương, hướng dẫn nhân dân ăn Tết vui vẻ, tiết kiệm. Người nhận định: “Nếu có bao nhiêu tiền bỏ ra mua sắm hết để đánh chén lu bù,

thế là mừng Xuân một cách lạc hậu, thế là lãng phí, thế là không Xuân”. Và Người làm thơ kêu gọi: *Mừng Xuân, Xuân cả thế gian/Phải đâu lãng phí cổ bàn mới Xuân.*

Đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh, trồng cây không chỉ là lợi ích kinh tế trước mắt mà còn là mùa xuân vững bền của đất nước, của dân tộc. Bởi vậy. Người làm thơ kêu gọi: *Mùa xuân là Tết trồng cây/Làm cho đất nước càng ngày càng xuân.*

Trong mùa xuân năm 1969, khi kẻ thù còn âm mưu chia cắt lâu dài đất nước, Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định về mùa xuân Thống nhất của đất nước sẽ là mùa xuân vui nhất của dân tộc ta. Và ước nguyện đó của Người đã được thực hiện trong Đại thắng mùa Xuân năm 1975:

*Năm qua thắng lợi vẻ vang,
Năm nay tiền tuyến chắc càng
thắng to.
Vì độc lập, vì tự do,
Đánh cho Mỹ cút, đánh cho
Ngụy nhào.
Tiến lên! Chiến sĩ, đồng bào,
Bắc Nam sum họp, xuân nào
vui hơn”!*

(Thơ chúc Tết 1969)

Do đó, thơ chúc Tết của Chủ tịch Hồ Chí Minh khi mùa xuân về như Người bày tỏ là: *Mấy lời thân ái nôm na, Vừa là kêu gọi, vừa là mừng Xuân* (Chúc Tết Giáp Thìn - 1964) □

*Chào
Nhâm
Dần
Mừng
Đảng
Quang
Vinh
Đất
Nước
Vững
Bước
Di
Lên
Chủ
Nghĩa
Xã
Hội
Đón
Tết
Cổ
Truyền
Ơn
Bác
Tạc
Đạ
Toàn
Dân
Đoàn
Kết
Vạn
Nẻo
Cuộc
Sống
Phồn
Vinh.*

LÊ THÀNH VĂN

Đêm Giao Thừa Nhớ Bác

Đêm Ba mươi Tết Giao thừa
Trời rét ngọt và mịt mù mưa bụi
Bác đến thăm một gia đình nghèo Hà Nội
Chị lao công sững sờ, nước mắt bỗng rung rung

Làm sao tin Chủ tịch đến thăm mình
Khi việc nước, việc quân bận bịu lắm rồi
Tiếng các con reo “Bác Hồ!” như pháo nổ
Lòng chị nghẹn ngào - phút xúc động thiêng liêng

Bác xoa đầu từng cháu nhỏ yêu thương
Hỏi việc học hành, hỏi bữa ăn có đói
Người mẹ nghèo, một nách ba con lại càng thêm bối rối
“Dạ thưa Bác, cơm cháo cả nhà cũng tạm dần qua”

Đêm ấy Bác về mưa rắc lạnh xuyết xoa
Người đắp tấm chăn đơn nghĩ thương người áo vá
Cả đời mình bôn ba vượt trăm ngàn vất vả
Khát vọng vô cùng cơm áo đến muôn dân

Mỗi gia đình có một nỗi khổ riêng
Trăm ngàn nỗi khổ riêng thành niềm đau chung của Bác
Mùa xuân về ta học Người biết ngọt bùi chia sẻ
Một miếng khi đói ăn thành ơn nghĩa cuộc đời.

THÙY DUNG

Chào Xuân

Tết đến rồi đó em!
Đượm giọt sương hoa nở
Nắng mai vàng rực rỡ
Long lanh đón Xuân về.

Phố phường đến miền quê
Lòng người ngời náo nức
Niềm tin thêm rạo rức
Đời vui như Xuân trào.

Thế nước đã lên cao
Vững vàng ngăn thác lũ
Cho Xuân đời no đủ
Hạnh phúc vui muôn nhà.

Bình phục vút lời ca
Mừng Nhân Dân khang khái
Đảng kiên cường chèo lái
Dân đồng lòng lướt nhanh.

Xuân thơm lộc đầu cành
Đẹp hoa đào xứ Bắc
Mừng xuân, mừng đất nước
Đảng, Bác Hồ quang vinh.

Ảnh: TL

BÙI VĂN HIÊN

DÂNG ĐẢNG KÍNH YÊU

Chín mươi hai năm phấn đấu hy sinh
 Đánh đuổi ngoại xâm gìn giữ nền độc lập
 Đổi mới tư duy, xóa quan liêu bao cấp
 Xây xã hội công bằng, dân chủ, văn minh.

Nước mạnh dân giàu nhờ có Đảng quang vinh
 Công ơn Bác Hồ và các anh hùng liệt sỹ
 Dân tộc ta luôn giữ gìn đạo lý
 Uống nước nhớ nguồn chung thủy trước sau.

Hạnh phúc nào hơn có Đảng đi đầu
 Chủ nghĩa Mác - Lênin soi đường chỉ lối
 Tư tưởng Hồ Chí Minh vững niềm tin thắng lợi
 Hội nhập bang giao không thay hướng đổi màu.

“Văn học, Nghệ thuật nước ta tiếp tục kế thừa, phát huy các giá trị bền vững của dân tộc được hun đúc, chắt lọc qua hàng nghìn năm lịch sử. Đó là chủ nghĩa yêu nước, chủ nghĩa nhân văn; là bản sắc Văn hóa Dân tộc và tinh hoa Văn hóa nhân loại; là độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội; là trọng trách xây dựng nhân cách, đạo đức, lối sống, tâm hồn, cốt cách con người Việt Nam”.

(Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng).

ĐỀ VĂN HỌC NGHỆ THUẬT VIỆT NAM THỰC SỰ GÓP PHẦN TRỰC TIẾP VÀO SỰ NGHIỆP “TRỒNG NGƯỜI” TRONG THỜI KỲ MỚI

*** Về giá trị tư tưởng của tác phẩm:** Đó là giá trị khám phá, sáng tạo, phản ánh chân thực, sinh động cuộc sống, phản ánh chân thực có chiều sâu từ trong bản chất của nó, phản ánh chân thực, sinh động cuộc đấu tranh cách mạng và lao động sáng tạo của nhân dân, phản ánh rõ nét, sâu sắc chủ nghĩa yêu nước, tư tưởng nhân văn, dân chủ của dân tộc ta, chế độ ta. Tiếp cận và phản ánh được bản chất cuộc đấu tranh lên án cái ác, cái xấu, sự biến chất thoái hóa về nhân cách đạo đức lối sống của một bộ phận xã hội vì mục tiêu hoàn thiện nhân cách con người, lành mạnh hóa xã hội. Đưa ra được sự kiến giải, thông điệp có giá trị tư tưởng cao, phù hợp với lợi ích của nhân dân, đất nước.

*** Về giá trị nghệ thuật của tác phẩm đó là:** Xây dựng được hình tượng nghệ thuật hấp dẫn có sức truyền cảm; có phong cách, cá tính sáng tạo độc đáo, có sự kết hợp hài hòa giữa nội dung và hình thức; sử dụng ngôn ngữ trong sáng, giản dị, đi vào lòng người.

*** Sau 35 năm đổi mới Văn học Nghệ thuật, chúng ta mới có những văn nghệ sĩ có năng khiếu, có tài nhưng vẫn thiếu vắng tài năng lớn, thiên tài. Đáng chú ý, còn nhiều văn nghệ sĩ chưa có tư tưởng lớn (cả Triết học và Mỹ học), chưa thực sự đam mê, quyết liệt dấn thân vào đời sống, nhất là ở những mũi nhọn của sự nghiệp đổi mới, Công nghiệp hóa, Hiện đại hóa, hội nhập Quốc tế, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, sống chết với tác phẩm của mình, nhân vật của mình. Thiếu bản lĩnh, tự bó mình trước những quan niệm mơ hồ về “vùng cấm”, “vùng nhạy cảm” và nhất là thiếu tài năng nghệ thuật thể hiện tri thức khách quan, chân lý cuộc sống. Hoạt động Phê bình chưa đóng được vai trò đồng hành, thẩm định, định hướng, kích thích sự sáng tạo những tác phẩm có giá trị cao về tư tưởng và nghệ thuật. Mặt khác lý luận phê bình chưa làm tốt vai trò góp phần giáo dục thẩm mỹ, định hướng cho công chúng tiếp nhận, chưa quảng bá có hiệu quả cái mới, cái hay, cái đẹp của các tác phẩm văn nghệ cho đông đảo công chúng tiếp nhận.**

*** Muốn sáng tạo ra và quảng bá sâu rộng có hiệu quả những tác phẩm văn nghệ đỉnh cao thì nền Văn học Nghệ thuật nước ta phải được phát triển mạnh mẽ và toàn diện. Vì chỉ trên cái nền của sự phát triển mạnh mẽ toàn diện mới thực sự tạo điều kiện, tiền đề cho sự xuất hiện những tài năng xuất chúng, những thiên tài Văn học Nghệ thuật và ra đời các tác phẩm có giá trị đỉnh cao về tư tưởng nghệ thuật** □

(Theo PGS.TS Đào Duy Quát)

VĂN HỌC NGHỆ THUẬT HƯỚNG ĐẾN GÓP PHẦN XÂY DỰNG KHÁT VỌNG PHÁT TRIỂN ĐẤT NƯỚC PHỒN VINH, THỊNH VƯỢNG

(LTS) Tại Hội nghị Văn hóa toàn quốc (ngày 24/11/2021), trong bài phát biểu của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã nhấn mạnh: *Như Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng đã xác định “Xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện, gắn kết chặt chẽ, hài hòa giá trị truyền thống và giá trị hiện đại. Phát triển toàn diện, đồng bộ các lĩnh vực văn hóa, môi trường văn hóa, đời sống văn hóa phong phú, đa dạng, văn minh, lành mạnh; vừa phát huy giá trị tốt đẹp của dân tộc, vừa tiếp thu tinh hoa văn hóa của nhân loại để văn hóa thực sự là nền tảng tinh thần, nguồn lực nội sinh và động lực đột phá cho phát triển kinh tế - xã hội và hội nhập quốc tế”. Nhân dịp đất nước đón tết Nguyên Đán “Nhâm Dần - 2022”; kỷ niệm 92 năm Ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam và đặc biệt chào mừng tỉnh Bình Phước tròn 25 năm tái lập tỉnh, đồng chí Nguyễn Mạnh Cường - UVBCHTW Đảng, Bí thư Tỉnh ủy đã dành thời gian trả lời phỏng vấn của Tạp chí Văn nghệ Bình Phước về đánh giá và định hướng đối với hoạt động Văn học - Nghệ thuật của tỉnh nhà.*

- Phóng viên (PV): Thưa đồng chí, để xây dựng nền Văn học, Nghệ thuật của tỉnh với các nhiệm vụ trọng tâm, thời gian tới Bình Phước có những định hướng gì?

Đồng chí Nguyễn Mạnh Cường: Để có định hướng đúng đắn cho công tác xây dựng, phát triển nền Văn học Nghệ thuật tỉnh nhà thời gian tới, tôi cho rằng trước hết phải nhìn nhận thật sâu sắc và toàn diện về vị trí, vai trò

quan trọng của Văn học, Nghệ thuật trong đời sống xã hội, những thành tựu, ưu điểm đạt được và đánh giá một cách nghiêm túc cả những tồn tại, hạn chế để thấy được những điểm mạnh cần phát huy và điểm yếu phải khắc phục. Theo tổng hợp báo cáo của các ngành, địa phương trong tỉnh, nhìn chung

tình hình tư tưởng của đa số văn nghệ sĩ, cán bộ, hội viên trong thời gian qua ổn định, an tâm công tác. **“Thông qua các tác phẩm, các công trình, Văn học, Nghệ thuật đã góp phần không nhỏ trong việc động viên, cổ vũ quân dân hăng hái thi đua lao động, học tập, công tác và góp phần đẩy mạnh phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội của tỉnh nhà”.**

Bên cạnh các thành tựu đạt

được, vẫn còn một số hạn chế phải được nhanh chóng khắc phục. Hoạt động Văn học Nghệ thuật chưa thật sự sâu rộng, tính đồng bộ chưa cao, tính chuyên nghiệp chưa rõ nét, việc giới thiệu, quảng bá tác phẩm còn hạn chế; một số văn nghệ sĩ chưa có sáng tạo đột phá về đầu tư tác phẩm, công trình quy mô chưa xứng tầm với truyền thống hào hùng của quân và dân Bình Phước trong thời kỳ kháng chiến cũng như trong giai đoạn xây dựng, phát triển ngày nay.

Chúng ta đều biết rằng: **“Văn học, Nghệ thuật là một lĩnh vực tinh tế và là một bộ phận quan trọng của Văn hóa”.** Trong thời gian tới, tỉnh Bình Phước sẽ tiếp tục bám sát những chủ trương, đường lối của Đảng về Văn hóa, Văn nghệ. Nhất là những nội dung chỉ đạo của đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng quán triệt tại Hội nghị Văn hóa toàn quốc gần đây, diễn ra vào ngày 24/11/2021.

Một là, tiếp tục thực hiện Nghị

quyết Hội nghị lần thứ chín (Ban chấp hành Trung ương khóa XI) về **“Xây dựng và phát triển Văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước”** và bám sát việc thực hiện Nghị quyết số 23-NQ/TW ngày 16/6/2008 của Bộ Chính trị về **“Tiếp tục xây dựng và phát triển Văn học, Nghệ thuật trong thời kỳ mới”**, coi đó là kim chỉ nam định hướng cho hoạt động Văn học Nghệ thuật trong thời gian tới.

Hai là, phát huy vai trò, sứ mệnh cao quý của Văn học, Nghệ thuật và của đội ngũ văn nghệ sĩ tinh nhà, chủ động triển khai thực hiện phù hợp với tình hình thực tế của địa phương.

Ba là, triển khai thắng lợi Nghị quyết Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của đảng **“Xây dựng nền Văn hóa mới của nước nhà phải lấy hạnh phúc của đồng bào, của dân tộc làm cơ sở”**, trong đó Văn học, Nghệ thuật có vai trò nhất định góp phần xây dựng giá trị đạo đức con người và định hướng dư luận xã hội bảo vệ nền tảng chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh.

Bốn là, tổ chức triển khai thực hiện hiệu quả Nghị quyết Đại hội Đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ XI về tiêu chí **“Xây dựng, bảo tồn các giá trị văn hóa, làm cho văn hóa**

thấm sâu vào mọi hoạt động thực sự là nền tảng tinh thần của xã hội”; tăng cường đầu tư cơ sở vật chất cho hoạt động Văn hóa Nghệ thuật, nhất là địa điểm lưu giữ, trưng bày, quảng bá các tác phẩm Văn học, Nghệ thuật có giá trị.

Vừa qua, tỉnh đã tổ chức xét, trao Giải thưởng Văn học - Nghệ thuật tỉnh lần thứ nhất, nhân dịp chào mừng kỷ niệm 25 năm tái lập tỉnh, chúng ta vui mừng đón nhận nhiều thể loại thuộc công trình, cụm công trình, tác phẩm chất lượng nội dung có giá trị tư tưởng và thẩm mỹ. Tỉnh ủy tiếp tục cho chủ trương ban hành Quy chế xét tặng Giải thưởng Văn học - Nghệ thuật Bình Phước lần thứ hai, giai đoạn năm 2022-2026 nhằm động viên, khuyến khích văn nghệ sĩ hoạt động, sáng tác đồng hành cùng với nhiệm vụ của tỉnh.

Với những nhiệm vụ trọng tâm đặt ra mang tính định hướng đó, tôi đề nghị các nhà văn hóa, đội ngũ trí thức, anh chị em văn nghệ sĩ tinh nhà tiếp tục phát huy tinh thần đoàn kết, thống nhất trong ý chí, hành động; phối hợp chặt chẽ với các địa phương, ngành trong tỉnh và các tổ chức, cá nhân hoạt động liên quan đến lĩnh vực Văn hóa, Văn học, Nghệ thuật trong cả nước, đồng lòng, dốc sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân; khơi dậy khát

vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc, phát triển tỉnh Bình Phước giàu đẹp, văn minh.

- **PV:** Trong hoạt động Văn học, Nghệ thuật đa chiều và có phần dễ dãi theo thị hiếu như hiện nay thì đâu là vấn đề đáng lo ngại cần quan tâm, thưa đồng chí?

Đồng chí Nguyễn Mạnh Cường: Hoạt động sáng tác Văn học, Nghệ thuật theo đường lối, quan điểm Văn hóa, Văn nghệ của Đảng vẫn là dòng chảy chính. Tuy nhiên, cũng có những vấn đề đáng quan ngại cần được cảnh tỉnh hiện nay là nguy cơ lệch chuẩn, loạn chuẩn trong đời sống Văn học, Nghệ thuật. Hội đồng Lý luận, Phê bình Văn học Nghệ thuật Trung ương đã từng nhận định: Không ít tác phẩm Văn học, Nghệ thuật ý nghĩa xã hội còn hạn hẹp, không rõ lý tưởng xã hội và lý tưởng thẩm mỹ. Một số văn nghệ sĩ còn hạn chế trong tiếp cận và nhận thức những vấn đề mới của cuộc sống, chưa cảm nhận đầy đủ ý nghĩa chiều sâu và tính phức tạp của quá trình chuyển biến mang tính lịch sử trong thời kỳ mới của đất nước; lánh xa những vấn đề lớn lao của đất nước, chạy theo những đề tài nhỏ nhặt tầm thường, chiều theo thị hiếu dễ dãi của một bộ phận công chúng, hạ thấp chức năng giáo dục, thẩm mỹ, nhấn mạnh một chiều chức năng giải trí. Một số trường hợp có biểu hiện

cực đoan, chỉ tập trung tô đậm mặt trái, mặt tối, tiêu cực của cuộc sống hiện tại, thậm chí xuyên tạc, bóp méo lịch sử hoặc bị các thế lực thù địch lôi kéo, đã sáng tác, truyền bá các tác phẩm độc hại, đi ngược với lợi ích của nhân dân và đất nước.

Cần xác định rõ, các văn nghệ sĩ bằng tài năng, kiến thức và sự trải nghiệm cần phân đấu cho ra đời những tác phẩm hay, có giá trị, trường tồn với thời gian, phản ánh được giá trị hiện thực cuộc sống một cách sinh động, trung thực. Đón chào năm mới, chúng ta có niềm tin và kỳ vọng vào những mong muốn cao đẹp đó sẽ thành thực tế. ***“Nếu thiếu vắng những tác phẩm đáng giá thì nền Văn học, Nghệ thuật không thể nói là đã làm tròn sứ mệnh của mình”.***

- PV: Để truyền cảm hứng, tạo động lực cho văn nghệ sĩ khơi dậy sức mạnh nội sinh về hoạt động, sáng tác đồng chí có gợi mở và nhấn nhủ gì?

Đồng chí Nguyễn Mạnh Cường: Tôi luôn tin tưởng vào lực lượng làm công tác quản lý, hoạt động Văn hóa, Văn học, Nghệ thuật của tỉnh nhà. Biết rằng môi trường làm việc chuyên nghiệp ở tỉnh còn hạn chế, thu nhập và đời sống của cán bộ làm công tác Văn hóa, của văn nghệ sĩ còn khó khăn, nhưng sự nhiệt huyết, gắn bó lâu dài của nhiều

anh chị em văn nghệ sĩ là điều thật sự cần được tôn vinh và trân trọng.

Tôi nghĩ rằng, trong hoạt động sáng tác, các đồng chí cần bám sát Chương trình Mục tiêu Quốc gia cho hoạt động Văn hóa, Văn nghệ tiến tới kỷ niệm 100 năm thành lập Đảng (3/2/1930 - 3/2/2030), 100 năm lập Nước (2/9/1945 - 2/9/2045); có sự đầu tư, chuẩn bị chu đáo, để có thể tổ chức được những hoạt động Văn hóa, Văn nghệ có chất lượng, có thể sáng tạo được những tác phẩm, công trình, cụm công trình văn học nghệ thuật xứng tầm với lịch sử hào hùng của dân tộc.

Năm 2022 diễn ra Đại hội Hội Văn học nghệ thuật tỉnh lần thứ IV nhiệm kỳ 2022-2027; đây là dịp sinh hoạt chính trị của văn nghệ sĩ, tập trung trí tuệ nhằm tổng kết, đánh giá cả một nhiệm kỳ và đề ra phương hướng nhiệm vụ trọng tâm của hoạt động Văn học Nghệ thuật trên địa bàn tỉnh thời gian tới. Vì vậy, chúng ta cần tập trung: **(1)** Cùng cố tổ chức, bộ máy cơ quan Hội Văn học Nghệ thuật và Tạp chí Văn nghệ Bình Phước; đoàn kết văn nghệ sĩ, phát triển hội viên, diễn viên có chất lượng; **(2)** Từng bước nâng cao năng lực lãnh đạo, trình độ quản lý Văn học Nghệ thuật phù hợp với thời kỳ mới; **(3)** Tăng cường định hướng sáng tác, công tác kiểm tra, sơ tổng kết; **(4)** Đổi mới, tạo điều kiện cho hoạt động Văn học Nghệ thuật,

báo chí văn nghệ phát triển. Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh và Tạp chí Văn nghệ cần quan tâm, chú trọng hơn nữa việc ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động giới thiệu, quảng bá và sáng tác Văn học - Nghệ thuật phù hợp với tình hình mới và xu thế thời đại. Hiện nay nhu cầu về phương tiện nghe nhìn là rất cao do đó cần có sự tương tác chặt chẽ giữa tác giả, tác phẩm và độc giả, giữa Hội Văn học Nghệ thuật với các cơ quan thông tin đại chúng. Việc tiếp cận thông tin các hoạt động và tác phẩm Văn học Nghệ thuật từ nguồn trên Internet là chưa nhiều. Vì vậy: ***“Cán bộ làm công tác quản lý Văn hóa, Văn nghệ sĩ không chỉ giỏi chuyên môn phải giỏi về công nghệ, ứng dụng công nghệ, chuyển đổi số trong hoạt động Văn học Nghệ thuật, phù hợp với tình hình mới”.***

Nhân dịp đón Tết cổ truyền dân tộc - Xuân Nhâm Dần 2022, tôi xin gửi lời chúc tốt đẹp đến lực lượng làm công tác Văn hóa, Văn học, Nghệ thuật, các anh chị em văn nghệ sĩ của tỉnh, đội ngũ cán bộ, Biên Tập viên Tạp chí Văn nghệ Bình Phước. Chúc các đồng chí một năm mới bình an, mạnh khỏe, thành công và có nhiều tác phẩm có giá trị cao.

- PV: Trân trọng cảm ơn đồng chí!

☐ PHẠM HIẾN (Thực hiện)

ĐOÀN THU HIỀN

Quê Hương Màu Áo Mới

Xuân thắm tươi nhuộm đất trời Bình Phước
Vẽ bức tranh quê non nước hữu tình
Muôn sắc hoa cười tắm nắng lung linh
Chào Xuân mới, khoác màu áo mới

Một chặng đường qua, lắm nỗi khó khăn
Đất chuyển mình không phụ người vất vả
Điều tiêu được mùa, sầu riêng chi chít quả
Bạt ngàn cao su dòng nhựa đổi đời

Khu công nghiệp điệp trùng rộn rã
Đường điện sáng ngời, nhà cửa khang trang
Từ thành thị đến buôn sóc bản làng
Cuộc sống dâng tràn vô vàn niềm hạnh phúc

Thành phố trẻ Đồng Xoài cờ hoa đỏ rực
Phấp phới tung bay trong nắng Xuân hồng
Mừng Đảng quang vinh, đón Xuân Nhâm Dần
Mừng Bình Phước, Xuân 25 khoác màu áo mới.

NGUYỄN SỬA

Mừng Tết 25 Năm

Sáng nay mẹ đi chợ Tết
Quang về một gánh Mùa Xuân
Nắng vui leo cành khúc khích
Đường vui áo đỏ áo hồng

Én trời riu ra riu rít
Hoa đất nụ búp nụ bung
Người người tít ta tít tít
Đón mừng “TẾT 25 NĂM”

Anh vang bài ca Đất Nước
Tôn vinh Ý Đảng Lòng Dân
Chị ngâm bài thơ Bình Phước
Chung vai dưới ngọn cờ hồng!

Sớm nay mẹ đi chợ Tết
Quang về một gánh Mùa Xuân.

10

Sự
Kiến
Văn
Hóa
Nổi
Bật
Tỉnh
Bình
Phước
Năm
2021

(Do Tạp chí Văn nghệ bình chọn)

1. PHÁT ĐỘNG CHƯƠNG TRÌNH “SÓNG VÀ MÁY TÍNH CHO EM”

Đồng chí Nguyễn Mạnh Cường - Ủy viên Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh ủy phát biểu tại buổi lễ. Ảnh: PV

Ngày 26/9, Tỉnh ủy, HĐND, UBND, Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh đã tổ chức Lễ phát động triển khai thực hiện Chương trình “Sóng và máy tính cho em” trên địa bàn tỉnh. Lễ phát động được truyền hình trực tuyến từ điểm cầu trung tâm (Trường Chính trị tỉnh) đến 11 điểm cầu các huyện, thị xã, thành phố. Tham dự buổi lễ có các đồng chí: Bí thư Tỉnh ủy Nguyễn Mạnh Cường; Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh Trần Tuệ Hiền; Trưởng ban Dân vận Tỉnh ủy, Chủ tịch Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh Lê Thị Xuân Trang... Phát biểu tại buổi lễ, Bí thư Tỉnh ủy Nguyễn Mạnh Cường nhấn mạnh: Đại dịch Covid-19 đã làm thay đổi và ảnh hưởng nghiêm trọng đến đời sống, kinh tế - xã hội nước ta. Riêng ngành Giáo dục, bước vào năm học 2021-2022, hàng triệu học sinh đã không thể đến trường học tập một cách bình thường. Nhiều địa phương, gia đình, học sinh thiếu thốn về cơ sở vật chất, trường lớp, trang thiết bị học tập. Chương trình đã trao 10.000 máy tính trị giá hơn 27 tỷ đồng.

2. PHÁT ĐỘNG CUỘC THI “HÀNH TRÌNH DI SẢN VĂN HÓA TỈNH BÌNH PHƯỚC” LẦN THỨ III, NĂM 2021

Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch phối hợp với Sở Giáo dục và Đào tạo tổ chức Cuộc thi “Hành trình Di sản Văn hóa tỉnh Bình Phước” lần thứ III, năm 2021. Cuộc thi nhằm chào mừng kỷ niệm 16 năm Ngày Di sản Văn hóa Việt Nam (23-11-2005 - 23-11-2021); tuyên truyền, quảng bá Di sản Văn hóa tỉnh Bình Phước.

3. DI TÍCH MIẾU BÀ RÁ VÀ ĐƯỜNG TỚI DI SẢN VĂN HÓA PHI VẬT THỂ QUỐC GIA

Lãnh đạo địa phương phấn khởi đón nhận Lễ hội Miếu Bà Rá Di sản Văn hóa Phi vật thể Quốc gia.

Ảnh: T. Vũ

Miếu Bà Rá gọi tắt là Miếu Bà, còn có các tên gọi khác là Linh Sơn Miếu hay Miếu Bà Sơn Giang. Miếu Bà ra đời từ thời Pháp thuộc, có hoạt động lễ hội mang đặc trưng văn hóa tín ngưỡng dân gian, truyền thống người Việt ở Nam bộ. Đồng thời ghi dấu truyền thống đấu tranh cách mạng của dân tộc trong cuộc kháng chiến chống Thực dân Pháp và Đế quốc Mỹ xâm lược. Ngày 13-4, nhằm mùng 2 tháng 3 năm Tân Sửu, tại Miếu Bà diễn ra lễ công bố Miếu Bà thuộc Danh mục Di sản Văn hóa Phi vật thể Quốc gia. Trước đó, Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã ký Quyết định số 4600/QĐ-BVHTTDL về việc đưa vào danh mục Di sản Văn hóa Phi vật thể Quốc gia Lễ hội truyền thống lễ hội Miếu Bà Rá, thị xã Phước Long, tỉnh Bình Phước.

4. RƯỢU CẦN CỦA NGƯỜI S'TIÊNG BÌNH PHƯỚC LÀ DI SẢN VĂN HÓA PHI VẬT THỂ QUỐC GIA

Trao Quyết định và Giấy Chứng nhận đưa Di sản Kỹ thuật chế biến rượu cần của người S'tiêng vào Danh mục Di sản Văn hóa Phi vật thể Quốc gia.

Ảnh: TL

Ngày 23/11, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Bình Phước tổ chức lễ công bố quyết định Danh mục Di sản Văn hóa Phi vật thể Quốc gia nghệ thuật công truyền thống “Kỹ thuật chế biến rượu cần của người S'tiêng tỉnh Bình Phước”. Với quá trình chế biến và cách lên men mang đặc trưng riêng, rượu cần người S'tiêng Bình Phước được Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch công nhận đưa vào Danh mục Di sản Văn hóa Phi vật thể Quốc gia ngày 20/12/2021.

5. CUỘC THI “ BÌNH PHƯỚC 25 NĂM KHÁT VỌNG VƯỜN LÊN ”

Ngày 31/12, Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy đã tổ chức tổng kết và trao giải Cuộc thi “Bình Phước 25 năm khát vọng vươn lên” chào mừng kỷ niệm 25 năm Ngày tái lập tỉnh (01/01/1997 - 01/01/2022). Trải qua 5 tuần thi với 2 nội dung (thi trắc nghiệm trực tuyến hàng tuần) và thi viết hiến kế, kết quả đã có gần 300.000 lượt người tiếp cận website tổ chức cuộc thi, trên 30.000 tài khoản dự thi được đăng ký ở 11 huyện, thị, thành ủy, đảng ủy trực thuộc Tỉnh ủy. Thi trắc nghiệm có 67.790 lượt người tham gia trả lời, với 93.473 lượt thi, bình

Ủy viên Ban Thường vụ, Trưởng ban Tuyên giáo Tỉnh ủy Hà Anh Dũng và Phó Chủ tịch UBMTTQVN tỉnh Vũ Long Sơn trao giải cho các tập thể xuất sắc.
Ảnh: TL

quân mỗi tuần có 13.558 người tham gia dự thi. Thi viết hiến kế, ban tổ chức đã tiếp nhận gần 1.000 bài dự thi (300 bài gửi bằng bản giấy, gần 700 bài gửi file qua website cuộc thi) của các công dân Bình Phước đang sinh sống, học tập, làm việc trong và ngoài tỉnh, người ngoài tỉnh đang công tác tại Bình Phước. Kết quả thi trắc nghiệm có 75 cá nhân và 10 tập thể xuất sắc được trao giải (mỗi tuần có 15 giải cá nhân và 2 giải tập thể). Thi viết hiến kế, trải qua 2 vòng sơ loại, ban tổ chức đã chọn được 60 bài dự thi cơ bản đạt chất lượng, đúng chủ đề đề chắm vòng chung khảo; kết quả có 2 giải Ba, 10 Khuyến Khích (không có giải Nhất và Nhì).

6. TRAO GIẢI THƯỞNG VHNT TỈNH LẦN THỨ I

Lãnh đạo tỉnh trao giải thưởng VHNT tỉnh Bình Phước lần thứ I (2016 - 2020) cho các tác giả.
Ảnh: Vũ Trần

Thực hiện Quyết định số 32/2021/QĐ-UBND ngày 8/9/2021 của UBND tỉnh về việc ban hành Quy chế xét tặng Giải thưởng Văn học, Nghệ thuật tỉnh Bình Phước. Hội viên Hội VHNT tỉnh đã gửi 82 tác phẩm, công trình VHNT của 45 tác giả, nhóm tác giả. Kết quả 21 tác phẩm, cụm tác phẩm đạt giải.

9. GALA ĐIỆN ẢNH NĂM 2021 VỚI CHỦ ĐỀ “ĐIỆN ẢNH CÁCH MẠNG VIỆT NAM TRONG THỜI ĐẠI MỚI”

Trung tâm Văn hóa Bình Phước giới thiệu đến công chúng yêu thích Điện ảnh những bộ phim điện ảnh cách mạng tiêu biểu như: Thiên mệnh anh hùng; Mộ gió; Thầu Chín ở Xiêm; Cánh rừng không yên ả; Hạnh phúc của mẹ; Con đường có mặt trời và bộ phim Thầu chín ở Xiêm. Qua những bộ phim thể hiện trong Gala Điện ảnh năm 2021 do Trung tâm Văn hóa tỉnh Bình Phước giới thiệu đến công chúng, đã góp phần lan tỏa đến quần chúng nhân dân, những giá trị tinh thần sâu sắc của Điện ảnh Việt Nam lòng tự hào dân tộc và những tình cảm thiêng liêng giá trị của gia đình Việt, giữa con người với con người. Đó là nguồn động lực to lớn cho tinh thần đoàn kết dân tộc, vượt qua mọi khó khăn, thách thức trong “tình hình mới” để xây dựng một đất nước, một dân tộc “Ý chí tự lực, tự cường và khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc” theo tư tưởng, đạo đức, phong cách của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Gala Điện ảnh năm 2021 với chủ đề “Điện ảnh cách mạng Việt Nam trong thời đại mới”.

Ảnh: TL

10. LỄ CÔNG BỐ QUYẾT ĐỊNH VÀ ĐÓN NHẬN BẰNG XẾP HẠNG DI TÍCH CẤP TỈNH NƠI GHİ DẤU TỘI ÁC CỦA MỸ - NGUYỆ TẠI CẦU ĐẮK LUNG

Ngày 13/4/2021, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Bình Phước phối hợp với UBND thị xã Phước Long đã tổ chức Lễ công bố quyết định và đón nhận bằng xếp hạng di tích cấp tỉnh “nơi ghi dấu tội ác của Mỹ - Ngụy tại cầu Đăk Lung”.

Lãnh đạo Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh đã trao bằng xếp hạng Di tích cấp tỉnh “Nơi ghi dấu tội ác của Mỹ - Ngụy tại cầu Đăk Lung” cho chính quyền phường Thác Mơ, thị xã Phước Long.

Ảnh: TL

XÂY DỰNG NỀN VĂN HÓA ĐỐI VỚI QUỐC PHÒNG AN NINH

□ LÊ HUY CHUNG

Nền văn hoá Việt Nam tiên tiến, đó là nền văn hoá yêu nước, tiến bộ, bao gồm những giá trị cao đẹp, tiến bộ của dân tộc, của loài người, mà cốt lõi là lý tưởng độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, trên nền tảng chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; với mục tiêu tất cả vì con người, xoá bỏ mọi áp bức, bóc lột, mọi bất bình đẳng, vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh.

Nền văn hóa đậm đà bản sắc dân tộc tức là nền văn hóa giữ vững và phát huy được những giá trị bền vững, tinh hoa văn hóa của cộng đồng các dân tộc Việt Nam, mang đầy đủ các nội dung về yếu tố dân tộc, dân chủ, nhân văn và hiện đại. Bản sắc dân tộc của văn hóa Việt Nam bao gồm những giá trị bền vững, những tinh hoa của cộng đồng các dân tộc Việt Nam được vun đắp, kế thừa và phát triển qua lịch sử hàng ngàn năm đấu tranh dựng nước và giữ nước, tạo thành tâm hồn khí phách, bản lĩnh Việt Nam, những đặc sắc của cộng đồng Việt Nam, của con người Việt Nam. Đó là lòng yêu nước nồng nàn, ý chí tự cường dân tộc; tinh thần đoàn kết ý thức cộng đồng gắn kết cá nhân - gia đình - làng xã - Tổ quốc; lòng nhân ái, khoan dung, trọng nghĩa

tình, đạo lý; sự tinh tế trong ứng xử, tính giản dị trong lối sống, với ý chí vươn lên, cần cù, sáng tạo, dũng cảm trong lao động và trong đấu tranh.

Mối quan hệ giữa xây dựng nền Văn hóa, con người Việt Nam với tăng cường củng cố quốc phòng, an ninh, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Văn hóa gắn bó chặt chẽ với lĩnh vực quốc phòng an ninh, sự phát triển văn hóa, con người Việt Nam góp phần tạo ra nguồn lực to lớn để củng cố, tăng cường quốc phòng, an ninh, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Ngày nay, dưới sự tác động mạnh mẽ của cách mạng khoa học - công nghệ hiện đại và quá trình hội nhập Quốc

tế ngày càng sâu rộng văn hoá có vai trò cực kỳ quan trọng. Trình độ văn hoá của các dân tộc, trí tuệ của con người được phát huy càng cao thì khả năng giữ vững ổn định chính trị, phát triển kinh tế - xã hội, củng cố quốc phòng, an ninh càng trở nên hiện thực bấy nhiêu. Vì vậy, Văn hoá không chỉ là kết quả của sự phát triển các lĩnh vực xã hội mà còn là sức mạnh nội sinh quan trọng bảo đảm sự phát triển bền vững và bảo vệ vững chắc Tổ quốc.

Kết hợp phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội với quốc phòng, an ninh không chỉ là nhiệm vụ chính trị có ý nghĩa đặc biệt quan trọng đối với sự nghiệp đổi mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, mà còn là quy

Tiết mục văn nghệ của nhân dân các dân tộc ấp Sóc Giếng, xã Thanh Lương, thị xã Bình Long trong đêm giao lưu văn nghệ với cán bộ, chiến sỹ Ban CHQS thị xã thực hiện công tác dân vận trên địa bàn ấp.
Ảnh: H. Chung

luật khách quan, chủ trương nhất quán của Đảng ta trong quá trình lãnh đạo cách mạng Việt Nam, thực hiện mục tiêu: Dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh. Cùng với đó, văn hóa luôn giữ vai trò là nền tảng tinh thần của xã hội trong thực hiện chiến lược phát triển kinh tế- xã hội, giữ vững ổn định chính trị, tăng cường sức mạnh quân sự, quốc phòng, an ninh, mở rộng quan hệ đối ngoại, hội nhập Quốc tế.

Tác động của xây dựng nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc đến quốc phòng- an ninh

Bình Phước có 41 thành phần dân tộc sống đan xen với nhau, một số sống theo cộng đồng thôn, ấp, chiếm 20% dân số toàn tỉnh. Dân tộc tại chỗ sinh sống lâu đời là S'tiêng, Mnông, Khmer, Châu Mạ... còn lại là các dân tộc thiểu số di cư từ nơi khác đến như Tày, Nùng, Thái, Mường, Dao, Chăm, Mông... Trên địa bàn tỉnh có nhiều tôn giáo, trong đó có 8 tôn giáo chính gồm: Phật giáo, Công giáo, Tin lành, Cao đài, Hồi giáo, Phật giáo Hòa hảo, Tịnh độ cư sĩ Phật hội Việt Nam và đạo Baha'i ... chiếm 23 % dân số toàn tỉnh.

Trong những năm qua, Cấp ủy, chính quyền từ tỉnh đến các cơ sở trên địa bàn tỉnh luôn coi trọng xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc kết hợp với xây dựng và củng cố nền quốc phòng, an ninh vững chắc trên địa bàn tỉnh. Thực hiện tốt các chính sách, pháp luật của Đảng và

Nhà nước về lao động, việc làm, tiền lương, giáo dục, y tế, dân tộc, tôn giáo, an sinh xã hội... quyền làm chủ, các thiết chế nhằm phát huy dân chủ của nhân dân trong tỉnh ngày càng đầy đủ hơn, người dân đã được tự do làm ăn, sinh sống, cống hiến và hưởng thụ theo hiến pháp và pháp luật.

Thông qua chức năng xây dựng con người, bồi dưỡng nguồn lực con người về trí tuệ và tâm hồn, năng lực, đạo đức, nhân cách, lối sống cho nhân dân các dân tộc trên địa bàn tỉnh, văn hóa tạo ra sức mạnh nội sinh, nguồn lực to lớn để xây dựng và bảo vệ chủ quyền biên giới, lãnh thổ, phát triển bền vững mọi mặt trong tỉnh. Văn hoá cũng đã góp phần hết sức quan trọng vào sự phát triển bền vững và tiến bộ xã hội, nó chỉ ra những chuẩn mực văn hoá, đạo đức, lối sống nhằm hướng con người vươn tới xây dựng các quan hệ xã hội tốt đẹp, ứng xử có văn hoá làm cho xã hội tiến bộ không ngừng.

Trong xây dựng nền Văn hóa trên địa bàn tỉnh trong những năm qua, những hạn chế, tiêu cực trong lĩnh vực kinh tế, văn hóa, xã hội từng bước được ngăn chặn, đẩy lùi. Đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân trong tỉnh ngày càng được cải thiện, qua đó, tạo điều kiện nâng cao ý thức công dân, góp phần giữ gìn và bảo vệ cuộc sống bình yên, sự ổn định chính trị, trật tự, an toàn xã hội trên địa bàn tỉnh. Lòng yêu nước, thương nòi, tự hào, tự tôn dân tộc, gắn bó với quê hương, tình làng, nghĩa

xóm của mọi người dân trong tỉnh được khơi dậy và phát huy, tạo tiền đề vững chắc thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển kinh tế- xã hội, tăng cường quốc phòng- an ninh trên địa bàn tỉnh.

Cùng với đó, trong những năm qua, các cơ quan, huyện- thị, đơn vị trong lực lượng vũ trang tỉnh đã tăng cường công tác dân vận, giao lưu, kết nghĩa, trở thành điểm sáng văn hóa, chỗ dựa tin cậy của nhân dân trên địa bàn. Nét đẹp văn hóa trong lực lượng vũ trang tỉnh được thể hiện và tỏa sáng qua các phong trào có ý nghĩa thiết thực, như: *“Đền ơn đáp nghĩa”*, *“xóa đói giảm nghèo”*, *“Lực lượng vũ trang tỉnh chung sức xây dựng Nông Thôn mới”*; xây dựng Nhà tình nghĩa, Nhà tình thương, Nhà đồng đội; giúp dân phát triển kinh tế - xã hội, cách thức tổ chức đời sống văn hóa, tham gia giáo dục cộng đồng,... Các cơ quan, đơn vị trong lực lượng vũ trang tỉnh đã quán triệt và thực hiện nghiêm túc phương châm *“lấy xây để chống”*; tăng cường giáo dục, bồi dưỡng năng lực tự nhận thức, tự đánh giá để chủ động đấu tranh với các khuynh hướng sai trái, phản động, lạc hậu, phản văn hóa. Đồng thời, tích cực đấu tranh, vạch trần âm mưu, thủ đoạn *“diễn biến hòa bình”*, *“phi chính trị hóa”* quân đội và những luận điệu, quan điểm chống đối, bôi nhọ, kích động, xuyên tạc sự thật của các thế lực thù địch, giữ vững trận địa tư tưởng của Đảng trong Quân đội và nhân dân trên địa bàn tỉnh □

VAI TRÒ CỦA DÂN VẬN TRONG CÔNG TÁC GIẢM NGHÈO VÙNG ĐỒNG BÀO DÂN TỘC THIỂU SỐ

MA LY PHƯỚC - TUV, Phó Ban Thường trực Ban Dân vận Tỉnh ủy

Trong những năm qua nhằm thực hiện đột phá công tác giảm nghèo trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh Bình Phước, Tỉnh ủy, Hội đồng Nhân dân, Ủy ban Nhân dân tỉnh luôn quan tâm chỉ đạo sâu sát công tác giảm nghèo.

Thực hiện hỗ trợ nhà ở 319 căn nhà cho 319 hộ; sửa 35 căn nhà; hỗ trợ đất ở cho 2 hộ; 272 nhà vệ sinh; hỗ trợ con giống (2 con bò/hộ) cho 524 hộ; trang bị nông cụ cho 98 hộ; hỗ trợ nước sinh hoạt cho 53 hộ; hỗ trợ tiếp cận các dịch vụ thông tin (ti vi) cho 52 hộ; hỗ trợ vay vốn ưu đãi: Ngân hàng chính sách xã hội tỉnh đã hỗ trợ cho 258 hộ được vay vốn ưu đãi tín dụng, với tổng dư nợ 12.719 triệu đồng, dư nợ cho vay bình quân 49,3 triệu đồng/hộ; đào tạo nghề cho 66 người dân tộc thiểu số; kéo điện lưới cho 33 hộ. Trong năm 2021 UBND tỉnh đã phân bổ vốn đầu tư công cho Chương trình giảm 1.000 hộ nghèo dân tộc thiểu số với tổng kinh phí là 66.323,5 triệu đồng cho các huyện Bù Gia Mập, Lộc Ninh, Bù Đăng, Bù Đốp, Hớn Quản, Phú Riềng.

Xây dựng đường giao thông nông thôn trên địa bàn huyện Bù Gia Mập. Ảnh: TL

Bên cạnh đó UBND tỉnh đã chỉ đạo các ngành, các cấp triển khai mới 35 mô hình giảm nghèo với kinh phí 13,676 triệu đồng từ nguồn vốn đầu tư công của tỉnh.

Qua đó tiếp tục giúp đồng bào ổn định cuộc sống, vươn lên thoát nghèo bền vững. Theo kết quả điều tra, rà soát hộ nghèo của các huyện, thị xã, thành phố năm 2020, toàn tỉnh giảm 1.108 hộ nghèo DTTS, vượt 111% kế hoạch đề ra, đưa tỷ lệ hộ nghèo cuối năm giảm xuống còn 3.437hộ/4.545 hộ đầu năm; năm 2021 số hộ nghèo đồng bào dân tộc thiểu số giảm được 1.548 hộ từ 3.351 hộ xuống còn 1.803 hộ, đạt 119% kế hoạch đề ra. Trung bình mỗi năm tỉnh giảm 1,9% số hộ nghèo dân tộc thiểu số; có 1 xã và 17 thôn hoàn thành Chương trình 135; giảm 10 xã khó khăn (từ 38 xã năm 2015 giảm còn 28 xã vào năm 2021); cơ sở hạ tầng thiết yếu cơ bản đáp ứng yêu cầu, từ đó đã tạo điều kiện thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội góp phần cải thiện rõ rệt đời sống của đồng bào dân tộc thiểu số. Đến nay, 100% số xã đã có đường ô tô đến trung tâm, thông suốt quanh năm, 100% số xã có đường nhựa đến trung tâm xã; 100% thôn, ấp có đường xe máy; 100% số xã có điện với tỷ lệ hộ sử dụng điện hơn 96%, 100% xã có máy điện thoại cố định, hầu hết các thôn, ấp đều

sử dụng được điện thoại di động, 97% số hộ được sử dụng nước sinh hoạt hợp vệ sinh.

Có thể nói đạt được những kết quả trên là do các Cấp uỷ Đảng, Chính quyền, đã lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức triển khai, quán triệt Nghị quyết, Kết luận của Trung ương, xây dựng chương trình hành động cụ thể phù hợp với thực tế đáp ứng được những nguyện vọng, lợi ích chính đáng của nhân dân nói chung và đồng bào dân tộc thiểu số nói riêng. Hệ thống dân vận, MTTQ và các đoàn thể chính trị - xã hội tăng cường công tác tuyên truyền, vận động đưa các Kết luận, Chỉ thị, Nghị quyết vào cuộc sống. Đời sống của đồng bào dân tộc thiểu số được cải thiện rõ rệt, tỷ lệ hộ nghèo giảm theo từng năm; kết cấu hạ tầng, nhất là giao thông, điện đường, trường học, trạm xá được đầu tư xây dựng; đất ở, đất sản xuất, nước sinh hoạt, Nhà Văn hoá Cộng đồng được quan tâm giải quyết. Sự nghiệp giáo dục, văn hoá, chăm sóc sức khoẻ cho đồng bào dân tộc thiểu số có nhiều chuyển biến tích cực. Hệ thống chính trị cơ sở được củng cố, kiện toàn, đội ngũ cán bộ dân tộc thiểu số được quan tâm đào tạo, bồi dưỡng. Quốc phòng - an ninh ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số, biên giới được tăng cường

TỪ BÀI THƠ *Mùa Xuân Nhỏ Nhỏ* CỦA THANH HẢI ĐẾN CA KHÚC - TRẦN HOÀN

□ NS TRẦN CAO VÂN

Bài thơ “*Mùa xuân nhỏ nhỏ*” được Thanh Hải viết vào 11-1980, không bao lâu trước khi nhà thơ qua đời, sau đó được nhạc sĩ Trần Hoàn phổ thành ca khúc cùng tên.

“*Mùa xuân nhỏ nhỏ*” thể hiện niềm yêu mến thiết tha cuộc sống, là tiếng lòng yêu quê hương đất nước với ước nguyện được hóa thân hết mình của tác giả gắn bó với cuộc đời, thể hiện niềm khao khát hiển dăng “*Mùa xuân nhỏ nhỏ*” của mình vào mùa xuân lớn của dân tộc. Bài thơ theo thể năm chữ, nhiều hình ảnh đẹp, giản dị, gợi cảm, những so sánh ẩn dụ và sáng tạo, gần với nhịp điệu dân ca miền Trung, cách gieo vần chân liền mạch giữa các câu, khổ thơ. Có thể nói bài thơ vốn đã có nhạc điệu trong sáng tha thiết mà nhạc sĩ Trần Hoàn chỉ còn nhiệm vụ là đưa lên tác phẩm âm nhạc một cách hoàn thiện và chín chu lại. Ca khúc được viết với hai đoạn đơn, đoạn một được viết ở giọng Sol thứ. Từ đầu đến nhịp 20 “...trong hòa ca”.

Mở đầu ca khúc là một bông hoa không tên đang khoe sắc “*tím biếc*” đã gợi ra không gian mặt đất mùa xuân, ở đó có con sông hiền hòa. Nổi bật trên cái nền của

“*dòng sông xanh*”, gợi lên hình ảnh dòng Hương Giang xứ Huế và cũng gợi lên hình ảnh những con sông ở mọi miền đất nước. Hình ảnh vừa tả thực vừa khái quát; (con chim, bông hoa, mùa xuân...). Nhạc Sĩ Trần Hoàn đã khéo léo sử dụng chất liệu cũng như tiết điệu âm nhạc ở loại nhịp 6/8 và với một giọng Thứ tạo cho giai điệu thêm mềm mại. Với mạch cảm xúc tự nhiên mà chặt chẽ, logic: từ mùa xuân thiên nhiên đến mùa xuân đất nước, dân tộc. Mùa xuân dăng hiển của mỗi người; mùa xuân lớn-mùa xuân nhỏ, với sự hài hòa bất tận.

Giọng điệu biến đổi phù hợp với mạch cảm xúc và sự vận động: Vui, say mê, trầm lắng trang nghiêm, như lời tâm tình, vừa sôi nổi, tha thiết.

Động từ “*mọc*” được đặt ngay từ đầu bài, sự đảo ngữ ấy như diễn tả, nhấn mạnh, sức sống mùa xuân đang sinh sôi nảy nở, đang chửa quây vờn mình. Nhắc đến hoa xuân, nhà thơ không nhắc tới vẻ đẹp của những loài hoa cao sang từ lâu đã

trở thành biểu tượng của mùa xuân như mai, đào... mà tả một bông hoa đồng nội giản dị. Nhưng cũng chính vì thế mà câu thơ lại có cảm giác mùa xuân đã về trên khắp nơi mọi miền của Tổ quốc và ngay cả những bông hoa đại rung rinh khoe sắc kia cũng đang ngập tràn sức sống mùa xuân. Chữ “*biếc*” như bật lên và nó làm cho sắc tím của bông hoa thêm gam màu của tươi ngọt, xanh non, đang sinh sôi nảy nở trong ánh thiêu quang của mùa xuân. Giữa bức tranh xuân ấy, bỗng ta nghe thấy tiếng con chim chiền chiện hót vang trời. Loài chim ở đồng quê này có tập tính vừa hót vừa bay vút lên cao, trong tiếng hót của nó có cả không gian bầu trời xuân được mở ra bao la bát ngát.

Với nghệ thuật “*Lấy động tả tĩnh*” được sử dụng rất hiệu quả. Không gian đất trời mùa xuân như lắng dịu, chỉ còn khúc ca xuân của loài chim đồng nội ngân nga thánh thót trong vắt như những hạt ngọc, những giọt âm thanh kì diệu.

Nghệ thuật chuyển đổi cảm giác được Thanh Hải sử dụng rất đắt sắc. Xưa nay người ta chỉ thường thức âm thanh bằng thính giác, nhưng Thanh Hải lại cho ta thưởng thức bằng xúc giác và thị giác: muốn

“đưa tay hứng” âm thanh tiếng chim. Tiếng gọi con chim “Ơi” thiết tha triu mến. Với từ; phép nhân hóa khiến hình ảnh con chim chiến chiến trở nên gần gũi.

Với giai điệu ngọt ngào xứ Huế trong câu hỏi tu từ “chị mà”. Từ hành động được thổi thúc với cảm xúc bên trong “tôi đưa tay hứng về” đã tạo nên ấn tượng về một vẻ đẹp thiên nhiên do đất trời mùa xuân đem lại và tình yêu thiên nhiên đến đắm say ngây ngất của thi nhân.

Nếu như ở phần đầu bài miêu tả vẻ đẹp mùa xuân của thiên nhiên đất trời thì ở câu 2, (nhịp thứ 8 đến nhịp 11) cho ta thấy sức sống mùa xuân đất nước đang đến từ chính bàn tay những người con của dân tộc: “Mùa xuân người cầm súng” Lời ca xuất hiện hai hình ảnh đối xứng mang tính khái quát cao “người cầm súng” là hình ảnh của những chiến sĩ đang canh giữ cho nền hòa bình độc lập của Tổ quốc. “Người ra đồng” là hình ảnh của những người đang lao động dựng xây đất nước. Dù ở vị trí nào, trên cánh đồng, trong nhà máy, nơi biên cương hay ngoài hải đảo xa xôi thì họ vẫn đang làm nên mùa

xuân cho đất nước. Điệp từ “mùa xuân” và “lộc đã đầy”, “lộc trải dài” được lấy đi lấy lại vừa lên cái tươi tốt xanh non, rục rờ, kết hợp với điệp từ mang tính khẳng định “tất cả” và các từ láy “hối hả”, “xôn xao” đã tượng hình lên nhịp điệu, sức sống mùa xuân mạnh mẽ đang ào ạt tuôn chảy trên khắp mọi miền Tổ quốc. Nếu như mùa xuân của thiên nhiên chỉ đến vào thời điểm nhất định thì mùa xuân do con người mang tới đã tạo thành sức xuân mạnh mẽ trường cửu trong lòng dân tộc.

Nhiếp 12 “đất nước bốn nghìn năm” gợi ra cả một quá trình lịch sử dài lâu, đã bao đời dựng nước, giữ nước của dân tộc. Đất nước ta bên bờ biển Đông nhiều sóng gió, luôn phải chống chọi với thiên tai, địch họa. Trong bốn nghìn năm ấy từ thuở Vua Hùng dựng nước, trải qua các triều đại Đinh, Lý, Trần, Lê... Dân tộc ta đã dành được bao chiến công hiển hách nhưng cũng phải đổ biết bao mồ hôi, máu và nước mắt. Đó là truyền thống yêu nước đầy tự hào. Không chỉ dựng xây, mở mang bờ cõi mà dân ta còn giữ gìn bản sắc văn hóa. Thanh Hải đã tổng kết quá trình lịch sử ấy trong một câu thơ năm chữ: “vất vả và gian lao” đó là một câu thơ có sức gợi lớn chứa chan niềm xúc động và thành kính đối với công lao của bao thế hệ đi trước. Và cũng từ đây, nhà thơ đã rút ra quy luật phát triển và trường tồn của đất nước. Dẫu trải qua

bao thử thách thì đất nước vẫn cứ “đi lên phía trước”. Hình ảnh so sánh “Đất nước như vì sao” là một hình ảnh đẹp bởi nó gợi lên ánh sáng lấp lánh dù ở trong đêm tối, vì sao ở trên cao khiến người ta phải ngược nhìn, ngưỡng mộ. Phụ từ “cứ” thêm một lần khẳng định chân lí về sự phát triển tất yếu của dân tộc.

Đặc biệt câu kết đoạn một (nhịp 18-19) qua hình ảnh ẩn dụ “nốt trầm” của bài ca còn đem đến cho người nghe sự khám phá mới về ước muốn: “Ta làm một nhánh hoa, một nốt trầm xao xuyến”. Tại sao lại là một nốt trầm? Mà không là nốt thăng? Cao, tạo nên âm điệu mạnh mẽ vang ngân trong bài hát ca ngợi mùa xuân đất nước hào hùng?! Cũng là những khát khao chung của những người con đất Việt, ai cũng muốn góp một phần nhỏ vào sự nghiệp của đất nước, non sông bởi vậy những câu hát vang lên nghe rất quen thuộc mang đậm lí tưởng đẹp đẽ của một thời.

Trong thực tế, lịch sử dân tộc ta biết bao lần đối mặt trước quân thù, trong những lần ấy, lịch sử đều ghi tên những anh hùng, những con người vĩ đại có công với nước. Nhưng không một nhà sử học nào có thể ghi tên những người lính, những người dân đã có công với nước. Họ chính là những nốt trầm trong bản hòa ca của dân tộc, bản nhạc vang lên hào hùng hay êm đềm đều có sự góp sức của “nốt trầm”. Có lẽ vì vậy, với tác

giả, được hòa nhập vào mùa xuân đất nước, hòa nhập cùng đồng đội, trong lòng dân đã là niềm hạnh phúc. Chỉ cần thể thôi và dâng hiến hết mình bởi sự “xao xuyến” ngọt ngào góp phần cho lời ca thêm đắm say là điều nhà thơ và những người như ông khao khát.

Trong một tác phẩm âm nhạc nếu thiếu đi những (nốt trầm nhỏ bé) thì chỉ còn những âm thanh rời rạc, thiếu đi sắc thái và tính hòa âm, sẽ không đầy đủ những nội tâm sâu thẳm, những nốt ở bè trầm sẽ là một phần tất yếu quan trọng góp phần tạo nên tác phẩm trọn vẹn. Một nốt trầm ngân nga lắng lẽ tưởng như mờ nhạt ẩn khuất nhưng để lại trong lòng người những cảm xúc xao xuyến băng khuâng sâu lắng. Hình ảnh ẩn dụ nốt trầm đã gợi cho ta thấy thấp thoáng đâu đây bóng dáng những chiến sĩ ngày đêm canh giữ nơi biên cương của Tổ quốc. Những người nông dân một nắng hai sương tạo nên mùa vàng trên những cánh đồng. Những người công nhân làm lem dầu mỡ trong các xưởng máy... Những con người không ai biết mặt đặt tên nhưng họ đã góp phần làm nên đất nước.

Đoạn hai (từ nhịp 21 đến hết) NS Trần Hoàn đã chuyển điệu từ giọng Sol thứ (2 dấu giáng) sang giọng Sol trưởng (1 dấu thăng), đây là sự cộng hưởng giữa thơ và nhạc đã góp phần cho ca khúc tươi mới hơn, trong sáng hơn, ngọt ngào hơn. “Một mùa xuân nho nhỏ” là

tứ thơ xuyên suốt toàn bài. Lời ca mang sức khái quát cao nhất cả bài. Góp phần làm nên vẻ đẹp mùa xuân của đất nước là dòng sông xanh, bông hoa tím biếc, tiếng hót của con chim đồng quê, là người cầm súng, là người ra đồng... điều rất giản đơn mà kì diệu thay, nhà thơ cũng khát khao được trở thành “Một mùa xuân nho nhỏ” vừa thể hiện khát vọng cống hiến cho đời vừa thể hiện sự chân thành khiêm tốn thâm lặng, xuất phát từ tấm chân tình không phô trương hào nhoáng. Thanh Hải chỉ muốn làm một mùa xuân nho nhỏ, một hạt muối trong đại dương rộng lớn, một ngôi sao trong ngân hà bao la góp chút ánh sáng, của bản thân vào vẻ đẹp chung của cuộc đời.

Phần kết ca khúc là một câu hát với lời nhắn nhủ ước vọng “tôi xin hát”, cũng có thể hiểu đây là lời chào từ biệt của một người sắp từ giã cõi đời. Câu kết thúc bài là một câu trong điệu Nam ai của ca Huế ngọt ngào say đắm. Ngay cả khi tiếng hát ca ngợi quê hương đã ngân nga hết giai điệu của nó thì “nhịp phách tiền đất Huế” vẫn để lại dư âm vang động trong lòng người, trong cuộc đời. Lời ca như

ngân nga gợi mở trong mệnh mong đất trời nhưng vẫn tạo nên sự gần gũi tràn đầy tình yêu thương khiến cho bài ca đã kết thúc mà tiếng lòng của thi sĩ, nét nhạc của ca khúc vẫn cứ vẫn vương mãi trong tâm trí chúng ta mà nhà thơ Thanh Hải và nhạc sĩ Trần Hoàn đâu đã đi xa. Nhưng, những dư âm của một tình yêu nồng nàn thì còn mãi, nói với ta về một quê hương xứ sở mùa xuân.

Nói hơi quá một chút thì ca khúc “Mùa xuân nho nhỏ” NS Trần Hoàn thành công là phần rất lớn từ bài thơ của nhà thơ Thanh Hải, bởi từ bài thơ đã mang nhiều tầng ý nghĩa. Nhiều cung bậc cảm xúc cũng như đã có sẵn trong tứ thơ, chất liệu và cả giai điệu âm nhạc. NS Trần Hoàn là người may mắn bắt gặp, đón nhận và hòa điệu, cộng hưởng xúc cảm vào bài thơ đã tạo nên một ca khúc “Mùa xuân nho nhỏ” tuyệt hay.

Chúng ta cảm ơn nhà thơ Thanh Hải người con của xứ Huế, cảm ơn NS Trần Hoàn người con của Quảng Trị là hai người chiến sĩ, nhà thơ và nhạc sĩ có công xây dựng nền Văn học, Nghệ thuật cách mạng miền Nam từ những ngày đầu. Và hẳn mỗi chúng ta sẽ còn say mê trước bức tranh xuân của thiên nhiên đất nước, con người đẹp đẽ đầy sức sống và niềm tự hào dân tộc được nhà thơ Thanh Hải và NS Trần Hoàn thể hiện trong tác phẩm “Mùa xuân nho nhỏ” □

Mộ Cự Thạch Hàng Gòn - CÔNG TRÌNH KIẾN TRÚC ĐỘC ĐÁO CỦA NGƯỜI VIỆT CỔ

□ SỸ TUYÊN (TTXVN)

Gần 100 năm sau khi được phát hiện, đến nay Di chỉ Khảo cổ Mộ Cự thạch Hàng Gòn vẫn còn nhiều bí ẩn thu hút giới nghiên cứu Lịch sử, Văn hóa, Khảo cổ trong và ngoài nước. Công trình kiến trúc độc đáo này được cho là sản phẩm của nền văn minh lưu vực sông Đồng Nai của người Việt cổ.

“Thạch tự tháp” của người Việt cổ

Di chỉ khảo cổ Mộ Cự thạch Hàng Gòn (xã Hàng Gòn, thành phố Long Khánh, Đồng Nai) thuộc loại hình Dolmen có kiến trúc độc đáo, và hiếm có trên thế giới. Di chỉ được kỹ sư cầu đường người Pháp J.Bouchot phát hiện vào năm 1927 trong khi thi công đường giao thông từ Long Khánh đi Bà Rịa. Từ khi phát hiện đến nay, Di chỉ Mộ Cự thạch Hàng Gòn luôn được giới nghiên cứu Lịch sử, Văn hóa, Khảo cổ trong và ngoài nước quan tâm nghiên cứu và đánh giá cao bởi tính độc đáo, quy mô và giá trị khoa học.

Năm 1928, Di tích đã được xếp hạng và ghi vào danh mục các Di

tích Lịch sử “Mộ Đông Dương - mộ Dolmen Hàng Gòn”. Đến năm 1984, Bộ Văn hóa xếp hạng Mộ Cự thạch Hàng Gòn là Di tích Quốc gia, 1 trong 10 di tích quan trọng ở Nam bộ. Năm 2015, Thủ tướng Chính phủ quyết định xếp hạng Di tích Khảo cổ Mộ Cự thạch Hàng Gòn là Di tích Quốc gia Đặc biệt.

Các nhà khoa học đánh giá, đây là một di tích độc đáo cả về nghệ thuật và kỹ thuật của các tộc người cổ Nam Á nói chung và người Việt cổ nói riêng.

Mộ Cự thạch Hàng Gòn là một dạng hầm mộ, được cấu tạo bởi những tấm đá hoa cương lớn và những trụ đá dài, nặng khoảng 30 - 40 tấn. Ngôi mộ có hình chữ nhật dài 4,2m, ngang 2,7m, cao 1,6m

được ghép bởi 6 tấm đá hoa cương được bào khá nhẵn ở mặt ngoài; 4 tấm đá thẳng đứng dùng làm vách, 2 tấm nằm ngang dùng làm mặt đáy và nắp đáy. Liên kết giữa tấm đá hoa cương nhờ vào hệ thống rãnh dọc chắc chắn. Xung quanh mộ có nhiều trụ đá hoa cương cao 7,5m, tiết diện mặt cắt ngang hình chữ nhật dài 1,10m x 0,3m, phần lớn các đầu trụ được khoét lõm hình yên ngựa.

Theo đánh giá của các chuyên gia, để xây dựng công trình trên, người Việt cổ phải huy động sức lao động của cả cộng đồng, tổ chức lao động một cách rất chặt chẽ. Đây là một công trình giống như “thạch tự tháp” của miền văn hóa sông Đồng Nai. Người Việt

Mộ Cự thạch Hàng Gòn. Ảnh: ST

cổ đã biết tập hợp nhau lại tạo thành sức mạnh phi thường mới có thể vận chuyển được những cấu kiện bằng đá lớn như vậy, ngay cả đền Angkor (Campuchia) cũng không thấy những tảng đá nặng như thế.

Sau khi được phát hiện từ năm 1927 đến nay, nhiều đoàn Khảo cổ trong và ngoài nước đến nghiên cứu Di chỉ Khảo Cổ học này. Tuy nhiên, cho đến tháng 3/2006, các chuyên gia của Viện Khoa học xã hội vùng Nam bộ và Ban quản lý Di tích - Danh thắng Đồng Nai phối hợp mở đợt điều tra nghiên cứu quy mô và đã làm rõ thêm nhiều cứ liệu khoa học của công trình kiến trúc độc đáo này.

Trong quá trình đào thám sát, các chuyên gia đã phát hiện dấu vết của những vật đất cháy kéo dài thành hình vòng cung, phía trên có rất nhiều than tro và xỉ kim loại; các mảnh đồ gốm trên thân có hoa văn làm từ chất liệu đất sét pha cát và vỏ nhuyễn thể nghiền nhỏ; phát hiện 2 chiếc tù và bằng đồng và 2 chiếc bàn mài bằng đá có lỗ đeo.

Năm 2007, các nhà nghiên cứu tiếp tục khai quật và giải mã

những bí ẩn Di tích Mộ Cự thạch Hàng Gòn. Nhiều hiện vật bằng gốm, bằng đá, các dụng cụ bàn mài, các cột đá và những vết đất cháy, than tro.

Đặc biệt trong xưởng chế tác đá đã tìm thấy trước đó, đoàn khảo sát cũng đã tìm thấy những tấm đá, cột đá, nhiều phế vật mảnh tước đá và nhiều công cụ lao động. Qua đó cho thấy người xưa đã vận chuyển những khối đá lớn về Hàng Gòn để gia công tạo ra những tấm đan, cột đá sử dụng cho kiến trúc mộ.

Qua so sánh phân tích, các nhà nghiên cứu đã đưa ra nhận định cho rằng, chủ nhân của Mộ Cự thạch có thể là một nhân vật quyền uy, là thủ lĩnh của một bộ lạc hay liên minh các bộ lạc hùng mạnh về kinh tế và quân sự. Niên đại của Di tích được xác định trong khoảng thời gian 150 trước Công nguyên đến 240 năm sau Công nguyên.

Sản phẩm của “nền văn minh sông nước Đông Nam bộ”

Bouchot - Người đầu tiên khám phá ra ngôi mộ, cho rằng sự “huyền bí” của hầm mộ Cự thạch Hàng Gòn là do các nhà xây dựng thời tiền sử quan tâm đến sự bảo

mật giống như “bí truyền” thường thấy ở nhiều dân tộc sống ở khu vực Thái Bình Dương.

Giới nghiên cứu cho rằng, đây là một ngôi mộ chôn dưới hình thức hỏa thiêu được xây dựng vào thời kỳ kim khí thuộc giai đoạn đồng phát triển (hậu kỳ thời đại đồ đồng) có khả năng chuyển sang thời kỳ đồ sắt; đồng thời khẳng định công trình này không chỉ có giá trị về kích thước (được xem là ngôi mộ đá lớn nhất Đông Nam Á đã phát hiện vào thời điểm hiện nay) mà còn chứa đựng giá trị lớn về trí sáng tạo của người tiền sử được ví như “nền văn minh sông nước Đông Nam bộ”.

Bí mật về quần thể Di tích Mộ Cự thạch Hàng Gòn hiện vẫn đang thu hút sự quan tâm đặc biệt của giới nghiên cứu Lịch sử, Văn hóa và Khảo cổ học trong và ngoài nước.

Hiện nay Di tích Khảo cổ Mộ Cự thạch Hàng Gòn đã được tu bổ, tôn tạo trên diện tích hơn 3ha, với các hạng mục như khu hầm mộ, khu chế tác đá, miếu Ông Đá, miếu Thổ thần và các công trình phụ trợ khác □

Nhiều tảng đá hình chữ nhật kích thước lớn được tìm thấy tại khu Di tích Khảo cổ Mộ Cự thạch Hàng Gòn. Ảnh: BTNT

XUÂN TRẺ MÃI

Chậm vừa

Nhạc và lời: Quang Vương

Xuân đến xuân đi xuân lại đến. Trên thế gian xuân mãi không
 già. Có sao xuân được vậy ta? Bởi vì xuân

Nhanh hơn

mãi vẫn là mùa xuân. Mùa xuân đẹp sao! Mùa xuân bình yên,
 Xuân tình yêu, xuân niềm tin, xuân đầy khát vọng. Một hạt
 nắng, một ngọn gió, một hạt giống ta gieo mai sẽ nảy mầm, nảy
 mầm yêu thương. Xuân đến xuân đi xuân lại
 đến. trên thế gian xuân mãi không già. Có
 sao xuân được vậy ta? Bởi vì xuân mãi vẫn là mùa
 xuân. Bởi vì xuân mãi vẫn là mùa xuân./

TIẾNG CỒNG Gọi Xuân

ANH TUẤN

Đã từ lâu sóc Bom Bo được du khách trong và ngoài nước biết đến qua bài hát Tiếng chày trên sóc Bom Bo của cố nhạc sỹ Xuân Hồng, hình ảnh đuốc lồ ô bập bùng trong đêm, tiếng Cồng Chiêng vang vọng núi rừng hòa cùng điệu múa của những chàng trai cô gái S'tiêng đã trở nên thân quen, nhưng ít ai biết rằng để biểu diễn được Cồng, Chiêng S'tiêng là cả một nghệ thuật, việc luyện tập rất công phu.

Trong truyền thống người S'tiêng Cồng, Chiêng được coi là vật quý, là phương tiện giao cảm niềm vui nỗi buồn của con người với thần linh, chính vì vậy mà Cồng, Chiêng đã được người dân tộc S'tiêng cất giữ cẩn thận, là tài sản của mỗi gia đình, là một trong những lễ vật để nhà trai trả cho nhà gái trong các lễ cưới. Chiêng (hay còn gọi là đồng la) có mặt phẳng, một bộ thường có 6 cái, còn Cồng (có núm ở giữa), một bộ Cồng thường có 5 cái, tuy nhiên cũng không có quy định cụ thể nào quy định về số lượng của bộ Cồng, bộ chiêng, kích thước của các bộ cũng khác nhau, bộ Cồng, chiêng được các nghệ nhân dùng để biểu diễn tại các lễ hội của người S'tiêng cái lớn nhất có đường kính khoảng 55cm những cái tiếp theo trong bộ thường nhỏ dần theo thứ tự.

Theo ông Điểu Kim, đội trưởng đội biểu diễn Cồng chiêng của Khu Bảo tồn văn hóa dân tộc S'tiêng “Người S'tiêng sử dụng các nhạc cụ như trống, sáo, kèn, tù và, đàn tre, những nhạc cụ trên có khi được đệm cho người hát, với người S'tiêng đánh Cồng, Chiêng là độc đáo nhất. Kỹ thuật đánh Cồng khác với kỹ thuật đánh chiêng, đánh Cồng thì dùng dùi đánh vào núm của Cồng hoặc có thể dùng tay đánh vào núm, tuy nhiên đánh chiêng S'tiêng thì phải dùng tay mà đánh, nhịp nhàng đều 2 tay thì chiêng mới phát ra âm thanh chuẩn, đều đặn theo nhịp của bài, vị trí đánh trên khắp mặt chiêng” Điều đặc biệt trong đội diễn tấu này mỗi người chỉ đánh một chiếc chiêng hoặc Cồng. Khi nghe tiếng Chiêng, Cồng, chúng ta có thể phát hiện các tầng giai điệu được đan xen và đối ứng với nhau, trong lễ hội mừng lúa mới, lễ hội cầu mưa, nghi thức đón khách hay kết nghĩa.

Trong những năm qua, với người dân tộc S'tiêng ở Bù Đăng việc biểu diễn Cồng, Chiêng không còn xuất hiện thường xuyên, những buổi sinh hoạt văn hóa gắn với Cồng Chiêng chỉ tập trung vào dịp cuối của năm cũ và đầu của năm mới. Mỗi buổi chiều, khi hoàng hôn buông xuống cũng là lúc người dân S'tiêng trở về nhà sau một ngày mệt mỏi trên nương, rẫy, và quây quần bếp lửa, đây là thời khắc mọi người kể cho nhau nghe những câu chuyện trong sinh hoạt hàng ngày, người lớn tuổi đánh Cồng hoặc chiêng để tạo không khí vui vẻ, đầm ấm, nghệ thuật đánh Cồng, Chiêng được thể hiện rất đa dạng và độc đáo, thể hiện ở trình độ điêu luyện của người đánh và trong việc áp dụng những kỹ năng đánh Cồng, Chiêng và kỹ năng chế tác. Khi biểu diễn Cồng, Chiêng, âm thanh mở đầu của tiết tấu Cồng, Chiêng thường là chuỗi âm thanh nhanh, người biểu diễn phải khom lưng, nhịp chân cứng cáp nhưng không kém phần uyển chuyển tạo nên một không gian nhộn nhịp, rộn ràng phù hợp với không khí mùa xuân, chẳng có thể mà người dân nơi đây khi nghe tiếng Cồng, Chiêng vang lên trong các ngôi nhà, thôn, sóc thì nghĩ đến việc mùa xuân đang về, mọi người thường nói vui “tiếng Cồng gọi xuân”. Và cứ như thế, mỗi buổi chiều dần buông, bếp lửa dần lên thì tiếng Cồng, Chiêng cũng bắt đầu ngân vang khắp núi rừng, người dân cũng nhanh tay dọn dẹp nhà cửa, mua sắm thêm dụng cụ để chuẩn bị đón mùa xuân về □

Thư Văn Nghệ

NGỌC QUẾ

Sắc xuân rộn ràng muôn nẻo. Tình xuân phơi phới vạn nhà. Đất trời rực rỡ đón chào một mùa xuân mới với người người hoan ca tay nắm tay nhau vững bước đi lên. Xuân Nhâm Dần tươi trẻ, năm mới 2022 đầy triển vọng đã tràn ngập nơi nơi và ủa đến nhà nhà. Hòa với không khí rừng rực sắc xuân của quê hương bình Phước tuổi hai lăm căng tràn nhựa sống, đội ngũ Văn nghệ sĩ đồng lòng chung sức cùng toàn quân toàn dân hướng về phía trước mà xốc tới. Tin tưởng và hy vọng tràn trề.

Một năm đầy thách thức, gian khó và nguy hiểm cận kề rồi cũng đã qua. Mười hai tháng với những lần “bùng dịch”, 365 ngày với những “giãn cách xã hội”, chẳng dây, lập chốt, “vùng xanh vùng đỏ”, “nội bất xuất ngoại bất nhập”, cuộc sống khó khăn, hiểm hoai hiểm tửu từng hơi thở sạch mà rồi chúng ta cũng lần lượt vượt qua.

Tri ân đội ngũ tuyến đầu chống dịch. “Chiến binh áo trắng”, “Chiến sĩ quân hàm xanh”, Bộ đội, Công an, rồi Thanh niên tình nguyện, Phụ nữ, CCB... Ngành ngành, người người, nhà nhà với quyết tâm “chống dịch như chống giặc” để cuộc sống trở lại “bình thường mới”.

Quê hương đi qua khó khăn gian khổ, trải nhiều thử thách hiểm nguy, thành tựu chúng ta có được còn khiêm tốn nhưng đã thấy bản lĩnh vững vàng của người Bình Phước đang sống và làm việc trên mảnh đất miền Đông Nam Bộ trung dũng kiên cường. Công trường xí nghiệp vẫn rộn rã vào ca, chuỗi sản xuất chưa từng đứt gãy. Vườn hồ tiêu xanh mướt, rẫy điều bát ngát âm thầm tích nhựa rồi “lặng lẽ đơm bông” mà dâng hoa thơm trái ngọt. Cây cao su ngay hàng thẳng lối cần mẫn dâng hiến vàng trắng làm đẹp làm giàu cho nền công nghiệp đòi hỏi bền vững.

“Có hoa mừng hoa, có nụ mừng nụ”. Mừng cho đội ngũ Văn nghệ sĩ Bình Phước thời gian qua gặt hái được nhiều thành công. Lĩnh vực Âm nhạc, nhiều nhạc sĩ liên tục giành được giải thưởng cao ở các cuộc thi do tỉnh, Trung ương tổ chức. Nhạc sĩ Quang Vương, nhạc sĩ Đức Hòa, nhạc sĩ Nguyễn Văn Luân... có nhiều tác phẩm được địa phương, khu vực và Trung ương đánh giá cao, trao giải thưởng xứng đáng. Lĩnh vực Mỹ thuật, nhiều họa sĩ trong Chi hội Mỹ thuật có tranh được trưng bày, treo trong Triển lãm Mỹ thuật khu vực và các tác phẩm đó hầu hết được giải, lĩnh vực nghệ thuật này các họa sĩ để lại nhiều dấu ấn tích cực là Huỳnh Hoàng, Trương Quốc Cường, Duy Hồng, Trần Tịnh... Mảng Văn học, các văn sĩ, thi sĩ như Biên Linh, Ngọc Diệp... cũng thi nhau giành giải thưởng ở UBTQLH các Hội Văn học Nghệ thuật Việt Nam. Nhiều hội viên Chi hội Văn học đoạt nhiều giải thưởng trong các cuộc thi do Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy, Hội VHNT tỉnh và các ngành, đơn vị trên địa bàn Bình Phước tổ chức. Lĩnh vực Nhiếp ảnh, các nghệ sĩ Nguyễn Văn Phúc, Quang Hùng, Lê Thị Hiền, Nguyễn Ngọc Lân, Hồng Phượng, Trương Hồng Vinh, Phạm Thị Xuân... đều có tác phẩm đoạt giải cao ở Trung ương, khu vực và Quốc tế. Hầu như các nghệ sĩ trong Chi hội Nhiếp ảnh đều có giải thưởng ở địa phương và khu vực...

Với hành trang ưu tú, hãnh diện bước vào năm mới 2022, Văn nghệ sĩ Bình Phước quyết tâm hoàn thành nhiệm vụ đưa cuộc sống học tập lao động, công tác chống dịch Covid-19 vào các tác phẩm và chính các tác phẩm đó quay lại phục vụ đời sống tinh thần đậm nét nhân văn, có tính nghệ thuật và thẩm mỹ phục vụ đời sống tinh thần. Tay nắm chặt tay, đoàn kết, quyết tâm giành những thành tựu mới trong lĩnh vực Văn học Nghệ thuật, vươn đến những giá trị tốt đẹp cần tôn vinh. Ngoài kia hương Xuân đã rộn rã, sắc Xuân tươi đẹp nhuộm thắm phố phường, lòng người bừng bừng khí thế, hoà cùng sức trẻ Bình Phước tuổi 25 tràn trề nhựa sống, rạng ngời niềm tin vào một ngày mai tươi sáng □

Tết Sẻ Chia

NGÔ THỊ THU SƯƠNG

Sống giữa lòng Thành phố, con hẻm nhỏ nơi gia đình ông bà Tâm yên bình và hiền hoà như một con xóm nhỏ ở quê. Nơi đây ngọt lành tình làng nghĩa xóm, mọi người quan tâm và sẻ chia cùng nhau tất tần tật những buồn vui trong cuộc sống, không có cảnh nhà nào chỉ biết nhà này, chẳng biết đến hàng xóm láng giềng. Những dịp họp khu phố, ăn Tết niên... mọi người cứ gọi nhau đi họp xóm, đi ăn Tết xóm... sao mà gần gũi thân thương, sao mà ấm áp tình người.

Đã là những ngày cuối của tháng 11 Âm lịch, vậy mà trong nhà, ngoài ngõ xóm, mọi người chưa chuẩn bị Tết gì cả. Đại dịch Covid-19 đã ảnh hưởng tiêu cực đến đời sống của người dân rất nhiều, như mất việc làm, tạm nghỉ, làm việc luân phiên... Nên sau mấy tháng giãn cách, bây giờ mọi người tranh thủ thời gian, cả ngày lẫn đêm, lao ra đường đi tìm việc, đi làm, buôn bán, đi khám bệnh định kì, tập yoga, tập gym... và hầu như người ta không có thời gian nghĩ tới Tết.

Trước đây, khoảng thời gian

này, nhà ông bà Tâm, cũng như các nhà hàng xóm, lo kêu thợ sơn sửa lại nhà cửa, lên kế hoạch mua sắm Tết, nào là mua sắm áo quần, giặt giũ chăn, màn cửa, kỳ cọ, lau dọn dụng cụ nhà bếp... Các bà nội trợ lên lịch dọn dẹp từng phòng, các con tranh thủ ngày cuối tuần, tự dọn dẹp phòng của mình, xem đồ dùng, thiết bị điện tử nào hư, quá cũ thì thay mới. Hai tuần cuối năm thì ngày nào các bà nội trợ cũng đi siêu thị hoặc đi chợ xem người ta bán hàng Tết, xem người ta mua sắm Tết. Trên vỉa hè một số tuyến đường, người ta bày bán hoa mai, hoa đào cùng với các loại hoa kiểng khác đủ màu sắc, đủ mùi hương làm cho không khí Tết thêm rộn ràng, lòng người thêm náo nức.

Ông bà Tâm đã về hưu mấy năm nay, dù không có tiền t h ư ở n g cuối năm, hay lương

tháng 13... nhưng cũng tất bật mua sắm Tết cho tới ngày 28 tháng Chạp. Ông Tâm thích hoa mai, năm nào ông cũng tự chọn mua một chậu mai để chưng trong phòng khách. Có khi ông đi cả buổi chiều, đi nhiều nơi chọn cho được dáng mai ưng ý, bông mai mười cánh mới chịu. Ông nói: “Có hoa mai vàng hay hoa đào thắm thì mới có không khí Tết”.

Con gái ông bà Tâm lấy chồng ở xa. Mỗi năm đều biểu ba mẹ ít tiền để mua sắm Tết. Con gái tranh thủ ngày nghỉ về thăm và giúp ông bà dọn dẹp nhà cửa...

Năm nay thì khác, dịch bệnh vẫn phức tạp, con gái không về được vì vẫn thực hiện 5K. Hôm qua con gái gọi điện thoại về hỏi thăm sức khỏe và bà Tâm đã dặn

TẾT 2022

con: “Ba mẹ đã có lương hưu, năm nay do ảnh hưởng của dịch bệnh nên giá cả nhiều mặt hàng đắt hơn một chút, nhưng con đừng lo cho ba mẹ, để dành tiền lo cho các cháu. Mẹ cũng bớt đau lưng, hằng ngày vẫn giúp bà Thảo ở cuối xóm làm dưa món, củ kiệu, sên mứt gừng, nấu cơm từ thiện, thỉnh thoảng gọi bà ấy ít tiền mua thêm thức ăn. Ba và mẹ đã bàn với nhau, định Tết năm nay không mua sắm gì nhiều, không mua mai... để dành tiền giúp bà Thảo nấu những bữa ăn chất lượng cho những người chưa tìm được việc, người lang thang, cơ nhỡ trong dịp đón năm mới”. Nói đến đây bà thấy lòng mình vui chi lạ, con gái không biết nói gì hơn, chỉ “ạ” một tiếng và tạm biệt mẹ. Đã dặn con gái như thế, vậy mà một tuần sau, con gái gọi cho bà 15kg gạo nếp và chuyển

khoản một ít tiền với lời nhắn : “Con xin góp vào bếp từ thiện của bà Thảo”. Bà Tâm cảm thấy hạnh phúc vì chồng và con gái đã đồng hành, ủng hộ việc làm thiện nguyện của bà và bà hy vọng việc sẻ chia sẽ mang lại niềm vui, sự ấm áp cho những người còn gặp khó khăn trong dịp Tết này, và con gái bà cũng thấy được việc cho đi là niềm vui, là trách nhiệm chung tay cùng cộng đồng chăm lo Tết, để ai ai cũng có Tết, dù đó là cái Tết đơn sơ sau mấy tháng dịch đã hoành hành.

Tết năm nay sẽ là cái Tết tiết kiệm nhất của ông bà Tâm. Có thể ông Tâm vẫn đi xem hoa, cây kiểng, nhưng không mua mai. Bà Tâm vẫn đi xem người ta mua mua bán bán nhưng chỉ mua thức ăn đủ cho mấy ngày Tết. Bà nghĩ, chỉ cần có bánh, có mứt, có nôi thịt kho, nôi ỏ qua hàm, hũ củ

kiệu... Bà Tâm vừa dọn dẹp nhà cửa vừa tùm tùm cười khi nghĩ đến những món ăn truyền thống như bánh chưng, bánh tét, nôi thịt kho nước dừa... mà bà và bà Thảo đã lên thực đơn cho ba ngày Tết để trao tận tay những người kém may mắn. Đó là nhà cháu Minh, cả ba và má đều mất vì Covid, còn mỗi cháu với bà ngoại đã hơn 70 tuổi, đó là nhà ông Thi, có con dâu ra đi mãi mãi, còn ông và cô cháu gái đang học lớp 12, đó là cô Xuyên neo đơn... Và còn, còn nữa những mảnh đời liêu xiêu sau đại dịch, đau buồn vì mất người thân, mất người trụ cột cả về kinh tế lẫn tinh thần...

Hũ củ kiệu, hũ dưa món, túi mứt gừng, hộp thịt kho hột vịt, cặp bánh tét... đó sẽ là những món quà trao yêu thương, ấm áp tình nghĩa xóm giềng khi Tết đến Xuân về □

KHÚC ÂN TÌNH MÙA XUÂN

□ BÙI THỊ BIÊN LINH

Di tích Lịch sử Quốc gia địa điểm chiến thắng Chốt chặn Tàu Ô.

Ảnh: TL

Tết Nguyên Đán đã đến gần, trong lúc người người nhà nhà đều tất bật lo chuẩn bị Tết chu toàn cho gia đình thì bác sĩ thương binh Bùi Xuân Thúy Phó Giám đốc Bệnh viện Lão khoa tỉnh Thái Bình và các đồng đội của ông ở khắp mọi miền đất nước lại khăn gói lên đường về nơi chiến trường xưa có tên gọi chốt chặn Tàu Ô - Xóm Ruộng đường 13 xã Tân Khai huyện

Hơn Quận tỉnh Bình Phước. Nơi đây từng được mệnh danh là thành cổ Quảng Trị thứ hai để làm giỗ cho những đồng đội đã hy sinh; và đón hương hồn các anh linh về cùng đón Tết.

Cùng đi với bác Bùi Xuân Thúy trưởng đoàn cùng nhiều người khác nữa. Từ điểm tập kết ở thị xã Đồng Xoài, 8 giờ sáng ngày 18 tháng 12 (Âm lịch) đoàn bắt đầu lên đường.

Nếu không cùng đi với các cựu chiến binh, không được nghe các anh nhắc lại ký ức xưa: Có lẽ không thể biết rằng mảnh đất tươi đẹp này đã từng là nơi đau thương trong chiến tranh chống Mỹ. Chốt chặn Tàu Ô - Xóm Ruộng đã hiện ra trước mắt. Nhìn cảnh nhà cửa khang trang, rộn ràng xe cộ qua lại và những vườn điều đang độ đơm bông, lác đác đã có những chùm quả chín màu đỏ màu vàng xinh xắn như những chiếc đèn lồng lúc liu trên cành; mùi hương điều thơm hăng hắc, tỏa lan trong gió. Những vườn cao su ngát xanh mỗi cây đang chắt chiu dâng tặng cho con người nơi đây những dòng nhựa được ví như vàng trắng. Trong vườn nhà ai đó hoa mai đã lác đác nở với những đốm vàng như được dệt từ muôn ngàn sắc nắng. Bình yên, tươi đẹp đến nao lòng. Càng nao lòng hơn khi biết rằng dưới mỗi gốc cây kia, mỗi khóm hoa kia là bao máu xương, là tuổi trẻ tương lai và hạnh phúc của hơn 1000 chiến sĩ đã đi sinh bảo vệ chốt chặn Tàu Ô này...

Gọi là chốt chặn Tàu Ô vì trong chiến tranh chống Mỹ, chốt chặn các tuyến giao thông huyết mạch là một thủ pháp chiến thuật khá hiệu quả

của quân và dân ta. Một trong những chốt chặn nổi tiếng trong lịch sử chiến tranh chống Mỹ ở miền Đông Nam bộ là chốt chặn đường 13 đoạn Chơn Thành - Tàu Ô, Xóm Ruộng thuộc xã Tân Khai huyện Hớn Quản tỉnh Bình Long nay là Huyện Hớn Quản tỉnh Bình Phước diễn ra trong chiến dịch Nguyễn Huệ xuân - hè 1972. Đây là trận chốt chặn dài ngày nhất, ác liệt nhất và phải đối chọi với nhiều sư đoàn thiện chiến của Mỹ, Ngụy, phải vận dụng nhiều cách đánh để đối phó với những âm mưu của địch. Đây là chốt chặn giao thông phải đổ nhiều xương máu nhất trong lịch sử chiến tranh. Trong 150 ngày đêm kiên cường anh dũng, không quản hy sinh. Lịch sử, nơi đây còn ghi rõ: “Với diện tích chưa đầy 2.000 mét vuông nhưng mỗi ngày, mảnh đất này đã phải hứng chịu 10 vạn quả pháo từ Chơn Thành bắn vào trận địa. Máy bay chiến thuật AD6, A37 oanh kích mỗi ngày 40 lần, máy bay B52 thực hiện hàng trăm phi vụ rải 40.000 tấn bom hồng biến nơi đây thành hoang tàn để chúng mở thông đường tiếp viện để giải vây cho An Lộc tạo bàn đạp tiến lên vùng đầu não cách mạng tại Lộc Ninh. Sư đoàn 4 phối hợp với các loại máy bay chiến thuật, trực thăng vũ trang, B52 và 150 khẩu đại pháo yểm trợ của địch đã bị quân ta gồm

Sư đoàn 5, Sư đoàn 7, Sư đoàn 9 đã mưu lược kiên trung bẻ gãy từng đợt phản công của chúng. Từ ngày 5 tháng 4 đến 28 tháng 8 năm 1972 riêng Sư đoàn 7 đã đánh 800 trận lớn nhỏ tiêu diệt 8189 tên giặc, bắt sống 211 tên, bắn rơi 119 máy bay các loại, phá hủy 202 xe các loại, 102 khẩu pháo, 20 hầm đạn và nhiên liệu, thu 390 súng các loại. “Địch thiệt hại nặng phải rút lui khỏi khu vực tác chiến, từ bỏ ý đồ giải tỏa Quốc lộ 13.”

Chốt chặn Tàu Ô đường 13 được giữ vững những bức tường thép này đã được đúc bằng sự hóa thân của hơn 1000 cán bộ, chiến sĩ Sư đoàn 7 và lực lượng vũ trang Hớn Quản trong đó có 127 người con của quê lúa Thái Bình. Những người đồng hương của bác sĩ Bùi Đức Thúc. Sau tuyến đường 13 máu lửa, quân giải phóng thêm vững vàng trong thế tiến công hiệp định Paris về chấm dứt chiến tranh lập lại hòa bình ở miền Nam Việt Nam đã được ký kết. Mỹ buộc phải rút khỏi Việt Nam. Thế và lực của cách mạng miền Nam được củng cố vững chắc trong tương quan mới.

Đứng trước Tượng đài chiến thắng Tàu Ô đường 13 sừng sững hiên ngang như khí phách kiên trung bất khuất của cán bộ, chiến sĩ Sư đoàn 7, Quân đoàn 4 và nhân dân Hớn Quản anh hùng đã được Trung tướng

Lê Nam Phong khởi xướng và chính quyền xây dựng, tôi không khỏi bồi hồi xúc động khi được đến đây là thêm một lần yêu Tổ quốc, thêm một lần thấy rung lên từ sâu thẳm trái tim mình niềm biết ơn những người ngã xuống. Thêm một lần thấm thía giá của mỗi ngày được sống trong Độc lập - Tự do. Và càng hiểu vì sao những người cựu chiến binh tóc đã hoa râm trong thân thể các anh cũng còn nhiều thương tích kia vẫn vượt những chặng đường hàng ngàn ki lô mét đến đây, gối trận cho đồng đội. Những mâm cơm ngày giỗ có đủ các món đặc trưng của ngày Tết cổ truyền nhưng vẫn không thiếu cơm nắm, muối vừng, rau dớn, rau rừng luộc - Những món ăn quen thuộc của chiến sĩ ta trong suốt 150 ngày đêm nắng lửa mưa dầm để bảo vệ chốt chặn này. Nhắc lại kỷ niệm đợt cuối cùng của trận chốt chặn, số chiến sĩ ta thương vong nhiều quá. Tổ anh nuôi của anh mỗi khi chia cơm xong là lại hồi hộp ngóng đồng đội trở về. Có hôm, chờ mãi... chờ mãi... mà không thấy ai về... Biết họ chẳng bao giờ về được nữa. Nhìn mâm cơm không có người ăn chỉ còn biết khóc.

Thấp hương xong, chúng tôi tụ lại quanh gốc cây nghe anh Thúc, anh Cường và các anh trong đoàn nhắc lại những kỷ niệm không thể quên. Có chuyện vừa buồn cười vừa rơi

nước mắt.

Anh Cường (Y tá của đơn vị) kể lại lần cứu anh Thúy khi anh Thúy bị thương vỡ xương chậu. Đơn vị chẳng còn thuốc men gì, Thúy được sơ cứu bằng một dải băng, băng vội ngoài quần. Chuyển về bệnh xá dã chiến Sư đoàn đã mất nhiều máu, mặt tái xanh. Dụng cụ y tế không có vì căn hầm bệnh xá vừa bị bom B52 vùi lấp. Cường bảo Thúy:

- Để tôi kiểm tra vết thương cho đồng chí có sâu không? Có bị vào xương không?. Nói rồi lấy cái que chọc vào vết thương dò độ sâu. Thúy đau giật nảy người, chết lặng không kêu được tiếng nào.

Vậy mà tài tình sao qua vài ngày nhiễm trùng vết thương có dòi cuối cùng cũng lành lại được. Sức khỏe của chàng trai kém một tháng nữa mới tròn 20 tuổi đã chiến thắng. Bùi Xuân Thúy

lại được trở về đơn vị.

Nghe anh Cường vừa kể chuyện vừa làm điệu bộ tả lại đáng vẻ của anh Thúy lúc bị “mở sống” không ai nhịn được cười.

Còn anh Thúy thì kể về phép màu mà anh được trải: “Bữa trước, tôi bị đau vết thương cứ tưởng không đi được, nhưng nhớ lời hứa với đồng đội nên cứ cố. Cô Cao Thị Hải phó Chủ tịch tỉnh Thái Bình biết tôi đi Giỗ trận Tàu Ô mang đến gửi lễ vật hương nhang khiến tôi có thêm động lực. Cũng kỳ lạ là từ lúc bắt tay vào sắp xếp tư trang thấy người khỏe khoắn hẳn ra. Buổi sáng ấy, lái xe đến gần cổng bệnh viện Đa khoa Thái Bình, chợt có Điện thoại: tôi dừng lại nghe. Đúng lúc ấy, từ trong khuôn viên bệnh viện một chiếc xe mất lái lao thẳng ra. Nếu không dừng lại nghe điện thoại tôi đã bị chiếc xe kia ủi bay rồi.”

Trong khoảnh khắc này, dưới chân tượng đài chốt chặn Tàu Ô này tôi tin lời anh Thúy.

Tôi ngạc nhiên và xúc động khi nhìn bác sĩ Thúy tiêm thuốc cho bác Cường. Thì ra bác Cường bị bệnh đã lâu, bác Thúy biết thế nên đã chuẩn bị thuốc mang theo để củng cố sức khỏe để “Tăng cường sức chiến đấu” cho bác Cường. Ngâm ngùi, sống mũi cay cay khi nghe bác Hòa khe khẽ than phiền:

“Năm ngoái, năm kia còn 70-80 người đi giỗ trận, năm nay nhiều bác già yếu, 7 bác đã ra đi rồi... vài năm nữa... bác Hòa bỏ lửng lời. Tôi chợt nghe sống mũi cay cay. Chao ôi! Tình đồng đội của những người chiến sĩ “Còn sống là còn tìm nhau, người còn sống sẽ làm giỗ cho những người ngã xuống cho đến khi nào không thể thì thôi. Trên thế gian này, giữa thời buổi bao kẻ:

*“Còn bạc, còn tiền còn đệ tử
Hết cơm, hết rượu, hết ông tôi”*

(Thối đời - Nguyễn Bình Khiêm)

Thì tình đồng chí, tình bầu bạn của người lính Cụ Hồ năm xưa càng xiết bao trân quý! Càng xiết bao sâu nặng thiêng liêng!

Với tôi, được tham gia hành trình ân tình của các cựu chiến binh đi giỗ trận cho đồng đội cũ là những khoảnh khắc đầy xúc động trước những ân tình của những người chiến sĩ dành cho nhau trong dịp đón Xuân này □

Đoàn Cựu chiến binh làm giỗ trận các chiến sĩ hy sinh ở chốt chặn Tàu Ô. Ảnh: B. Linh

Nghệ Sĩ Nhiếp Ảnh CÙNG MÙA XUÂN

□ NGUYỄN HOÀNG

Năm nào cũng vậy, cứ vào dịp Tết đến Xuân về, các nghệ sĩ nhiếp ảnh Bình Phước lại bận rộn vác “đồ nghề” đi sáng tác khắp các nẻo đường trên quê hương, con người Bình Phước để mang lại những bức ảnh Xuân đẹp lưu giữ cho đời.

Mùa Xuân là mùa dành cho nghệ thuật, do đó chụp ảnh vào dịp Tết đã trở thành sở thích, thành thói quen không thể bỏ của giới nhiếp ảnh. Từ xưa đến nay chụp ảnh mỗi dịp cuối năm đã trở thành một trào lưu, một xu hướng. Còn gần một tháng nữa là đến tết Nguyên Đán nhưng không khí Xuân đã tràn về, các nhà vườn đang tích cực ươm, chăm sóc để vườn hoa nở đúng

dịp Tết. Các tay máy cũng đã sẵn sàng sáng tác ảnh nghệ thuật, ảnh kỷ niệm, ảnh làm lịch, và cả những bức ảnh tự sướng nữa đó là một phần của cuộc sống hôm nay hầu như ai ai cũng gắn bó với mạng xã hội, nhất là giới trẻ.

Các nghệ sĩ nhiếp ảnh Bình Phước thường nói vui với nhau rằng “Tất cả sẽ qua đi, chỉ còn những bức hình ở lại”, sự ví von này quả thực rất đúng. Những bức ảnh sẽ trở thành nguồn tư liệu quý đánh dấu cho sự đổi thay từng ngày của quê hương, con người Bình Phước.

Có thể nói Tết là cơ hội tuyệt vời để khám phá, cảm nhận sự

khác biệt về vẻ đẹp nên thơ của mùa xuân. Nghệ sĩ Nhiếp ảnh Bình Phước theo lệ thường lại “khai máy” ở những địa danh ấn tượng với thiên nhiên, đồi núi và đời sống Văn hóa độc đáo của quê hương, con người Bình Phước anh hùng.

Là người đam mê chụp ảnh, nghệ sĩ nhiếp ảnh Nguyễn Văn Phúc là người hăng say nhất trong hoạt động chụp ảnh Xuân. Anh không thể nhớ hết mình đã đi bao nhiêu nẻo đường, đến bao nhiêu cảnh đẹp nhưng mỗi lần bấm máy, thì anh vẫn còn nhớ như in những câu chuyện đằng sau những bức ảnh đó. Bình Phước

vào Xuân khoác lên mình chiếc áo mới tươi trẻ đầy sức sống. Từ thành thị đến nông thôn những vườn mai, vườn hồng, vườn cúc bung sắc tạo nên những sắc màu sinh động tung bừng dưới nắng Xuân. Bình Phước không có cái rét tê tái như ở miền Bắc nhưng tiết trời se se lạnh trong ánh nắng nhẹ của mùa Xuân len lỏi qua những những rặng cao su bạt ngàn, những vườn điều trĩu quả tỏa khắp những con đường đất đỏ uốn lượn ngoằn ngoèo.

Hoạt động trong lĩnh vực Nhiếp ảnh đã lâu nghệ sĩ nhiếp ảnh gia Nguyễn Văn Phúc đang có trong tay một gia tài khá lớn các bộ sưu tập ảnh chủ đề phong cảnh, cuộc sống quê hương, con người Bình Phước. Những đề tài này đã mang về cho anh nhiều giải thưởng nhiếp ảnh danh giá từ cấp độ Quốc tế, Quốc gia, khu vực và cấp tỉnh.

Bên cạnh đó những nghệ sĩ

nhiếp ảnh Nguyễn Quang Hùng, Nguyễn Ngọc Lan, Phạm Thị Xuân, Trương Hồng Vinh, Huy Du... cũng rất tích cực “tác nghiệp” vào dịp Tết để lưu giữ lại những khoảnh khắc đẹp của mùa Xuân Bình Phước. Có thể nói rằng để chuẩn bị cho việc chụp ảnh Xuân thì các nghệ sĩ đã phải lên lịch từ rất sớm như chụp ở đâu? Chụp thời gian nào? Chụp cho ai? Chụp như thế nào? Để rồi tác phẩm ra đời phản ánh cuộc sống lặng lẽ toả rạng trong sắc màu im lặng của từng bức ảnh cho ta thấy cái lớn lao của những cảm nhận. Đó là sức mạnh của hình ảnh, từ những góc nhìn dí dỏm và trung thực, dấu ấn con người và cuộc sống đọng lại sau những khoảnh khắc bấm máy.

Điểm chính trong những cuộc săn lùng nghệ thuật của các Nghệ sĩ nhiếp ảnh Bình Phước trong dịp Xuân là phong cảnh, nhân vật với những khoảnh khắc khác

biệt, bày tỏ cảm xúc và cách nhìn của mình về quê hương con người Bình Phước đang đổi thay từng ngày. Ngày nay, với công nghệ ngày càng hiện đại cho ra đời những dòng máy với chất lượng cao, các bức ảnh giờ đây không chỉ đẹp, có chiều sâu mà còn đem lại hiệu ứng thẩm mỹ tốt cho từng tác phẩm. Bằng ngôn ngữ của nghệ thuật nhiếp ảnh, các nhà nhiếp ảnh muốn chia sẻ góc nhìn của bản thân về quê hương, con người Bình Phước, về con người Việt Nam.

Xuân đã đến, ngàn hoa đua nở trong ánh bình minh, chim ca vang mọi nơi tạo nên một vẻ đẹp thơ mộng với đời sống muôn loài, cho phép người ta được thả mình vào trong đó. Một vạt nắng, một nụ hoa hé nở, làn môi cười e ấp của cô thôn nữ làm rung động tình cảm bao tay máy tài hoa, bao khát khao sáng tạo của người nghệ sĩ... □

“Mùa” NHIẾP ẢNH

▣ NGUYỄN VĂN PHÚC

Ảnh Minh họa: Nguyễn Văn Phúc

Nhiếp ảnh nói chung, người nghệ sĩ nhiếp ảnh nói riêng, là những người giàu sự tưởng tượng, có sẵn trong tâm hồn những tổ chất lãng mạn, yêu đời, yêu người, yêu thiên nhiên hoa lá. Mỗi độ Xuân về thì tâm hồn nghệ sĩ hoà với nhịp sống sôi động của nhân thế và ống kính của các nhiếp ảnh không khỏi rung lên, đóng mở liên tục với những cảnh vật vào Xuân và con người tung tăng nhộn nhịp tràn đầy sức sống, để ghi lại thật nhiều những khoảnh khắc thiên nhiên ban tặng mỗi năm một lần.

Vào những ngày cuối năm, khi tiết trời khô lạnh xuất hiện nhiều cơn gió mang theo mùi hương của lá cao su già, mùi của cây cỏ bị khô sau những cơn mưa cuối cùng trong năm đã ngừng hẳn từ khá lâu rồi.

Có dịp đi qua những cánh rừng cao su chúng ta sẽ bắt gặp từ trên cao, lá vàng từng đợt rơi rào rào mỗi cơn gió, khiến mỗi người bình thường cũng phải rạo rực xao

xuyến với cảnh tượng này nói chi đến những người nghệ sĩ nhiếp ảnh tâm hồn đầy giàu sức tưởng tượng. Sau một thời gian rụng lá thì sẽ để lại trên cây là những cành trơ trọi khẳng khiu, dưới đất là một lớp lá vàng dày lên tới đâu gói nằm lên rất êm ái.

Những cánh rừng cao su bạt ngàn màu sắc quyết rũ ở thị xã Bình Long, tỉnh Bình Phước không khác gì phong cảnh ở trời Tây đã làm lay động không biết bao nhiêu nhiếp ảnh gia trong tỉnh, đặc biệt những ngày đầu mùa xuân, tôi nhận được rất nhiều các hội nhóm ở Sài Gòn đăng ký từ trước nhờ làm “Hướng dẫn viên bắt đặc dã” đưa các hội nhóm đến những cánh rừng đẹp nhất để ghi lại khoảnh khắc tuyệt vời này, và những hình ảnh này sẽ lan toả ngập tràn trên các trang mạng xã hội, tham dự các cuộc thi ảnh nghệ thuật trên khắp thế giới, từ đó, bạn bè trên thế giới biết nhiều đến phong cảnh

Việt Nam.

Ngoài những nét đẹp về những cánh rừng cao su thay lá cuối Đông để những ngày đầu Xuân bung những chồi non biếc, tại thị xã Bình Long, tỉnh Bình Phước có khu Du lịch Sinh thái “Hồ sinh thái - Chùa Phật Quốc Vạn Thành” với ngôi tượng Phật Thích Ca ngồi cao nhất Đông Nam Á (73 mét) nhìn về hồ nước sinh thái trước mặt. Hệ thống chùa với chánh điện nguy nga lộng lẫy và đồ sộ ngay dưới tượng Phật Thích Ca ngồi. Phía sau là các toà nhà tiếp đón khách du lịch về thăm chùa và là nơi tu hành của các chư tăng. Sau cùng là hệ thống núi non và tượng Phật Quan Âm Bồ Tát cao sừng sững tựa lưng vào núi.

Đây là nơi lý tưởng để các nhiếp ảnh gia tác nghiệp ghi lại những bức ảnh đẹp và hiếm lạ vào những dịp đặc biệt như ngày Xuân vui Tết của nhân dân khắp nơi đổ về.

Xin nói thêm về vẻ đẹp của hồ du lịch sinh thái này: Với hồ nước ngọt sâu rộng, cung cấp nước sinh hoạt cho toàn thị xã Bình Long và là nơi vui chơi ngắm cảnh, thể dục, câu cá, các quán cà phê giải khát mọc xung quanh hai bờ với những con đường nhựa ôm theo mặt hồ xa hút tầm mắt.

Tôi thích nhất vào những buổi chiều khi mặt trời nghiêng tà soi bóng trên mặt hồ, trên các cù lao cỏ mấp mé mặt nước là các gia đình, các nhóm bạn trẻ, các đôi trai gái trải bạt ngồi chơi, ăn uống, nô đùa thật vui và đẹp mắt. Đây là những view ảnh đẹp đối với các nhiếp ảnh gia và những nhiếp ảnh không chuyên chụp lại những khoảnh khắc để làm kỷ niệm ▣

Xuân Về

▣ NGÔ THỊ NGỌC DIỆP

Sáng sớm khi ông mặt trời vừa tỉnh giấc, gió rì rào hát bản tình ca, gió lướt ngang qua lô cao su mà đánh thức cành cao cành thấp. Lá xanh lá vàng hoan hỉ buông lơi ngọt lành, đứng kiêu lá rụng về cội. Lá lao xao, lá rì rào như đang chào tạm biệt khoảng không gian an hoà, chào hừng đông vừa rạng. Từng chùm tia nắng hồng xuyên qua đám lá nâu bóng, xuyên qua một vùng thảm lá có chiếc vẫn còn nửa vàng nửa xanh với sắc màu nổi bật. Và rồi khi nắng lên cao chút nữa, gió sẽ mạnh thêm chút nữa, bấy giờ lá cao su sẽ đổ rào rào tựa hàng đàn bướm xinh xắn bay lượn. Lá nương theo gió để vươn lên tóc, lá đậu trên vai như muốn đùa muốn vui thêm chút nữa. Lá rộn ràng, lá như muốn nhanh nhanh rời cành, bay lảng du vài khắc rồi ụp góc tạo mùn nuôi cây chắc khoẻ. Đôi con xoáy nhỏ thổi đám lá xoáy tròn, xoáy tròn rì rào đến gần, rì rào tán ra xa thật vui tai vui mắt.

Xéo ra đầu lộ, hàng cột điện vươn cao, dây điện thứ bực thứ tràn căng thẳng tưng. Ở kia! Nhìn hàng cột điện ân tình dây ngang dây dọc tựa như ai kẻ khung nhạc mùa xuân ở đây thế nhỉ! Máy chủ én thành thoi giăng hàng đứng trên dây điện tạo những nốt nhạc quyến luyến, diu dặt, đây Đồ - Rê - Mi, kia Fa - Sol - La... chỗ nghỉ chân của đàn én nhỏ chưa bao giờ nên thơ, giàu tính nhạc đến thế. Thi thoảng đôi én chao nghiêng tạo Quãng giai điệu. Kia dấu Lặng hiền từ, trầm lắng mà gọi nhớ gọi thương. Chẳng biết tự bao giờ khi cao su

trút lá, én nghiêng cánh chào báo hiệu Xuân sang làm cho tâm hồn ta thấy băng khuâng khó tả. Không là thi sĩ tôi vẫn thấy khung cảnh đầy chất thơ thiện lành. Ký ức tuổi thơ chợt ủa về hồn nhiên với trái điều chín, quả ôi xanh, đám dế te te gáy vang trong hộp diêm bé xíu.

Ngước nhìn khung trời xanh cao vời vời với từng cụm mây trắng tinh lượn lơ, lá cao su rơi lá tả suốt ngày không dứt làm tôi nhớ đến những lần đi gom lá cao su chống cháy. Người dùng máy thổi lá, người quét, người đốt đường biên, chỉ đốt đường biên chống cháy thôi, còn trong lô vẫn chừa đám lá khô lại giữ ẩm, chống cỏ và làm giàu chất mùn cho đất... Người ta đốt lá chống cháy mà thành những làn khói trắng ngào ngào. Những làn khói trắng lúc chiều muộn nhập nhoà cùng sương đêm tạo nên khung cảnh huyền diệu trong lô hết sức diệu kỳ. Nhìn khung cảnh lúc ấy không chỉ tôi mà bao người chứng kiến đều không tài nào phân biệt đâu là mây, đâu là khói, đâu là sương... Một màn sương khói lãnh đăng, mờ mờ ảo ảo như có như không, mà ngỡ với tay có thể chạm được, rồi lại tưởng chừng đâu đó rất xa vời. Triệu triệu đóm lửa lập loè như vạn vạn nghìn nghìn đàn đàn đóm đóm đang nhấp nháy hiện diện. Đóm đóm đang thi nhau bật đèn đi chơi đêm hội mùa xuân? Chao ôi, vũ điệu đóm đóm đêm xuân mới diệu vợi làm sao! Ở kia, dòng sông Ngân đang rực sáng! Ở kia sông Ngân đang chảy ước mơ! Ngắm cảnh đẹp ấy cũng chính là

niềm vui của người lao động. Dọn dẹp gọn gàng sạch sẽ để có một cái Tết an toàn là trách nhiệm của những người đêm ngày khơi dòng nhựa trắng làm đẹp cho đời.

Hai mươi lăm mùa xuân tái lập! Xuân 25 về với đất trời Bình Phước quê tôi. Mùa xuân, mùa ấm áp ân tình của điệp điệp trùng trùng cây cao su vui mừng trút nhanh bộ đồng phục cũ kỹ. Chồi non lộc biếc bật nhú sung mãn mang nét tươi trẻ của Xuân. Và kia, bạt ngàn rẫy điều bước vào mùa thu hoạch xanh mướt trĩu trĩu quả, quả vàng quả đỏ lúc liu mọng nước, hạt bóng mấy chắc nịch thế kia chắc chắn bên trong là chiếc nhân tròn căng béo ngậy. Nhìn chùm bóng tím, nhìn chùm chùm trái vàng trái đỏ rồi liên tưởng đến những hộp hạt điều rang bơ rang muối thơm lừng sánh vai cùng hộp mứt dừa mứt bí, bánh tét bánh chưng dâng lên ban thờ tiên tổ trong những ngày đón Xuân vui Tết.

Xuân về, rẫy lúa, vườn tiêu cũng đã được thu hoạch xong mang về cái no cái ấm cùng nụ cười với thành quả đạt được sau một năm lao động vất vả. Tiếng máy ầm vang rộn ràng, háo hức công nhân vào ra tăng ca làm thêm kịp đủ sản lượng, bù lại quãng thời gian nghỉ dịch gây đứt quãng chuỗi sản xuất... Nhịp sống phố phường rộn ràng náo nhiệt trong tình hình “cuộc sống bình thường mới”. Công việc làm ăn mưu sinh, chợ búa mua bán hàng ngày, sắm sanh chuẩn bị cho cái Tết vui vẻ, an toàn... mọi thứ vẫn đều đều trong guồng quay tịnh tiến rộn rã sắc Xuân.

Xuân Bình Phước, Xuân tuổi 25 tràn trề sức trẻ muôn mãi trường tồn! ▣

Nhâm Dân ĐANG ĐẾN

□ NGUYỄN HẰNG

Chuyến tàu thời gian đang tiến vào sân ga cuối năm. Những chiếc lá lộc vùng trước hiên nhà đang ròn rảng gọi nhau rớt xuống nền thời gian như những nhịp đời hối hả. Xa xa, trong cái tiết se lạnh của bầu trời tháng Chạp, Chúa Xuân đã bận rộn sửa soạn xiêm áo để chuẩn bị đi đón Xuân về.

Nghe như đất trời đang rạo rức chuyển mình! Chẳng hiểu sao tim tôi bỗng như loạn nhịp? Vẫn biết

quy luật của muôn đời là Đông qua, Xuân tới luân chuyển tuần hoàn mà sao trước thềm Xuân ta vẫn háo hức, hồi hộp như ngày còn bé thơ khi trời đất giao thoa giữa năm cũ và năm mới.

Bên hàng rào, những chùm hoa ty-gôn cũng rạng ngời tươi sắc, li ti, thả những trái tim hồng phấp phới, đang chúm chim khoe ngàn nụ biếc, chuẩn bị chào xuân... Và gió vẫn không khỏi thổi miên ta

bằng những giai điệu, bản nhạc thì thâm quyền rũ.

Trước thềm xuân mới, dường như đất trời cũng độ lượng, mở lòng hân hoan cùng con người giao hòa niềm vui, hạnh phúc. Mỗi người như đang trôi trên dòng sông yêu thương, hòa chung lại làm một để đến đích cuối cùng của lòng nhân ái là hạnh phúc, đoàn tụ! Mọi người xích lại gần nhau hơn trong tình yêu thương chan hòa nồng hậu.

Hãy lắng nghe những giai điệu của mùa xuân, lắng nghe lời thì thầm của con tim bạn... Muốn được ngả lòng mình vào mùa xuân quê hương. Muốn được hong ấm lại tâm hồn, hít thở thật sâu, cái hơi thở ấm áp của mùa xuân khiến cho triệu triệu hồng cầu sinh sôi, chảy tràn trong huyết quản cho trái tim ta rung lên từng nhịp đập tự tin, kiêu hãnh yêu đời!

Đời cứ thế trôi theo dòng chảy luân hồi, vạn vật cứ sinh sôi, trưởng thành, rồi già cỗi.

Xin hãy gột rửa ngục nước trong lành và lắng lòng mình ngắm nhìn cây sala, loài cây linh thiêng nơi cửa Phật, để tâm khỏi vướng niềm hoan hỷ, an lạc, xua tan đi muộn phiền.

Rồi ta sẽ gói gém cất vào kho kỷ niệm, chỉ mang niềm vui và yêu thương với tâm hồn thanh lọc, bỏ lại những nỗi buồn cho ngày tháng cũ. Rồi ta thay tờ lịch ấy, viết tiếp cho ngày tháng mới tươi đẹp và bình yên □

NGÀY TẾT ĐỌC BÁO XUÂN...

HOÀI MINH

Theo phong tục truyền thống của người Việt Nam ta thì cái Tết Nguyên Đán luôn rất ý nghĩa và quan trọng. Tết không chỉ là để mọi người nhận thêm một tuổi mới trong cuộc đời. Mà Tết còn là dịp được thanh thân nghỉ ngơi sau một năm dài lao động miệt mài mệt nhọc.

Có những gia đình suốt cả năm dài chẳng được gặp nhau. Bởi người ở quê lam lũ với ruộng đồng, vườn tược. Còn người thì đi làm ở xa. Chỉ có dịp Tết thì họ mới sum vầy bên nhau với biết bao câu chuyện vui vẻ lan tỏa tình yêu thương hạnh phúc yên bình.

Xuân về Tết đến. Nắng ấm chan hòa trải khắp nơi. Ngọn gió reo vui như khúc hát. Nhà nhà hoa nở đầy sân. Không khí thật ấm áp trong lành làm tâm hồn ta thật sự thoải mái vô cùng.

Mỗi khi Xuân về Tết đến thì ta vẫn thường hay nhắc đến chuyện mua sắm quần áo mới. Làm bánh, mứt để đãi khách và trưng bày thịnh soạn trên bàn thờ tổ tiên như một nghi lễ để tỏ lòng thành tâm.

Khi xã hội ngày càng phát triển thì sự nhận thức của mỗi người cũng ngày càng thêm phong phú.

Ngày tết có được những phút giây thư thân và nếu có trên tay một vài tờ báo xuân để đọc thì thật là thú vị biết mấy.

Với tôi, vào những dịp Tết được cầm tờ báo xuân trên tay dường như đã là một thói quen lâu rồi. Sau những ngày dài lao động mệt nhọc và cả những bận rộn cuối năm. Những ngày Tết được rảnh rỗi. Thả lỏng cơ thể mà hít thở bầu không khí trong lành vui tươi thì đó cũng là hạnh phúc. Và càng thú vị hơn khi được cầm trên tay những tờ báo xuân để đọc. Những tin tức trong năm mới, những sinh hoạt văn hóa của từng địa phương, thông tin thể thao, du lịch, những hình ảnh hoa xuân rực rỡ... Tất cả được xuất hiện trên từng trang giấy bóng láng mới toanh còn thơm phức thì còn gì bằng.

Từ việc thích đọc báo Xuân nhiều nên những đam mê, những cảm xúc về mùa xuân cũng trở dậy trong tôi. Là người nông dân luôn bận rộn với những công việc ngoài vườn, ngoài rẫy. Nhưng mỗi khi vào dịp Xuân đến là tôi tranh thủ sáng tác vài bài thơ, bài văn để gởi cộng tác với tòa soạn báo. Và càng vui hơn khi dịp Tết

đến mình không phải ra sạp báo để mua báo xuân về đọc nữa, mà được nhân viên bưu điện đem đến tận nhà những tờ báo xuân của các cơ quan báo chí biểu cho mình. Một cảm giác thật lạ và vui sướng. Lật từng trang báo xuân dậy lên mùi thơm. Những trang viết, hoa cảnh, những hình ảnh minh họa thật sống động, cuốn hút người đọc. Và thật hạnh phúc khi lật đến trang có bài và tên của mình được in trên trang báo xuân.

Mùa xuân nắng ấm tỏa đầy. Muôn hoa khoe sắc. Tiếng chim hót rộn vang ngoài ngõ, sau vườn. Gia đình bên nhau đoàn tụ. Tiếng nói câu cười rạng rỡ trên môi. Và với tôi, xuân còn có thêm một thú vui nữa là được hòa mình vào những trang báo xuân để cảm nhận một không khí Tết của quê mình, quê bạn. Tết của đất liền cho đến nơi biển đảo xa xôi.

Một mùa xuân nữa đang về trên mọi miền Tổ quốc. Ai cũng ước mơ có được phút giây gia đình đoàn tụ bên nhau.

Tôi cũng cảm nhận thật rõ ràng mùa xuân đang đến từ những trang báo mới thơm tho

Mỹ Thuật & Sự Đồng Cảm

□ MINH THƯ

Năm 2006, khi Bình Phước bước vào giai đoạn phát triển, Mỹ thuật Bình Phước đã có những biến đổi lớn. Một thế hệ họa sĩ trẻ đã trưởng thành và mang đến cho đời sống Mỹ thuật cách nhìn, cách cảm, cách biểu đạt mới; không chỉ khẳng định được tài năng trong tỉnh mà còn hướng đến ngoài tỉnh như: TP. Hồ Chí Minh, Bình Dương, Đắc Nông, Đồng Nai,...

Bản về Mỹ thuật Bình Phước đến nay, đã có những đóng góp tích cực tạo nên diện mạo Mỹ thuật cũng như bản sắc Văn hóa vùng miền. Từ nhiều đợt triển lãm Mỹ thuật khu vực Đông Nam bộ được xem là một dấu mốc quan trọng cho hoạt động Mỹ thuật đầu tiên tại Bình Phước; sự ra đời của Hội VHNT tỉnh và thành lập các Chi hội chuyên ngành. Trong đó, Chi hội Mỹ thuật đóng góp tích cực nhiều tác phẩm tương đối có chất lượng, với các thế hệ họa sĩ, nhà điêu khắc gắn liền với những giai đoạn được nhiều tỉnh biết đến; tất cả đã tạo nên nền tảng vững chắc, thúc đẩy Mỹ thuật Bình Phước không ngừng phát triển.

Trong những năm qua, có thể thấy tiềm lực Mỹ thuật của Bình Phước đang ngày càng trưởng

thành và phát triển hơn - Chi hội Mỹ thuật vẫn luôn thể hiện vai trò tiêu biểu là một Chi hội chuyên ngành mạnh về số lượng lẫn chất lượng. Với 24 hội viên, trong đó có 7 hội viên Hội Mỹ thuật Việt Nam, chiếm tỷ lệ cao, là đội ngũ nòng cốt, dày dặn kinh nghiệm với những họa sĩ, nhà điêu khắc đã có nhiều đóng góp cho Mỹ thuật Bình Phước và khu vực, được giới Mỹ thuật khu vực biết đến như: Nguyễn Kinh, Huỳnh Hường, Nguyễn Hải Thanh, Nguyễn Duy Hồng, Lê Quang Thi, Phạm Văn Ngọc, Lê Văn Phong... Họ là những hội viên có sức sáng tạo bền bỉ, định hình phong cách, luôn tạo được ảnh hưởng lan tỏa và sự kết nối lớn trong các hoạt động sáng tác. Trong vài năm gần đây, Chi hội Mỹ thuật đã thu hút được một lực lượng hội viên trẻ có tiềm năng, với tỷ lệ đông đảo. Lực lượng trẻ luôn dồi dào sức sáng tạo, đa năng trong thể nghiệm, năng động trong tiếp nhận cái mới, luôn dẫn thân trong việc khai phá tìm tòi con đường riêng trong lao động nghệ thuật. Nhiều họa sĩ trở thành quen thuộc trong các cuộc Triển lãm khu vực hằng năm như: Lê Quang Thi, Huỳnh Hường, Nguyễn Hải Thanh, Lê Văn Phong, Phạm Thị

Kim Anh,... Họ dần khẳng định vị trí của mình bằng sự chuyên nghiệp và hiệu quả sáng tạo. Với độ tuổi nghề và tuổi đời còn trẻ, họ sẽ là lớp kế thừa tiếp bước các thế hệ đàn anh của Chi hội Mỹ thuật trong tương lai.

Điều đáng ghi nhận là hầu hết đội ngũ Mỹ thuật đều có ý thức không ngừng đầu tư học tập, nâng cao trình độ chuyên môn. Các hội viên có trình độ Thạc sĩ, Cử nhân. Một số lượng lớn là hội viên là giảng viên, giáo viên của các Trường Cao đẳng, các Trường Phổ thông Trung học và các Trường Trung học Cơ sở trên địa bàn tỉnh Bình Phước.

Ngoài sự hỗ trợ trực tiếp của Hội VHNT tỉnh Bình Phước, sự phối hợp hỗ trợ từ Hội Mỹ thuật Việt Nam, Bộ Văn hóa Thể thao và Du lịch, các đơn vị khác trong tỉnh đã tổ chức được nhiều cuộc Triển lãm thường niên, nhiều cuộc triển lãm chuyên đề, tham gia nhiều trại sáng tác và giới thiệu kết quả sáng tác của Hội VHNT tỉnh, của Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh, của Liên hiệp các Hội VHNT Việt Nam và của Hội Mỹ thuật Việt Nam.

Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh còn hỗ trợ tham gia nhiều đợt Triển

Chi hội Mỹ thuật dự trại sáng tác Đà Lạt năm 2016.

Ảnh: MT

lâm trong, ngoài tỉnh và khu vực. Trong quá trình Triển lãm đó các họa sĩ và nhà điêu khắc đã giao lưu học hỏi, các hình thức nghệ thuật mới của nhiều tỉnh cũng đã được các nghệ sĩ trẻ Bình Phước đón nhận và thực hành như một quy luật của sự trưởng thành và phát triển. Các loại hình như nghệ thuật sắp đặt, nghệ thuật trình diễn đến nay không còn xa lạ với giới Mỹ thuật Bình Phước. Tính chất phong trào đã dần được thay thế bằng tính chuyên nghiệp, do đó chất lượng và kết quả nghệ thuật ngày càng được nâng cao và các chủ đề thường gần gũi gắn kết hơn với đời sống xã hội cũng như môi trường văn hóa của vùng miền.

Với những đóng góp các hoạt động chuyên môn trên. Những năm gần đây, Chi hội Mỹ thuật đã đạt được những kết quả đáng khích lệ bằng nhiều giải thưởng Mỹ thuật trong tỉnh và khu vực Đông Nam bộ. Nhiều thành tích

chuyên môn trong những năm qua, là minh chứng cho sự nỗ lực hết mình trong lao động nghệ thuật của từng hội viên, và là sự đồng lòng của tập thể Chi hội Mỹ thuật trong ngôi nhà chung của Hội VHNT tỉnh thể hiện trách nhiệm nghệ sĩ, trách nhiệm công dân đối với xã hội, với đất nước và với sự phát triển chung của Mỹ thuật Bình Phước.

Mặc dù Chi hội Mỹ thuật là đại diện tiêu biểu cho những hoạt động Mỹ thuật tại địa bàn tỉnh nhưng tính chất và khả năng tổ chức điều hành của Chi hội đáp ứng chưa sâu. Thêm vào đó cơ chế làm việc kiêm nhiệm, không hưởng lương, chỉ có nhiệt tình và trách nhiệm của bộ phận lãnh đạo Chi hội cũng tác động không nhỏ đến ý thức trách nhiệm từng cá nhân. Bên cạnh đó, đội ngũ lý luận phê bình của Mỹ thuật Bình Phước đang còn rất yếu.

Đối với đội ngũ sáng tạo của Chi hội Mỹ thuật, mặc dù sôi động,

đa dạng nhưng tính chất sáng tạo nghệ thuật chưa đậm nét. Số đông họa sĩ, nhà điêu khắc Bình Phước hoạt động sáng tạo theo hình thức bán chuyên nghiệp hoặc chưa chuyên nghiệp. Bởi không mấy ai trong số họ sống được bằng tác phẩm của mình, họ phải vừa nuôi nghề và vừa mưu sinh bằng những công việc khác, bởi họ không thể đánh đổi sự tồn tại của bản thân và gia đình bằng sự dấn thân trọn vẹn cho nghệ thuật. Việc tham gia những hoạt động theo định kỳ.

Kinh phí hoạt động của Chi hội Mỹ thuật chủ yếu mang tính hỗ trợ rất hạn hẹp hằng năm từ Hội VHNT tỉnh. Khả năng huy động sự đóng góp, hỗ trợ từ nguồn kinh phí xã hội hóa cho hoạt động Mỹ thuật là hết sức khó khăn.

Mỹ thuật Bình Phước đang cần sự quan tâm kịp thời của các cấp quản lý để có được một không gian trưng bày Triển lãm đúng nghĩa và để tổ chức các sinh hoạt nghệ thuật cần thiết. Hơn bao giờ hết Chi hội Mỹ thuật đang mong muốn có một không gian chuyên nghiệp để giới thiệu nghệ thuật đến với công chúng. Bởi lâu nay các cuộc triển lãm đều trong những không gian mượn không đúng tiêu chuẩn.

Mỹ thuật Bình Phước và Chi hội Mỹ thuật nói riêng cần nỗ lực để vượt qua chính mình, cần sự tác động tích cực của ngoại lực từ sự đồng cảm, hỗ trợ của toàn xã hội và của các nhà lãnh đạo có trách nhiệm, tâm huyết với Mỹ thuật của vùng đất này □

CÓ NỖI NHỚ ĐI CÙNG NĂM THÁNG

□ NGUYỄN DUY HỒNG

ở độ cho một gia đình Công giáo khá giả để nuôi các em. Thấm thoát mười ba năm vất vả sớm tối, làm mọi việc cho gia chủ, tôi mới thấm thía bao điều cay cực, mất tự do của con người. Uất ức, tôi đành bỏ việc, mạnh dạn theo Đội Thiếu niên Tiền phong đi tuyên truyền đồng bào không bỏ quê hương theo Ngô Đình Diệm vào Nam. Sau đó, tôi tham gia du kích địa phương vừa sẵn sàng chiến đấu bảo vệ xóm làng, vừa làm liên lạc xã Đoàn Hùng.

Thế rồi, giữa khí thế hào hùng của thời đại như ngấm vào máu thịt lúc nào không biết; Năm 1961, ông tình nguyện vào bộ đội, về đơn vị C19 - D102 - Sư đoàn 304 và được cử đi học ngành Công binh. Năm 1964 chuyển ngành đến Công ty Gang thép Thái Nguyên đi khai thác quặng. Năm 1967 quê hương vút lời ca thúc giục: “Thóc không thiếu một cân, quân không thiếu một người” ông tái ngũ, rồi đi Nam công tác tại “Công trường Bảy” (Sư đoàn Bảy) đánh địch tại vùng miền Đông Nam bộ sau chuyển sang C14 Quân khu 10 đóng tại K16 (huyện Bù Đốp).

Ngày giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước, 1976 ông về làm Kinh tài Bù Đốp; rồi Thương nghiệp huyện

Tôi đến thăm ông Phạm Đức Hải vào một ngày cuối năm Tân Sửu. Hồ hởi đón tôi, ông nghỉ tay pha ấm trà thơm... ông vào chuyện: Đón họa sĩ, tôi đang tranh thủ bài trí, tu sửa ban thờ để đón Tết Nhâm Dần. Ai nấy đều phấn khởi mừng Đảng, mừng Xuân, mừng quê hương

đổi mới... chú ạ!

Nâng niu bức chân dung Bác Hồ và Đại tướng Võ Nguyên Giáp treo vào nơi trang trọng, ông kể: Cha tôi mất sớm. Năm 1946, Hồ Chủ tịch ra lời kêu gọi toàn quốc kháng chiến, cũng là năm mẹ tôi qua đời. Nhà nghèo, túng quẫn, tôi là đứa con đầu đành phải đi

Phước Long... cho đến ngày nghỉ hưu.

Về với đời thường, ông tham gia công tác tại địa phương làm Phó Chủ tịch Hội Cựu chiến binh thị trấn Thác Mơ từ năm 1995. Với tâm hồn nhiệt huyết, mọi công tác được giao ông luôn hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ. Tuổi tuy đã cao, ông dặn mình và cảm thấy hạnh phúc vì còn được may mắn, sống trên quê mới Phước Long, nơi chiến đấu ác liệt khi xưa; nay đang trên đà phát triển mạnh mẽ. Ngoài tình thần lạc quan, vượt khó, lối sống cần kiệm, giản dị... những thói quen sinh hoạt đời lính ngày nào, ông vẫn nhớ và tâm niệm: Nói thì phải làm, làm cho tốt; biết yêu thương san sẻ với mọi người.

Năm 2021, đại dịch Covid hoành hành gây khó khăn, mất mát... nhất là những hộ nghèo hộ đặc biệt khó khăn. Ông lấy tiền nuôi heo đất cá nhân mua 50kg gạo ủng hộ. Tự mình đi vận động bà con buôn bán, người hảo tâm... được 12.950.000đ và gần 100kg rau xanh, củ quả, thực phẩm...; mới thấy những việc làm của ông không lớn, nhưng nặng tình nghĩa đồng bào, rất nhân văn, vô tư trong sáng lúc gian khó. Ông còn tình nguyện tham gia trực chốt khu dân cư chống dịch Covid-19 với cán bộ, lực lượng vũ trang phường.

Sắp đến ngày đón Xuân, ngày lễ lớn của Đảng, của Phước Long,

những giờ khắc trọng đại trong lịch sử kháng chiến của dân tộc, tôi lại thấy ông mở chiếc rương gỗ ra ngắm nghía “kho báu”. Kỷ vật của ông là những bộ quân phục sờn rách, úa vàng; các đồ dùng thời chống Mỹ... và cả những tấm Huân chương. Ông nâng niu, rung rung xúc động xen lẫn tự hào. Từng câu chuyện với mỗi kỷ vật lại ùa về vẹn nguyên và ông kể cho con, cháu nghe một cách rành rọt, chi tiết... sợ mọi người chưa hiểu hay sẽ quên sau năm tháng qua đi...!

Ông còn “bồi đắp” cho tôi hiểu biết về những chiến sĩ đã anh dũng ra đi dang tay ôm chầm sông núi Bình Phước. Nhất là những con người đã dành trọn trái tim yêu thương cho dân tộc như: Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đại tướng Võ Nguyên Giáp... Hiểu rõ, nhớ lắm những gian khổ, đau thương trong thời đất nước mất độc lập, tự do, bao ngật nghèo trong chiến tranh ác liệt... nên ông yêu lắm, trân trọng lắm cuộc sống thời bình.

Bởi vậy, lời dạy: “Không có gì quý hơn độc lập, tự do” của Chủ tịch Hồ Chí Minh muôn vàn kính yêu luôn được ông tâm đắc, xem như chân lý sống cao cả.

Niềm vui hàng ngày của ông bây giờ, lúc rảnh rỗi là thăm thú, vui vầy bên những người đồng đội, với bà con khu phố, với con cháu nội, ngoại trong nhà. Ông đang đảm nhiệm Chi hội trưởng Cựu chiến binh, luôn hăng hái,

trách nhiệm. Năm 2021 Ủy ban nhân dân thị xã Phước Long tặng Giấy khen cho tập thể Chi hội và cá nhân ông. Những kỷ niệm kháng chiến, những việc làm trong đời thường hôm nay dù được nói bao lần... tôi vẫn chất chiu lắng nghe. Càng nghe, tôi càng thương yêu trân trọng ông, lại càng biết ơn đến quá khứ.

Ông vinh dự được nhà nước ta tặng thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Nhì; Huân chương Chiến sĩ Giải phóng hạng Nhất, Nhì, Ba; Kỷ niệm chương các loại và Bằng khen cao quý khác.

Cụ Phạm Đức Hải sinh năm 1939 tại xã Đoàn Hùng - Huyện Hưng Hà - tỉnh Thái Bình 83 tuổi đời, gần 40 năm tuổi Đảng, thường trú tại khu phố 2 - phường Long Thủy - thị xã Phước Long, Chi hội trưởng Cựu chiến binh gương mẫu, hội viên Hội người cao tuổi tận tụy, xứng đáng danh hiệu cao quý “Bộ đội cụ Hồ” trong thời kỳ đổi mới □

Ảnh: TL

NGUYỄN ĐÌNH SINH

Ông Họa Sĩ Già

Bên thềm năm mới

Ông họa sĩ già ngồi vẽ tranh Xuân

Quá khứ hiện về muôn lối...

Cây cọ run run

Mảng gam màu tối lớn dần

Quá nửa đời ông là kỷ ức buồn

Những kỷ ức chiến tranh

Khói lửa chiến trường

Những đồng đội đã hy sinh

Người còn, người mất...

Không được trở về vui Tết

đoàn viên...

Năm mới, Xuân sang,

ông càng day dứt...

Ngậm ngùi phủ lớp sơn màu tối

Ông chuyển sang

màu nắng mới, non xanh

Sắc xuân tươi, cúc vàng, thiếu nữ...

Cảnh làng quê trù phú, yên bình

Mấy ai biết được nỗi đau

Ẩn chứa dưới bức tranh Xuân ấy

Phủ đầy khói bụi chiến trường

Là nỗi niềm ông nhớ về đồng đội...

“Ánh Sáng An Ninh” THAY ĐỔI ĐƯỜNG GIAO THÔNG NÔNG THÔN

□ VŨ TRẦN

Sóc Chram thuộc ấp 9, xã Lộc Thuận, huyện Lộc Ninh là nơi đồng bào dân tộc S'tiêng sinh sống từ trước đến nay. Tuy nhiên, đời sống kinh tế, tinh thần của đồng bào vẫn còn nhiều khó khăn.

Được sự quan tâm của Công an tỉnh nói chung và Phòng PA03 Công an tỉnh nói riêng đã vận động các nhà hảo tâm, mạnh thường quân tài trợ Tuyến đường “Ánh sáng an ninh” với kinh phí 96.000.000đ. Tuyến đường có tổng chiều dài khoảng 1,5km, gồm 40 cột đèn bê tông kiên cố, mỗi cột đèn được lắp đặt 1 bóng đèn led công suất lớn được vận hành tự động bằng nguồn ánh sáng năng lượng mặt trời.

Việc xây dựng tuyến đường

trên đã giúp cho đồng bào dân tộc Sóc Chram thêm niềm vui tươi, phấn khởi trong đầu năm mới cũng như tạo điều kiện phát triển kinh tế, đảm bảo an ninh trật tự tại địa phương, thay đổi diện mạo khu vực, nâng cao chất lượng cuộc sống và góp phần làm sáng thêm bộ mặt nông thôn, bảo đảm an ninh trật tự, hạn chế tệ nạn xã hội và tai nạn giao thông ở nơi đây.

Đón Xuân Nhâm Dần, tuyến đường “Ánh sáng an ninh” đã tạo diện mạo mới cho Sóc Chram thêm ấm áp, bà con đi lại an toàn hơn. Để tuyến đường này thật sự phát huy hiệu quả, người dân nơi đây cần duy trì và bảo quản để phát huy hiệu quả lâu dài.

Phòng PA03 Công an tỉnh Bình Phước và các đơn vị tài trợ xây dựng tuyến đường “Ánh sáng an ninh” cho Nhân dân xã Lộc Thuận, huyện Lộc Ninh. Ảnh: Anh Tuấn

NOBEL VĂN CHƯƠNG 2021 ABDULRAZAK GURNAH: “NHÀ VĂN CHÂU PHI VĨ ĐẠI NHẤT CÒN SỐNG”

TTO - Giải Nobel văn chương 2021 vừa được trao cho tiểu thuyết gia người Tanzania Abdulrazak Gurnah, một tên tuổi có vẻ như nằm ngoài dự đoán của nhiều người. Trị giá 10 triệu krona Thụy Điển (gần 26 tỉ đồng) kèm huy chương và giấy chứng nhận, giải Nobel văn chương được trao cho “người sẽ tạo ra tác phẩm xuất sắc nhất theo một định hướng lý tưởng trong lĩnh vực Văn học”, theo di chúc của Alfred Nobel - người sáng lập giải Nobel.

Nhà văn đoạt giải Nobel văn chương 2021 Abdulrazak Gurnah.

Ảnh: Getty Images

Công bố của Viện Hàn lâm Thụy Điển vào ngày 7-10 nói rằng ông Abdulrazak Gurnah được vinh danh “vì sự thâm nhập không khoan nhượng và trắc ẩn của ông đối với những tác động của chủ nghĩa thực dân và số phận của những người tị nạn trong hố sâu ngăn cách giữa các nền văn hóa và lục địa”.

Theo chủ tịch Ủy ban Nobel Anders Olsson, là một người viết, Abdulrazak Gurnah “với lòng trắc ẩn sâu sắc, ông đã luôn kiên định thâm nhập vào những tác động của chủ nghĩa thực dân ở Đông Phi, cũng như tác động của nó đến đời sống của di dân”.

Với huy chương Nobel này, Abdulrazak Gurnah trở thành

người thứ 6 đến từ châu Phi được vinh danh trong lịch sử giải Nobel Văn chương, sau Wole Soyinka người Nigeria năm 1986, Naguib Mahfouz người Ai Cập năm 1988, Nadine Gordimer người Nam Phi năm 1991, JM Coetzee người Nam Phi 2003 và Doris Lessing người Anh-Zimbabwe năm 2007.

Được biết, tin Nobel đến với Abdulrazak Gurnah khi ông đang ở trong bếp nhà mình, và Ủy ban Nobel đã có một cuộc trò chuyện thật lâu và tích cực với ông.

Cũng giống như nhiều sự kiện khác, Nobel cũng phải điều chỉnh cho phù hợp với tình hình đại dịch. Lễ trao giải năm nay là sự kết hợp của các sự kiện được tổ chức cả trực tiếp và qua màn ảnh, theo *The New York Times*. Ban tổ chức cho biết những người đoạt giải sẽ nhận được Huy chương và Giấy Chứng nhận tại quê nhà vào tháng 12.

“Xứng đáng nhất”

Theo *The Guardian*, Biên Tập viên Alexandra Pringle của Nhà xuất bản Bloomsbury tại Anh, một người đã gắn bó lâu năm với Abdulrazak, cho rằng

CÔNG TY TNHH MTV QUANG VƯƠNG MEDIA

Đ/c: 04/104 - Kp1 - P. Tân Đồng - TP. Đồng Xoài - T. Bình Phước

ĐT: 0913 697 790 Email: ns.quangvuong@gmail.com

Chúc Mừng Năm Mới
Nhâm Dần 2022

Giám đốc VŨ QUANG VƯƠNG

CHUYÊN THỰC HIỆN:

- * Tổ chức sự kiện - Dạy nhạc.
- * Dàn nhạc - Âm thanh - Ánh sáng.
- * Đạo diễn chương trình nghệ thuật.
- * Thu Âm, dựng video clip - Chụp ảnh.
- * Quay phim - Dịch vụ cưới, Hôn - Lễ tiệc.

Năm mới kính chúc Quý khách

Mạnh khỏe - Hạnh phúc - An khang - Thịnh vượng

chiến thắng của tiểu thuyết gia này là “xứng đáng nhất” cho một nhà văn chưa từng được công nhận xứng đáng cho công việc của mình.

“Ông ấy là một trong những nhà văn châu Phi vĩ đại nhất còn sống, và chưa ai từng đề ý đến ông ấy. Điều đó giày vò tôi. Đối với tôi, ông ấy là một nhà văn phi thường viết về những điều thực sự quan trọng. Trái tim tôi tan nát vì ông ấy không được công nhận xứng đáng. Và giờ thì ông ấy đạt giải Nobel rồi”, bà nói.

Abdulrazak Gurnah lớn lên ở đảo Zanzibar phía Đông Châu Phi và đến Anh tị nạn vào cuối những năm 1960. Ông từng là giảng viên tiếng Anh và Văn chương hậu

thuộc địa tại Đại học Kent cho đến khi nghỉ hưu.

Trong suốt sự nghiệp của mình, nhà văn 73 tuổi đã xuất bản 10 cuốn tiểu thuyết và nhiều truyện ngắn, trong đó nhiều tác phẩm có đề tài về người tị nạn.

Ông bắt đầu viết năm 21 tuổi ở Anh, và chọn viết bằng tiếng Anh mặc dù tiếng Swahili là ngôn ngữ mẹ đẻ của ông.

Theo thông tin đăng trên website của Hội đồng Anh, ba cuốn tiểu thuyết đầu tiên của ông là *Memory of Departure* (1987), *Pilgrims Way* (1988) và *Dottie* (1990), ghi lại trải nghiệm của người nhập cư ở Anh từ những khía cạnh khác nhau.

Năm 1994, quyển tiểu thuyết

thứ tư của Abdulrazak Gurnah được xuất bản với tựa đề *Paradise* lấy bối cảnh ở Đông Phi thuộc địa trong Chiến tranh thế giới thứ nhất. Quyển này cũng nhận được đề cử cho giải Booker năm đó.

Admiring Silence (1996) kể câu chuyện về một thanh niên rời Zanzibar di cư đến Anh, nơi anh kết hôn và trở thành một giáo viên. Một chuyến trở lại quê hương 20 năm sau ảnh hưởng sâu sắc đến thái độ của anh đối với cả bản thân và cuộc hôn nhân của mình.

By the Sea, quyển sách xuất bản năm 2001, là câu chuyện được kể lại bởi Saleh Omar, một người lớn tuổi xin tị nạn sống ở một thị trấn ven biển nước Anh.

(Nguồn Tuoitre Online)

HÀI ĐIỀU

Biển Đã Lên Đèn

Vùi đôi chân trần hỏi cát
Ngoài kia sóng vỗ xa gần?
Cát trắng dỗi lòng tản mác
Bạc đôi sợi sóng có gì?

Đụn mây phiêu bồng giấu mối
Tựa lưng ráng đỏ dỗi lòng
Kề tai gió chiều hỏi nhỏ
Cánh buồm ngoài kia về đâu?

Vùi đôi tay gầy tóc rối
Hỏi nhau ngày cũ đâu rồi?
Cánh chim ngoài khơi có mới?
Lối về liệu có vô biên?

Em, anh có là miên viễn?
Tình kia liệu có phân kỳ?
Sợi sóng dài bao nhiêu tác?
Bờ kia bao hạt cát vàng?

Sóng nghĩ gì mà bạc tóc?
Em nghĩ gì mà phiêu dung?
Nhân sinh một chùm tự vấn
Tháng năm như nước lập lò.

Biển nhắc giùm em nỗi nhớ,
Bạc đầu sóng nở đành quên
Bên vai bóng ngày chưa tắt
Ngoài kia, biển đã lên đèn.

ĐẶNG NGỌC BÌNH

Thơ Gửi Anh... Người Lính Trường Sa

Em chưa từng một lần ra thăm đảo
Nhưng trong lòng luôn nhớ mãi Trường Sa
Nơi nắng gió và bão táp phong ba
Anh vẫn đứng giữ biển trời Tổ quốc

Đảo xa lắm nhưng với em thân thuộc
Bởi có anh và đồng đội yêu thương
Vẫn hiên ngang và anh dũng kiên cường
Giữ bình yên bầu trời cùng biển đảo

Ở quê nhà mỗi lần Thu thay áo
Em gửi anh hơi ấm của quê hương
Gửi chút lòng em gái nhỏ hậu phương
Đến bên anh đến với Trường Sa đó

Tình chúng mình cách muôn trùng sóng gió
Anh vững lòng vì em luôn tin yêu
Biển đảo bình yên êm ả những chiều
Mình bên nhau... Hát tình ca... Biển đảo...

XUÂN ƠI!

Rock (Tempo : 130)

Nhạc & lời : Nguyễn Quốc Bảo

Hãy lắng nghe mùa xuân đến. Cùng đón gió
Cánh én mang mùa xuân đến. Nồng ấm đáng
xuân êm đềm. Hãy hát lên mừng xuân mới. Tình
xuân bên thêm. Khúc hát xuân cùng nâng phím. rực
1. xuân chan hoà lòng phơi phới. 2. rở ý xuân tràn con tim.
Xuân ơi xuân, xuân qua trần gian mang về câu chúc lành đầu
năm.. Xuân ơi xuân, xuân mang niềm tin bao sầu lo xoá
tan. Xuân ơi xuân, xuân mang tình yêu, mang niềm vui cho đời tuyệt
vời. Xuân ơi xuân mong xuân đừng phai, xin ngày mai còn
xuân. Mãi còn xuân. Mãi ngát hương mùa xuân.

BÙI THỊ HIẾN

Về Thăm Bình Phước

Chiều Xuân nắng tỏa chan hòa
Ai về nơi ấy cho ta đi cùng.
Chơn Thành, Đồng Phú, Phước Long.
Xôn xao Xuân đến ấm nồng tình quê.

Lộc Ninh thẳng lối đi về.
Hương đồng cỏ nội miền quê rộn ràng
Đường vào thị trấn khang trang
Phố vui xuân đến mênh mang tình người

Đồng Xoài thành phố vui tươi.
Quốc kỳ đỏ thắm dưới trời quê hương
Mênh mang nhớ, dào dạt thương.
Nhớ về một thuở quê hương anh hùng

Ai về cùng lối đi chung.
Tham quan viễn cảnh trùng phùng hoan ca.
Bên nhau cuộc sống chan hòa
Cùng nhau ta hát bài ca xây đời.

Ta về nhớ lắm bạn ơi
Bâng khuâng nhớ cảnh nhớ người không quên.

NGUYỄN HOÀNG OANH

Mừng Xuân Chiến Sỹ Biên Thủy

Xuân về trên khắp xóm làng
Mai, đào đua nở rộn ràng đón xuân
Khơi xa chiến sỹ hải quân
Ngày đêm canh giữ cho dân yên bình

Các anh chẳng ngại hy sinh
Biên giới hải đảo căng mình đôi theo
Dịch cô vít mãi bám đeo
Vượt biên, buôn lậu làm nghèo quê hương

Bao nhiêu chiến sỹ biên cương
Đang làm nhiệm vụ gió sương dãi dầm
Áo xanh chiến sỹ lặng thầm
Lực lượng tuổi trẻ góp phần tiên tiêu

Âm mưu kẻ xấu còn nhiều
Đề cao cảnh giác triệt tiêu dần dần
Yêu tổ quốc - Vì Nhân dân
Vượt qua mọi nổi gian truân sá gì

Cả nước đôi bước anh đi
Mừng xuân chiến sỹ biên thủy yêu thương...

NGUYỄN HỒNG VINH

“CAM KẾT CHO ĐI”

Đầu năm, một tin làm rung bao trái tim trắc ẩn:
Gần 250 người ở Mỹ tự nguyện “Cam kết cho đi”⁽¹⁾
Nhà tỷ phú Jeff Green ở bang California
Tâm sự tự đáy lòng sâu thẳm:
“Tiền không thể mua được hạnh phúc
Nó có thể làm cho cuộc sống dễ chịu hơn
Nhưng mọi thứ là phù du không kém!...”

Những “cam kết cho đi” khi chủ nhân còn sống
Cho việc xây trường, tặng học bổng học sinh
Cứu những nạn nhân bị thảm họa chiến tranh
Hỗ trợ những công trình khoa học nhân văn
Để “quyền con người” được thật sự là NGƯỜI trên trái đất!

Đất nước ta chưa giàu
Nhưng giàu tình nghĩa đồng bào
Này nở bao việc làm cảm động:
Cho tắm chần người nằm vìa hè
“Nồi cháo thiện nguyện” cho người bệnh
Những ATM gạo, rau, thực phẩm
Hiến máu cùng nội tạng cứu bệnh nhân thoát qua tử nạn
Nhận một lúc nuôi 3 cháu khi mẹ qua đời vì dương tính
Trợ cấp trọn đời cho nhiều Mẹ Việt Nam anh hùng
“Thương người như thể thương thân”
Truyền thống đẹp, ngời lên trong hoạn nạn!...

Người CHO không màng nhận lại
Người NHẬN vững tâm trụ giữa bão giông
Mọi thứ đâu thể tính bằng tiền
Càng không thể đặt bàn cân đo đếm!

Đời dạy ta thấy điều cần tâm nguyện:
Mỗi ngày hãy chọn một niềm vui⁽²⁾
Mọi danh lợi là vô vi
Chỉ Tình người đọng mãi!

(1) Một trong những tỷ phú đầu tiên nêu sáng kiến này là Bill Gates
(2) Ý thơ của nhạc sĩ Trịnh Công Sơn

HOÀN NGUYỄN

Giao Thừa

Dặt dìu Xuân đến cùng nhau
Í a giàn bắc trầu cau dặt tình
Ơi à hoa cỏ rung rinh
Xàng xê mùa thấp lung linh lửa nồng

Lạt mềm buộc chặt gió Đông
Tết may áo mới cải ngồng cưới mưa
Vườn nhà ai mướt mát, ngát hương đưa
Lá dong xanh gói vắn vừa ấm êm

Bập bùng khiêu vũ cùng đêm
Xua tan ngày cũ đã nếm mối rồi
Đào phai lúng liếng môi cười
Nhành mai say rét ngóng trời lạnh mây

Nếp lừng thơm quán men say
Kìa anh rộn rã phút giây Giao thừa.

TRỊNH LOAN

Đừng Hỏi Em, Anh Nhé!

Đừng bao giờ hỏi em
Yêu anh nhiều hay ít?
Bởi em cũng đâu biết
Lấy gì để đếm đong

Xa vắng em nhớ mong
Anh đau em xót dạ
Đôi khi thấy thật lạ
Lo cho anh hơn mình!

Đừng hỏi em chân tình
Dành cho anh có đủ?
Bởi trong từng giấc ngủ
Cũng in bóng hình anh

Biết bao người vây quanh
Đầy ngọt ngào, nồng cháy
Nhưng lòng em chỉ thấy
Hờ hững với hững hờ!

Đừng hỏi có bao giờ
Quên mất anh không nhỉ?
Mỗi một việc đều nghĩ
Liệu có làm anh vui

Duyên nợ đã khiến xui
Cho đôi mình gặp gỡ
Trái tim em đã mở
Là trao trọn ân tình!

Đừng hỏi em, nhé mình!
Yêu anh nhiều hay ít?
Muốn trọn đời khăng khít
Cùng san sẻ mọi điều

Đừng hỏi em quá nhiều
Hãy tự mình cảm nhận
Đừng bao giờ chắt vắn
Để đo lường tình yêu!

ĐỒNG ANH THUẬN

Mai Rừng

Dẫu rừng mai tuy thưa dần nhưng vẫn về đón Tết
Màu mai vàng khoe sắc với mùa xuân
Trên đồi cao và cả dưới thung sâu
Mai năm cánh
Đất phương Nam
Bụi Tre gai
Và những tháng năm dài đồng hành cùng dân tộc

Tết đến rồi
Lớp già già thích chơi câu đối
Đất đối Trời
Cho hạt nước thêm trong
Cho mai giữ năm cánh chung tình
Cho tre thêm gốc
Cho người càng biết ơn!

Tết đến rồi
Chúc mừng Non sông
Nhâm Dân mạnh khỏe đẩy lùi Covid
Nhân dân thương Bộ đội - Công an
Thương mình sống với 5K an toàn vui Xuân!

QUANG MINH BÙI

Đón Xuân

Em khẽ chạm tay vào tháng Chạp
Bỗng rưng rưng chiếc lá vội vàng
Bay vào gió dừng đọng ngày Đông lạ
Em giắt mình chiếc lá đã bay xa.

Bên thềm nhà chim cất tiếng reo ca
Bếp lửa hồng ấm nồng đôi tay mẹ
Nồi bánh thơm lừng, một thời tuổi trẻ
Mái tóc bạc màu, mẹ giữ nét chân quê.

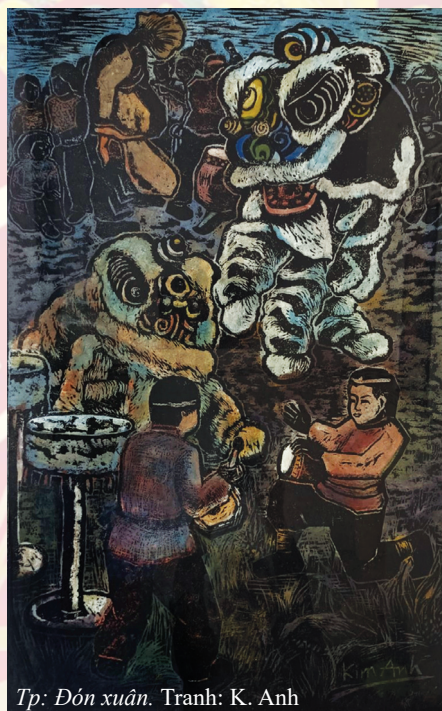
Em ơi ta đợi đón Xuân về
Kia đồng lúa thơm thơm mùi hương mạ
Kia cánh rùng già nôn nao lòng sao lạ
Thốn thức vui mừng cánh én chợt ghé qua.

Em ơi mùa xuân đến bên bà
Con chim sẻ chập chờn trên cành lá
Hoa mai vàng cháu áp vào bên má
Chúm chím môi trầu bà kể chuyện hôm qua.

Đón Xuân về râm ran những lời ca
Những câu hò mênh mang bao nỗi nhớ
Ta có nghe ở trong từng hơi thở
Xuân dạt dào e ấp nỗi nhớ xa.

Ảnh: TL

Tp: Đón xuân. Tranh: K. Anh

NGUYỄN NHÂN

Ước Hẹn Mùa Hoa Lau

Chiều Đông, Đông Xoài vương khói bay
Hồ Cam, lau trắng quện cùng mây
Ngày này năm ấy ai hò hẹn
Cho ai cuồng si mãi đất này

Mùa lau, trải qua bao mùa trắng
Ai đã có ai bao mùa thương
Nhớ ai năm ấy nhòe tóc đỏ
Ai cầm tay ai, ngổ yêu thương

Chiều nay len về miền ký ức
Cũng hoàng hôn say và sương bay
Ai nhắc ngày xưa, ai thề ước
Ai đàn ai hát, ai môi say...

Ơi ngày xanh, xanh hai mái đầu
Hai mươi năm, nhuộm màu lau xưa
Ai có hẹn ai, chừng ấy nữa?
Để chiều Hồ Cam, lau lại vờn mây
Ai có hẹn ai chừng ấy nữa?
Cùng bề nhánh lau... thả lên trời!

GIẤC MƠ *Vui*

□ VƯƠNG THU THỦY

Ông Hiếu vừa trói chân cặp gà trống choai bỏ vô giỏ xách vừa gọi vợ:

- Bà ơi! Hai con gà tui bắt trói lại rồi nè. Bà chuẩn bị xong hết chưa?

- Ủ. Ông để đó cho tui, vô thay bộ đồ rồi chuẩn bị đi. Tui xong xuôi hết rồi.

Miệng nói vậy, nhưng chân bà vẫn chạy tới chạy lui để lấy thêm mấy hũ dưa hành, củ kiệu. Bà xếp gọn gàng vào ba cái giỏ mà vẫn chưa yên tâm nên cứ mở ra kiểm tra coi có còn thiếu cái gì nữa không.

Ông dắt chiếc xe Dream II cũ kỹ ra dựng trước sân rồi chạy lại xách phụ mấy cái giỏ cùng bà. Nhìn chiếc áo bà ba màu gụ vẫn cứ lờm lờm quanh mấy cái giỏ xách, ông lại thấy thương cho chứng bệnh hay quên của bà.

- Còn quên gì nữa sao? Để tui kiểm tra lại cho.

- Ủ. Tui vẫn

thấy thiếu cái gì đó mà nghĩ không ra.

Ông mở lần lượt từng cái giỏ rồi thông kê lại hết cho bà nghe:

- Bánh tét, bánh chưng nè; giò, chả nè; dưa kiệu, dưa hành nữa nè. Còn hai con gà tui bắt lúc nãy bà bỏ đâu rồi?

- Đúng rồi đó, là hai con gà. Nó vẫn ở chỗ ông để lúc nãy. Ông coi cái gì treo được lên xe thì treo. Tui chạy ra lấy giỏ gà nữa là mình đi luôn.

Ông treo giò, chả, dưa kiệu,

dưa hành qua một bên. Phía bên kia để lát nữa treo hai con gà. Giỏ bánh tét ông để gọn gàng ở phía trước rồi leo lên xe ngồi đợi. Bà vừa vào đến nơi đã thúc giục ông:

- Ông nổ máy xe trước rồi hãy treo gà lên chớ không thì nó giật mình la lổi om sòm bây giờ.

Nghe bà nhắc đến ông mới nhớ là chiếc Dream II này ông phải dùng sức đạp năm, bảy lần nó mới chịu nổ. Vậy là ông loay

Mh: Lê Quang Thi

hoay đập cho xe nổ máy rồi mới treo giò gà lên. Bà đặt giỏ bánh chưng lên yên xe rồi ngồi sau ôm cẩn thận.

- Xong rồi. Chạy đi ông ơi...

Chiếc Dream II quẹo ra đường rồi chạy thẳng về hướng Đồn Biên phòng Cửa khẩu Quốc tế Hoa Lư. Ông đang nghĩ đến không khí vui nhộn ở một vị trí nào đó trong doanh trại cùng các chiến sĩ, khi vợ chồng ông đến chia sẻ một chút hương vị của ngày Xuân. Biết rằng chỉ có bấy nhiêu, nhưng niềm vui chính là ở tấm lòng. Vợ chồng ông đã mang nặng ân tình của Đồn từ bấy đến nay. Ông cứ ao ước mãi cái dịp có điều kiện để chia sẻ một chút gì đó gọi là. Giờ đây, ông đang thấy niềm vui phấn khích tràn đầy sinh lực như thời còn trai trẻ. Và rồi, niềm vui ấy bất chợt tuôn trào thành những tiếng cười vang khanh khách...

Bà Hiếu dụi tắt bếp lửa, nhắc ấm nước sôi châm đầy bình thủy rồi xách để lên bàn. Bà nghe tiếng cười khúc khích bên cánh võng kẽo kẹt ngoài hiên nên thấy lạ: “Chà, ông già này có gì vui mà nằm cười một mình ngoài đó vậy không biết”. Bà bước ra thì thấy ông còn đang ngủ. Mắt nhắm nghiền nhưng miệng vẫn cười, nét mặt sáng khoái vô ưu, hai tay nắm chặt hai thành võng mà lắc lư như trẻ nhỏ. Bà lót dép

ngồi xuống bên cạnh ngắm nhìn ông. Cứ để mặc cho ông ấy đuổi theo giấc mơ vui. Máy thuở mới có một lần bà nhìn thấy ông vui như vậy. Tiếng cười dường như to hơn, hai tay ông lắc mạnh hơn. Bà lại sợ sau giấc mơ kéo dài ấy sẽ làm ông mệt khi tỉnh dậy nên vịn vào vai ông vừa lay vừa gọi:

- Ông già ơi! Dậy đi thôi. Dậy, dậy, dậy đi...

Tiếng cười lịm tắt, ông mở mắt nhìn bà với nỗi lòng man mác như đang đánh mất một điều gì đó.

- Thì ra là tui đang nằm mơ hờ bà?

- Ừ. Ông mơ gì mà vừa cười vừa nói, hai tay thì nắm chặt thành võng mà đung đưa như tụi nhỏ chơi trò cưỡi ngựa vậy đó.

- Vậy à? Chắc là chỉ mơ vớ vẩn thôi mà, tui quên hết rồi. Bà châm cho tui bình trà, tui rửa mặt cho tỉnh táo một chút.

Nhìn ánh mắt ấy, bà biết chắc ông không phải quên mà là không muốn nói. Nếu muốn thì ông tự khắc sẽ nói ra, mà đã không muốn rồi thì có cạy răng ông cũng không chịu nói một lời. Biết tính ông là vậy nên bà chỉ lẳng lặng đi châm bình trà để đó cho ông rồi lấy cái rổ ra sau vườn hái mớ rau cho bữa chiều.

Hóp ngụm trà nóng, lòng ông lại dậy lên bao niềm cảm xúc. Ở cái tuổi ngọt ngết tám mươi

này mà vợ chồng ông không một ngày thiếu ăn, đứt bữa. Đó là niềm hạnh phúc ở tuổi cuối đời mà ai ai cũng đều ao ước. Không phải do nhà ông có của ăn của để, cũng chẳng phải do con cái có điều kiện để phụng dưỡng mẹ cha, mà là nhờ sự bảo bọc hơn mười năm nay của các chiến sĩ Đồn Biên phòng trên cái mảnh đất vùng biên này. Hai mươi lăm ki-lô-gam gạo trích từ “Hũ gạo tình thương” và một số nhu yếu phẩm được trích mua từ quỹ của đơn vị là phần quà ấm tình quân dân mà các chiến sĩ đã duy trì mỗi tháng một lần gửi tặng vợ chồng ông. Nét đẹp nhân văn vốn có của người chiến sĩ cách mạng từ xưa đến nay vẫn luôn được duy trì và phát huy bằng những việc làm thiết thực. Nhớ lại cái thuở ông còn ở tuổi chỉ biết chơi đùa nghịch phá, thuở ấy bộ đội về đóng quân khiến bọn trẻ các ông thấy làng quê đông vui, rộn ràng đến lạ. Ngoài thời gian các chú tập trận ra thì tất cả các hoạt động thường ngày trong làng cũng đều có mặt các chú tham gia. Từ chuyện đi cày, đi cấy, gặt hái đến việc nhổ đậu, trồng khoai, tát đìa, giã gạo, ... thậm chí đến những trò chơi cùng bọn trẻ các ông ngày ấy như tạt lon, đánh trống ... cũng đều thấp thoáng màu xanh quân phục của các chú. Gần gũi thân thương là vậy nên đến khi các chú chuyển quân đi nơi khác,

Ủy viên Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh ủy Nguyễn Mạnh Cường tặng quà cán bộ, chiến sĩ tại Đồn biên phòng và chốt biên giới xã Lộc An. Ảnh: TL

bọn trẻ trong làng vừa khóc vừa chạy theo, người già thì lặng lẽ nhấc tay áo lên chấm nước mắt vì không nỡ chia xa những người con đã từng chia ngọt sẻ bùi. Mà nghĩ cũng ngộ ghê, hồi đó bao nhiêu người nhiều tuổi trong làng cũng đều là ba, là má, là bố, là mẹ, là nội, là ngoại của các chú cả. Nhiều lúc bọn trẻ các ông cứ tự hỏi nhau là làm sao mà các chú ấy lại dễ thương đến như vậy? Rồi hình ảnh “chú bộ đội Cụ Hồ” đã trở thành thần tượng trong ông từ ấy...

Mấy hôm nay, ông nghe nói: Huyện đoàn Hớn Quản phối hợp với Thị đoàn Bình Long, Đoàn thanh niên Nhà máy xi măng Bình Phước tổ chức chương trình

“Xuân biên giới năm 2022” tại Đồn biên phòng Lộc Thành và đã trao tặng cán bộ, chiến sĩ Đồn biên phòng Lộc Thành công trình thanh niên trị giá ba mươi triệu đồng. Ông còn nghe nói cũng trong mấy ngày nay: Đoàn công tác của Tỉnh ủy, HĐND, UBND, UBMTTQ Việt Nam tỉnh đã đến thăm, tặng quà cho cán bộ, chiến sĩ các đồn biên phòng, chốt phòng chống dịch Covid-19 trên tuyến biên giới huyện Lộc Ninh và Cửa khẩu Quốc tế Hoa Lư. Ngoài việc gửi lời chúc mừng đến cán bộ, chiến sĩ các đơn vị lực lượng vũ trang nhân 77 năm Ngày thành lập Quân đội Nhân dân Việt Nam và Ngày hội Quốc phòng toàn dân; đoàn còn tặng

cho 24 chốt quản lý bảo vệ biên giới và phòng chống dịch Covid-19 (mỗi chốt một phần quà cùng mười triệu đồng tiền mặt). Đây là nguồn động viên, khích lệ cán bộ, chiến sĩ vượt qua khó khăn, giữ chắc tay súng bảo vệ biên cương Tổ quốc; kiểm soát tốt người xuất nhập cảnh, hạn chế lây lan dịch bệnh vào nội địa...

Những hoạt động mang đầy ý nghĩa ấy cứ làm lòng ông rộn ràng như đang chuẩn bị đón Xuân. Rồi ông lại ước gì mình có thể ... Và rồi, những suy nghĩ vẫn chưa kịp tỏ bày ấy của ông đã hiện diện rõ ràng trong giấc mơ trưa. Một giấc mơ vui mà ông đang dự định biến nó thành hiện thực □

Con Gái Tuổi Dần

■ NGUYỄN NGỌC DUNG

Tết Nhâm Dần này, nó đúng hai mươi bốn tuổi. Dù nó sinh vào tháng Một Tây nhưng rơi vào tháng Mười Hai Âm lịch nên nó vẫn là tuổi Dần má đặt tên cho nó là Tiểu Mi ví như con mèo nhỏ và không muốn ai biết nó tuổi Dần vì nghe bà ngoại nói: “Con gái tuổi Dần là sát chông con trai không dám lấy”. Từ lúc đi học Mẫu giáo cho đến lớp 12, Mi chưa bao giờ gây sự xích mích với bạn bè. Nó luôn thu mình khép nép như con mèo thu vuốt bàn chân mềm mại cuộn tròn trong chăn ấm, sợ mọi người biết mình tuổi Dần hay do bản tính hiền lành không biết nữa?

Lên Đại học, các bạn đều yêu mến nó, được lòng nhiều anh chàng nhất là Tuấn lớp trưởng. Mi làm lớp phó học tập hai đứa hay họp Ban Cán sự, trao đổi kế hoạch nên từ thân thiết yêu nhau lúc nào không hay. Lớp tham gia phong trào nào hai đứa chưa bao giờ vắng mặt. Một lần tham gia Xuân tình nguyện ở Vĩnh Long, Tuấn đưa Mi ghé thăm nhà. Mẹ Tuấn vui mừng khi thấy con trai có bạn gái xinh đẹp, hiền lành lại học cùng lớp. Nhưng sau khi hỏi tuổi của Mi bà đã không vui và quyết định ngăn cản con trai. Tuấn giận đến độ chẳng muốn về thăm mẹ vì khó chấp nhận được điều vô lý: “Không được lấy con gái tuổi Dần”.

Chiều thứ Bảy, đường phố thật đông đúc, kẹt xe hết ngã tư này đến ngã ba kia Hùng mới qua đến kí túc xá bên Thủ Đức. Tối nay Hùng muốn khao Tuấn và Tiểu Mi một châu vì mới được mua xe SH. Hùng lấy làm hãnh diện với bạn bè lắm, năm thứ nhất có mấy đứa được đi xe máy, bọn ở tỉnh xa chưa quen đường hầu như đi xe buýt hoặc ở

kí túc xá, trọ gần trường. Nhà Hùng ở quận 1, gia đình giàu có. Sau khi điện thoại, Hùng đứng đợi, khoảng mười phút sau Tuấn và Mi đã có mặt. Tuấn lên tiếng:

- Mày rủ bọn tao đi đâu? Có một xe sao đi?

Hùng cười vui vẻ:

- Tôi nay tao đi một châu xem như rứa xe mới, tao chờ hai đứa bấy lâu.

- Không! Không được tống ba. Thôi hai ông đi tôi ở nhà vậy. Mi lên tiếng phản đối.

- Trời ạ! Việc gì mà lo dữ vậy? Cứ ngồi lên bọn mình ra quán gần đây.

Hùng miệng nói tay cứ rồ ga, sợ mọi người xung quanh nhìn không hay Mi và Tuấn đành lên xe. Tuấn để Mi ngồi giữa, mình ngồi sau. Hùng rú ga xe vọt lao đi Tuấn đưa kịp bám vào Mi nên bật người ngã ngửa ra sau đập đầu xuống đường. Mi gào lên Hùng thắng két xe trượt dài trên đường rồi dừng lại, cả hai bé thóc Tuấn lên xe đưa đến bệnh viện.

Hùng đi qua đi lại không ngừng trước cửa phòng Cấp cứu. Mi nghe tim mình như có bàn tay ai bóp đến nghẹt thở. Cả hai hồi hộp chờ đợi đã hơn bốn tiếng đồng hồ. Không gian căng như quả bóng bay, cánh cửa phòng mổ bật mở, bác sĩ bước ra rồi khép vội. Mi và Hùng lao đến:

- Bác sĩ ơi bạn em thế nào rồi, có nặng lắm không?

Bác sĩ vui vẻ trả lời:

- Không sao rồi, ca mổ rất thành công, may mà hai em đưa bệnh nhân đến kịp. Nhưng giờ vẫn còn hôn mê. Hai em cố gắng chăm sóc bạn và báo ngay cho người nhà lên.

- Dạ bọn em cảm ơn bác sĩ rất nhiều.

Đêm Hùng và Mi gần như thức trắng, cả hai chưa ăn gì nhưng không còn bụng dạ chỉ uống nước vì thấy cổ họng nghẹn ứ, Tuấn vẫn nhắm mắt chìm trong mê man.

Hùng ngần ngại điện cho mẹ Tuấn. Bà đau đớn khi nhận tin con bị tai nạn, bỏ công việc tức tốc lên bệnh viện. Hùng hết lời năn nỉ mong bà thông cảm, Hùng sẽ lo tất cả chi phí và chăm sóc Tuấn đến khi nào khỏe lại. Thương con giờ bà biết làm sao? Đúng là bọn trẻ hiếu thắng ham vui. Nhưng tự nhiên bà không muốn nhìn mặt Mi cứ như nó là người đem xui xẻo đến cho Tuấn. Mi chết lặng người nuốt nước mắt vào trong. Mi hối hận vì không cố ngăn cản được chuyến đi chơi của ba đứa. Ba Hùng chạy vạy khắp nơi để lo thủ tục ông không ngờ mua xe cho con chính là hại con. Mẹ Tuấn đòi hỏi điều kiện ra sao ông sẵn sàng đáp ứng.

Tuấn xuất viện mẹ cậu cảm hân không cho qua lại với Mi nữa. Bà cho rằng do Tuấn không nghe lời yêu Mi mới ra có sự, may mắn là qua khỏi nhưng biết đâu sau này...

Tiểu Mi càng trở nên trầm lặng, phải chăng tuổi dần của mình đã đem đến sự xui xẻo cho Tuấn. giờ Mi chỉ biết tập trung vào việc học không còn tâm trạng để yêu nữa.

Mới đó đã bốn năm học trôi qua, Mi Tốt nghiệp ra trường, Chưa tìm được công việc làm thích hợp thì đợt dịch thứ tư bùng phát. Sài Gòn nhiều ngày bị giãn cách Mi không về nhà được, cùng một số bạn tham gia nhóm tình nguyện phục vụ bếp ăn, hằng ngày đưa các suất ăn đến hỗ trợ khu phong tỏa cách ly, chốt trực và bệnh viện. Mi thương cho các y bác sĩ ngày đêm vất

và quên mình để cứu chữa bệnh nhân nhiễm Covid. Hằng ngày chứng kiến ca nhiễm và tử vong ở bệnh viện mà Mi đau lòng. Tình hình dịch lây lan quá tăng, nhóm chia ca ra phục vụ không dám tập trung với số lượng đông nên công việc nhiều hơn vất vả hơn. Mi cùng Kiên (Sinh viên Kiên trúc cũng mới ra trường nhà ở Bình Phước như Mi) được phân công đưa cơm cho các khu phong tỏa và bệnh viện Thủ Đức. Dù nắng hay mưa các suất ăn cũng kịp đến tay mọi người. Việc bưng bê xách nặng di chuyển đây đó Kiên đều gánh vác thay Mi con gái chân yếu tay mềm. Suốt ngày khuôn mặt, nụ cười che sau lớp khẩu trang chỉ có đôi mắt nhìn nhau vậy mà họ hiểu nhận ra tình cảm dành cho nhau. Họ luôn ý thức được công việc của mình tuy đơn giản nhưng lại hết sức nguy hiểm vì ai cũng có thể trở thành F0 ranh giới giữa sự sống và cái chết thật mong manh. Covid sẽ lấy mạng ai và bất cứ lúc nào.

Kiên thấy mệt đau đầu, sốt chân

tay mỏi rã rời không biết có phải chiều qua vì hứng cơn mưa quá lớn khi cùng Mi giao suất cơm chiều cho khu phong tỏa. Kiên đến Bệnh viện Thủ Đức khám và xét nghiệm. Kết quả dương tính Covid. Dù luôn với tinh thần đôi mắt khi làm tình nguyện viên nhưng Kiên cảm

thấy như bầu trời sụp xuống đầu mình. Kiên liền điện cho Mi cùng nhóm biết để xét nghiệm và cách ly. Tình trạng bệnh của Kiên diễn biến ngày càng nặng phải thở ô xi. Sau đó chuyển lên bệnh viện Chợ Rẫy không chỉ thở ô xi mà còn phải lọc máu. Mi may mắn cách ly tập trung mười bốn ngày, sau ba lần xét nghiệm kết quả âm tính Mi thấy vui hơn bao giờ hết như mình vừa trải qua một cơn sinh tử. Số ca tử vong ngày càng tăng Mi nghe tim mình như bị ép không thở nổi khi nghĩ đến Kiên. Mi và Kiên chưa một lần hẹn hò, họ tình cờ quen nhau trong mùa dịch Covid, đều là tình nguyện viên phục vụ tuyến đầu chống dịch. Đúng là tình yêu thời Covid! Không một cái nắm tay, không ngồi quán uống nước hay một buổi xem phim chỉ có khẩu trang, sát khuẩn, cách ly, xét nghiệm... Mi may mắn, không biết Kiên thế nào liệu có... Mi lại nhớ đến lời nói của bà ngoại: “Con

gái tuổi Dần là sát chồng...”

Hơn hai tháng được các bác sỹ tận tình cứu chữa may mắn đã mỉm cười với Kiên. Kiên cảm nhận như mình từ cõi chết được trở về. Không thể tả hết niềm vui của Mi đón Kiên ngày xuất viện, Kiên gầy và hanh hao nhiều nhưng đôi mắt vẫn sáng rạng ngời niềm vui.

Sài Gòn trở lại trạng thái bình thường mới, Mi cùng Kiên về Bình Phước sau những tháng ngày khủng khiếp. Cả hai nhà vui mừng không ngăn được những giọt nước mắt. Mẹ Kiên lo bồi dưỡng cho Kiên để phục hồi sức khỏe. Bà ngoại Mi thở dài khi nghĩ về cô cháu gái tuổi Dần của mình.

Hồ Suối Cam buổi chiều lồng gió, nhiều người đến dạo mát ngắm cảnh. Mùa xuân đã về bên bờ hồ những cây hoa nữ hoàng vàng rực rỡ khoe sắc. Đang sánh vai bên Tiểu Mi bỗng Kiên đề nghị;

- Anh quyết định ở lại Đồng Xoài làm việc, Xuân Nhâm Dần này mình đính hôn nha em? Mi chợt nhớ đến Tuấn và sự phản đối của mẹ Tuấn nên thốt lên :

- Há! Em tuổi Dần đó anh hông sợ à? Con gái tuổi Dần là sát chồng liệu mẹ anh có đồng ý không?

Trời! Covid không quét chết được anh tuổi Dần thì sao chứ? Mẹ anh cũng tuổi Dần đó. Em yên tâm ba mẹ anh không mê tín đâu.

Mi nhìn ra mặt hồ Suối Cam nước xanh mênh mông ngỡ như tấm lòng rộng mở, tư tưởng thông thoáng của ba mẹ Kiên, làn gió Xuân làm cho tâm hồn dào dạt căng đầy sức sống niềm tin vào bản thân và không còn vương bận mảy may nào về lời nói của bà ngoại nữa... Mùa xuân Nhâm Dần thật tuyệt vời đã đến như trút bỏ đi những gì già nua cằn cỗi của mùa đông giá rét... □

NGOÀI KIA, XUÂN VẪN RẤT XUÂN...

□ DIỄN HIỆN

Mấy hôm nay sáng sớm gió heo heo ulla về lạnh lạnh, cái lạnh như báo hiệu Tết sắp về. Làn gió lạnh lạnh như đùa như nghịch, như trêu ngươi hai ông bà già, nhắc nhở hai ông bà chăm tưới vườn bông thọ hơn. Mới hơn 3g chiều, mấy chiếc lá xanh non đã muốn cuộn lại trốn cái nắng mùa khô Nam Bộ, mấy cái nụ búp búp vẫn ngao nghể vươn thẳng như chẳng sợ điều chi, ông Hai hì hụi kéo mớ ống nước ra tưới tẩm đám “cơm áo” của gia đình. Hai vợ chồng già, mỗi người đang theo đuổi một ý nghĩ riêng...

Vừa tưới vừa tranh thủ nhổ mấy cây cỏ dại mọc chen vào mấy chậu bông, chợt ông Hai bần thần: Năm nay xin đừng như năm ngoái, ai cũng cửa đóng then cài, có ai chưng diện Tết nhứt gì đâu, cũng may nhà ông chuyên trồng bông thọ nên không bị ế nhiều, dù gì bà con mỗi nhà cũng mua đôi ba chậu bông thọ vừa cúng kiếng ông bà tổ tiên vừa chưng cho có không khí Tết, có mấy bà con xóm trong ra lấy mỗi nhà 5, 6 chậu, nói là mua ủng hộ ông bà. Nhấp chén trà xanh, ngắm đám bông tươi tốt mà ông nghe lòng se sắt, lo dịch bệnh lan tràn, lo không biết ai còn ai mất...

- Có nếp Bắc dẻo ngon, bác Hai có lấy không, con dặn giùm cho...

Tiếng cô Liên hàng xóm với

sang, bà Hai vọt miệng:

- Có, lấy cho bác 20kg, thêm 5kg đậu xanh nữa nha.

- Bà lấy chi dữ vậy? Nhà có mỗi tui với bà...

Vừa nghe tiếng ông Hai nhắc, tay đang túm bụi cỏ gà chen chân trong chậu bông bà Hai chợt buông tay, ngồi thừ ra một lúc rồi bật khóc... tiếng khóc lúc đầu còn nhỏ nhẹ, nghẹn nghẹn đến lúc ông ngồi phệt bên cạnh ôm lấy bờ vai đang rung rung của bà thì bà oà nức nở, tựa như đứa trẻ tui thân được dịp khóc thoả thuê với người đáng tin cậy: “Ông ơi, tui nó không về nữa thiệt rồi hả ông?”

Ông Hai không nói gì, hai hàng nước mắt tuôn dài như đang hoà cùng bà, tay ông siết mạnh ôm chặt bà vào lòng mặc ông nước vẫn cứ chảy tràn ra đất, chảy về phía trũng trước mặt ông bà. “Tết này, ba má ăn Tết với ai, hả Hiếu?”

Mọi năm Thành Hiếu về ăn Tết xong còn xách mấy đòn lên tặng nhà bạn gái, thêm mấy đòn cho mấy bạn trong phòng xa quê không về ăn Tết được, nó còn hứa năm nay sẽ đưa người yêu về ra mắt, rồi ba má chọn ngày lành tháng tốt lo cho con... Tiếng thành Hiếu vang vang trong đầu như đang a lô với ông hôm nào. Ông bà khấp khởi chờ mong... vậy mà dịch đã cướp đi thằng con trai duy nhất

của ông bà khi nó đang là sinh viên năm cuối, nó hứa tham gia chống dịch xong là con về liền, ấy vậy mà dịch chưa hết nó đã đi luôn rồi, bỏ lại hai ông bà già lẩn quẩn với đám bông nụ lớn nụ bé mướt mướt, lốm đốm sắc vàng bắt đầu bung rộ vàng tươi.

- Thừa ba má... Con mới về...

Giật mình bởi chất giọng trong trẻo của một cô gái trẻ với chiếc khẩu trang kín mặt, ông dụi mắt, bà ngăn người không tin vào tai mình. Trước mắt ông bà là cô gái trẻ, gầy guộc và có vẻ ốm yếu xanh xao... Ôi chao! Người yêu của thằng Hiếu đây ư? Hôm nọ nó đi cùng với thầy Chủ nhiệm và cậu gì Bí thư Đoàn trường mang tro cốt thằng Hiếu về đây mà, đúng là con Thảo rồi...

- Con... con... mới về hả? Vô nhà, vô nhà nghỉ ngơi đã...

Bà quỳnh quáng, ông cũng quỳnh quáng kéo Thảo vào nhà, con bé với tay thấp mấy nén hương lên bàn thờ, đứng lảm nhảm như đang to nhỏ gì đó với thằng Hiếu rồi sụp xuống chân ông:

- Ba má nhận con làm con gái nha, ba má con mất cả rồi. Trong vòng ba tháng mà ba người con yêu quý nhất đã rời xa con, con không dám đón Tết một mình trong căn nhà của con nữa, con... con...

Ông bà cùng khóc với Thảo, bà

Mh: Lê Quang Thi

Hai ôm Thảo mà lòng xốn xang nhiều cảm xúc, còn ông Hai lặng lẽ tới thấp cho Hiếu nén nhang.

Có Thảo, ông bà tíu tít chuẩn bị Tết như thuở nào, ông trực bán bông còn bà với Thảo lo làm dưa món, củ kiệu, gói bánh tét, sên mứt dừa... Nhìn hai người phụ nữ một già một trẻ nói cười, đôi lúc lại trầm tư lau nước mắt, ông cũng rút nước mắt khi Thảo sắp mấy đòn bánh tét lên ban thờ và thắm thì: Năm ngoái anh mang bánh lên cho em ăn, năm nay em mời anh ăn nè, em mới tập gói, cái bánh cầm không chắc tay, nhưng em nghĩ là anh sẽ thích..." bà Hai quay mặt, nhanh tay lau đi dòng nước mắt, còn ông, ông bản thân, ước gì thằng Hiếu đang học ở thành phố, cuối tuần nó sẽ về với vợ chồng ông.

Đã bao lần ông buộc phải cứng rắn để làm chỗ dựa cho bà. Bà có biết đâu nhiều đêm trở trời mình mấy đau nhức, ông ra hiên ngồi hút thuốc và khóc một mình vì nhớ con. Nhớ những dự định mà thằng

Hiếu thổ lộ với ông: Nào là trồng nhiều loại hoa hơn, nhất là những loại hoa khó tính, kén đất và thời tiết nhưng được nhiều người ưa thích và được giá, nào là đầu tư giàn ống nước tưới tự động để tiết kiệm sức lao động, tiết kiệm nước tưới, nào là mở shop bán online... ông an ủi bà cũng chính là đang tự an ủi mình phải vượt qua nỗi đau này. Ngẫm lại, nhiều gia đình đau như gia đình ông, có phải một mình nhà ông đâu, dịch bệnh mà, nó có tha cho ai đâu, nhiều hoàn cảnh còn bi đát hơn gia đình ông nhiều, khi mất đi người trụ cột, để lại người già không còn sức lao động mà bệnh tật hiểm nghèo, để lại những đứa trẻ miệng còn hơi sữa phải côi cút... thiệt là đau lòng, thiệt là cảm phần con vì rút giết người.

Thảo đèo bà Hai đi chợ Tết, không khí Tết đã về bên hiên nhà, về cùng hai ông bà già, ngỡ đây là cái Tết hieu quạnh bởi dịch đã chưa dứt, cháu chắt xa gần sẽ hạn chế đến thăm, mà không, Tết này

vẫn có đủ thịt mỡ dưa hành, vẫn bông thò vàng rực cắm ban thờ phảng phất hương trầm ấm cúng, có Thảo dọn dẹp, sắp sửa mọi thứ cùng khiến ông bà đỡ tủi. Ông bà lặng lẽ sắp mâm lễ để ngày mừng Một ông bà theo Thảo về thành phố sắp mâm cúng tổ tiên với Thảo, ông bà muốn tự mình thấp nhang ra mắt anh chị sui huyệt, hứa với người đã khuất chăm lo cho Thảo như thương yêu đứa con ruột gặp nhiều thiệt thòi.

Cầu mong dịch đã qua mau, cầu mong không còn ai mất người thân như gia đình ông, như gia đình Thảo. Mong cho mọi người có thể làm ăn mà vẫn nhớ tới 5K, biết tự bảo vệ mình trước con vi rút nguy hiểm này. Mong cho Tết này bớt dịch để mọi người có thể đi mua sắm, đi thăm người thân. Tuổi già chẳng mong muốn gì cho riêng mình, ông chỉ cầu mong người người nhà nhà được bình an, nhất là Thảo, mong cho Thảo khỏe mạnh, vững vàng vượt qua cú sốc này và mong cho ông bà còn sống lâu sống khỏe để chăm lo tương lai, hạnh phúc cho "đứa con gái", niềm vui an ủi tuổi già của vợ chồng ông. Thời khắc chuyển giao, đất trời chuyển dạ, không khí an hoà, hoa tươi hơn hờ bung nụ khoe sắc, ông bà cảm thấy ấm áp tình người với người trong con đại dịch, thứ tình cảm gia đình đúng nghĩa.

Ngoài kia, Xuân vẫn rất Xuân... □

NĂM TUỔI

□ NGUYỄN HỮU DIÊN

Bữa nay đã là 25 Tết rồi mà tình hình dịch Covid diễn biến thấy còn phức tạp quá, không biết Tết này thằng Chiến có về nhà ăn Tết được không? Nếu nó không về thì chuyện Tết nhất đối với chị chẳng còn ý nghĩa gì nữa, bởi nhà chị có hai mẹ con. Chị Dần trần trọc mãi không tài nào ngủ được, chị với tay lấy chiếc điện thoại để trên đầu giường ra xem, đã gần 3h sáng. Ngoài trời những ngọn gió chướng mang hơi lạnh từ phương Bắc thi nhau rít từng cơn ngoài cửa làm lòng chị không yên. Chị lo cho thằng Chiến, đứa con trai duy nhất của chị đang ngày đêm nơi tuyến đầu chống dịch với bao nhiêu vất vả gian nan. Đã hơn 5 tháng nay, mẹ con chị chỉ gặp nhau qua điện thoại, hỏi thăm mẹ được vài câu là nó vội cúp máy vì mắc công việc nên chị càng lo cho nó nhiều hơn...

Nằm hoài không ngủ được, chị lại thả hồn về với quá khứ cuộc đời nhạt lại bao kỷ niệm buồn vui.

Nghe bà ngoại kể lại rằng, chị sinh ra giữa một đêm gió mưa to tả vào cái năm Nhâm Dần (1962) cách đây tròn 60 năm. Khi mới hai ngày tuổi thì mẹ mất vì băng huyết sau khi sinh nở. Chị được bà ngoại chăm bẵm, nuôi nấng bằng nước cơm và ẵm đi bú nhờ khắp làng. Rồi bà lên xã làm giấy khai sinh cho chị với cái tên Nguyễn Thị

Dần từ đó.

Ngày ấy, cha của chị là bộ đội đang chiến đấu trong chiến trường B. Mấy năm sau cha cũng hy sinh, chị trở thành đứa bé mồ côi gánh bao đau thương, mất mát. Cuộc sống đầy rẫy những khó khăn, cực khổ trăm bề của những năm tháng chiến tranh ác liệt rồi cũng qua đi. Nhưng ký ức đau thương của tuổi thơ vẫn cứ in hoài trong chị. Thời gian trôi đi, chị lớn lên trong tình yêu thương của bà ngoại cùng bà con lối xóm. Năm 20 tuổi, chị theo người cậu họ vào Sông Bé làm công nhân Công ty Cao su Phú Riềng. Chính nơi đây chị gặp anh Tuất, người làm chung tổ vườn ươm cùng chị. Anh Tuất hiền lành, tốt bụng hay giúp đỡ những người xung quanh những lúc khó khăn, hoạn nạn nên ai ai cũng mến. Rồi anh tỏ tình với chị vào một đêm gió mát, trăng thanh đầu lô cao su trước khu nhà tập thể. Chị then thùng, mắc cỡ đón nụ hôn ngọt ngào của hương vị tình yêu mà nghe tâm hồn như bay bổng lên tận cõi thần tiên xa xôi...

Nhưng khi tình yêu đang lên ngôi chưa được bao lâu thì anh Tuất phải lên đường cầm súng làm nghĩa vụ Quốc tế cao cả, giúp dân tộc Campuchia thoát khỏi họa diệt chủng do bè lũ Pôn Pốt - Yêng Xa Ri gây ra. Cũng như bao người con

gái khác đang có người yêu nơi chiến trường ác liệt, chị chờ đợi những dòng thư của anh, rồi viết thư động viên, cầu mong cho anh luôn “đá mềm, chân cứng”. Chị nguyện một lòng thủy chung son sắt, là hậu phương vững chắc làm yên lòng người lính ở nơi xa. Hai năm sau anh được về phép. Vậy là đám cưới của anh lính trẻ nơi chiến trường K và cô công nhân vườn ươm cao su được tổ chức giản đơn với thuốc, nước, bánh, kẹo rất gọn gàng mà vui vẻ. Gần một tháng trời vợ chồng bên nhau sau ngày cưới, anh trở lại đơn vị. Chị không ngờ rằng đó là lần cuối cùng chị vĩnh viễn mất anh. Chị đau đớn khi cầm trên tay tờ báo tử của chồng mà nước mắt giàn giụa. Nhiều khi muốn nghĩ quên, nhưng cái mầm sống nhỏ nhoi mà anh đã kịp gửi lại trong chị đang ngày một lớn lên đó là động lực giúp chị vươn lên...

Năm tháng trôi đi với bao nhiêu thăng trầm biến đổi, có nhiều người lỡ thì, gãy gánh giữa đường tìm đến với chị, nhưng chị đều khéo léo từ chối. Chị muốn dành trọn tình yêu thương cho thằng Chiến, bởi đó là tất cả sự kết tinh máu mủ của anh và chị. Được cái Chiến là đứa chăm ngoan, học giỏi nên luôn được thầy cô, bạn bè cùng nhiều người yêu mến đó là

niềm tự hào của chị...

Thằng Chiến giờ đã ba mươi sáu tuổi rồi, Tốt nghiệp Đại học Y khoa về nhận công tác dưới bệnh viện tỉnh đã mấy năm nay. Nhiều lần chị giục nó lấy vợ, nó chỉ mỉm cười rồi nói:

- Mẹ ơi! Con trai của mẹ không ế đâu mà mẹ lo.

Thiệt tình không phải là chị lo nó ế vợ, mà chị muốn có con dâu, có cháu nội cho thêm vui cửa, vui nhà, cho ngang bằng thiên hạ vậy thôi...

Trời sáng hẳn, chị vừa ra mở chuông gà chợt nghe điện thoại đổ chuông. Chị cầm máy, bên kia tiếng thằng Chiến vui vẻ:

- Con xin chào và chúc mẹ ngày mới sức khỏe, nhiều niềm vui.

- Ừ. Mẹ cảm ơn con trai, mà chừng nào con mới về được hả con?

- Dạ. Chắc chiều 29 Tết bọn con mới về nhà được và sáng mùng 2 Tết phải xuống thay ca trực rồi mẹ ơi! Con sẽ mang tin vui của con về mừng tuổi mẹ luôn đó mẹ ạ.

- Thiệt vậy hả con? Ôi! Mẹ mừng quá...

*

Chiều 29 Tết.

Chị Dần vừa chuẩn bị mâm cỗ cúng Tất niên muộn, thấp thỏm nhìn ra sân ngóng chờ con trai. Mấy lần nhang đã tàn, mãi đến khi trời tối hẳn thằng Chiến mới về chở theo sau một cô gái và đưa bé chừng 3 tuổi. Vừa bước xuống xe,

cô gái nhanh nhẩu:

- Dạ. Con xin chào bác - Quay sang đưa bé giục: Con vòng tay chào nội đi con.

- Dạ. Con chào nội ạ.

Chị Dần đứng như trời trồng không hiểu chuyện gì đang xảy ra.

- Con chào mẹ. Mẹ ơi! Con xin giới thiệu với mẹ, đây là Hiền, là bác sỹ cùng công tác với con dưới bệnh viện đã chiến, con dâu tương lai của mẹ đó, còn đây là bé Vi, con gái của bọn con mẹ ạ. Chị Dần sửng sốt:

- Nghe con nói mẹ không hiểu gì cả. Chẳng lẽ...

- Dạ. Mẹ ơi! Ba mẹ ruột của bé Vi làm công nhân trong khu công nghiệp và bị mắc Covid nặng nên không qua khỏi, bỏ lại bé Vi mới 3 tuổi đầu mà chịu cảnh mồ côi cả cha lẫn mẹ, mà người thân thích cũng chẳng có ai. Nhìn thấy hoàn cảnh xót thương quá nên Hiền bàn với con nhận bé Vi làm con để nuôi nấng, chăm lo cho bé mẹ à.

Chị Dần đứng lặng một lúc lâu, chợt hiểu ra hai dòng nước mắt lăn dài trên má chị. Chị cúi xuống ôm bé Vi vào lòng thủ thỉ.

- Nội thương con nhiều lắm, từ nay con ở lại đây với nội còn đi học Mẫu giáo, ba mẹ còn đi làm việc nên thỉnh thoảng mới về thăm con được nghe chưa?

- Mẹ ơi! Mẹ ẵm cháu vô nhà đi, ngoài này gió lạnh lắm.

- Ừ. Mẹ quên, hai con cũng

đưa đồ vô nhà rồi tắm rửa, ăn cơm luôn, mẹ chờ lâu lắm rồi đó...

*

Sáng mùng 1 Tết.

Vậy là năm cũ Tân Sửu đã chính thức ra đi, một năm mới Nhâm Dần theo những cánh én mùa xuân đã về trước ngõ. Nụ mai hôm qua còn chúm chím, mắc cỡ trên cành thì sáng nay đã bung cánh hoa vàng khoe sắc trước sân. Vườn điều sau nhà những chùm quả vàng, đỏ trĩu cành đang đu đưa trong gió. Lũ chim bồ chao tranh nhau kể chuyện năm mới thật vui tai.

Bé Vi với đôi mắt đen láy, trong veo xúng xính trong bộ đồ Tết mẹ mới mua cho hôm qua sà vào lòng nũng nịu bà nội. Chị Dần vuốt mái tóc mềm mại của cháu rồi thủ thỉ yêu thương:

- Bé Vi ngoan của nội, xong Tết nội sẽ cho con đi lớp Mầm non để con không phải thua chúng kém bạn...

Có lẽ người vui nhất trong năm mới này là chị Dần. Vừa bước vào năm tuổi mới chị đã có cháu nội, chuẩn bị có con dâu, rồi những đứa cháu thông minh, bụ bẫm sẽ lần lượt ra đời. Mới nghĩ đến đó mà chị đã nghe lòng rộn rã niềm vui, mùa xuân về đang long lanh trong đôi mắt chị. Cuộc đời chị với những đau thương mất mát quá nhiều, hình như hôm nay ông trời đang bù đắp lại cho chị. Chị thật sự cảm thấy mình hạnh phúc... □

Rét Đậm Vùng Biên

DUY HIẾN

Trước thềm Xuân Nhâm Dần mà cái rét vùng biên như thấm vào da thịt. Cái rét cuối Đông năm nay không dành riêng cho phương Bắc, mà chia đều cả miền Đông Nam bộ và các tỉnh Tây Nguyên. Thời tiết thành phố Đồng Xoài, trung tâm tỉnh lỵ được ví như một Hà Nội thu nhỏ. Cũng se lạnh và đầy đó phảng phất mùi hoa sữa... nồng nàn. Bên con đường vành đai thành phố, mặt hồ Suối Cam phẳng lặng, lững lờ sương in bóng nước hảo huyền. Người ra đường mặc áo khoác, áo ấm, khăn choàng đủ màu. Những hàng xà cừ thu mình trong giá trời cuối Đông. Lá như xanh sẫm hơn và dày hơn. Không có tiếng lá reo như đón gió trưa hè, hay mùa thu diu dặt. Ở quê, ở phố còn lạnh vậy, nơi vùng biên Tổ quốc còn lạnh hơn nhiều.

Từ cột mốc 62 về, Trung tá Trọng Ngân, Chính trị viên Đoàn biên phòng Lộc Thành đến khu dân cư xem số bê và dê giống đơn vị vừa tặng các hộ nghèo, khó khăn đồng bào dân tộc thiểu số. Anh lo rét đậm dân có che ấm chuồng trại cho chúng không. Những con bê, con dê giống béo tròn tách ra từ “trang trại” chăn nuôi tự túc của những người lính quân hàm màu lá. Các anh tặng cho dân nuôi để gây giống sinh

sản thành đàn. Từ một con bê giống, cặp dê giống mà bộ đội tặng dân mang thông điệp “xóa đói giảm nghèo” bền vững. Nhiều hộ nuôi đã phát triển đàn bò trên mười con và hàng chục con dê, hàng năm bán bớt trang trại cuộc sống gia đình. Ở vùng biên bộ đội và nhân dân sát son tình đoàn kết thủy chung. Đi qua một vòng thăm chuồng bò, chuồng dê của dân nuôi, Trung tá Trọng Ngân yên tâm. Bà con có ý thức cao trong gìn giữ bảo quản vật nuôi bộ đội tặng. Ngoài mái ấm tình thương, tặng gạo hộ nghèo, nâng bước em đến trường, bộ đội quân hàm xanh còn lo đời sống, sức khỏe nhân dân vùng biên giới.

Rét đậm. Trời biên giới Lộc Ninh như khoác thêm cái áo màu lam. Con sông Tôn Lê Chàm sương vương mờ ảo. Đôi chim nhỏ chuyền cảnh tha thêm cô khô kết tổ dày hơn. Chốt biên phòng đêm sương rơi sáng còn ướt bọt. Những bước chân thăm lặng dưới cây rừng đến kiểm tra từng cột mốc, đường biên.

*

- Những năm trước cây mai này giờ đã lác đác nở hoa vàng và chúng tôi lại cho đơn vị “ăn tất niên” sớm. Để còn tập trung cho bao công việc tới... Năm nay rét đậm, cây mai như “nín” lại đợi gần Tết Âm lịch mới trở

hoa chăng?

Trung tá Trọng Ngân tay mân mê cành mai nói với tôi. Cây mai lớn nhất trong sân đồn được các chiến sĩ uốn cắt tỉ mỉ nhiều tầng trông rất đẹp. Tôi nghĩ ở đơn vị những cây mai, cây cảnh các anh trồng chăm chút dưới nắng gió biên thùy, cũng mang tính cách con người canh giữ phen dậu, cửa ngõ Tổ quốc. Xuân năm nay đón cái Tết Cổ truyền dân tộc vẫn đang trong mùa đại dịch. Chắc chắn thế. Ta đón Xuân, đón Tết nhưng không bao giờ quên lãng nghĩa vụ, trách nhiệm đối với xã hội, cộng đồng. Vẫn thực hiện tốt 5K, vẫn phải khai báo y tế cần thiết nơi đến, nơi về. Những người lính quân hàm xanh càng nặng nề hơn, công việc, hành động cấp thiết hơn khi biên giới thường xuyên biến động nạn vượt biên, đưa người vượt biên trái phép, nạn buôn lậu pháo nổ, trộm cắp xe gắn máy đưa qua biên giới tiêu thụ, đặc biệt tội phạm ma túy. Những kẻ xâm nhập qua biên giới còn gieo rắc dịch bệnh hết sức nguy hại đến sức khỏe cộng đồng. Tháng trước đơn vị anh đã phục kích bắt 2 tên tội phạm mang 2 ba lô pháo nổ các loại. Trước đó, đơn vị anh cũng đã phục sẵn bắt một người dân Campuchia mang

2.000 viên ma túy đá tổng hợp qua Việt Nam tiêu thụ.

*

Trung tá Trọng Ngân bước xuống mé sông Tôn Lê Chàm, bên kia biên giới là nước bạn Campuchia. Màn sương trắng xóa, rét đậm vùng biên, mặt sông Tôn Lê Chàm như co lại màu nước sẫm xanh. Gần 30 tuổi quân, Trung tá Trọng Ngân mới về quê ăn Tết cùng vợ con gia đình được 5 lần. Thường anh ở lại đơn vị đón Tết cùng các cán bộ, chiến sĩ. Dù không chênh mảng việc quân nhưng cứ đến ngày Tết, anh lại xôn xao nhớ về quê nhà. Nhớ vợ con và cha mẹ già. Nhớ con sông Hiếu Giang hiền hòa chảy xuôi về Cửa Việt. Đầu năm 2021, ông bà nội và vợ anh cúng heo quay cho con trai thứ 2 tròn 6 tuổi. Gia đình cúng cầu phúc cho cháu ngoan, khỏe, ăn ngon chóng lớn. Cũng trong thời gian vợ sinh con tới nay Trung tá Trọng Ngân chưa về đón Tết ở nhà một lần. Khi dịch Covid-19 đang bùng phát, Trung tá Trọng Ngân nhận điện của gia đình nhưng anh không thể về được. Tại chốt biên giới, anh đang cùng các chiến sĩ ngăn chặn kẻ vượt biên trái phép và các loại tội phạm xuyên biên giới.

- Anh ạ, quê em ở xã Cam Thủy, huyện Cam Lộ, tỉnh Quảng Trị. Từ khi về công tác ở Đoàn biên phòng Lộc Thành,

em đều ở lại cùng cán bộ, chiến sĩ ăn Tết. Tuy đơn vị có sự luân chuyển, thay đổi cán bộ chỉ huy và sĩ quan đồn, nhưng lúc nào cũng phải đảm bảo 70% quân số túc trực sẵn sàng chiến đấu.

Có đi đến các đồn biên phòng mới thấu hiểu nỗi vất vả khó khăn mà người lính chấp nhận vượt qua bao gian nan thử thách. Niềm tin của các anh nơi đèo cao hút gió, nơi cửa ngõ của sự hy sinh tuyến đầu Tổ quốc. Trọng trách vinh quang của các chiến sĩ biên phòng là giữ mùa xuân vĩnh hằng cho dân tộc. Canh giữ từng tấc đất biên giới, đường biên, từng cột mốc, điểm cắm dấu phân chia biên giới. Người lính biên phòng ở đâu cũng vậy, với các anh, Tết mấy khi được về nhà sum họp cùng vợ con và người thân của mình. Những ngày Tết, các anh càng nêu cao tinh thần cảnh giác, tuần tra canh giữ, phòng chống tội phạm, nhất là trong giai đoạn hiện nay đối mặt với tình hình dịch bệnh Covid-19 diễn biến rất phức tạp, khó lường.

*

Theo Trung tá Trọng Ngân chúng tôi đến “Vườn cây đời đời nhớ ơn Bác”, của Chi đoàn biên phòng Đoàn trồng. Vườn cây trồng gần khu Văn hóa Ủy ban xã Lộc Thành, tại đây có trên 350 cây sao đen, 250 cây giáng hương và gần 300 cây gạo vàng. Cây lên cao hàng mấy

mét lá xanh ngắt tỏa hương dịu dịu trong tiết trời biên cương rét đậm. Thường ngày chim đến cây làm tổ lú lo hót. Bí thư, Chủ tịch xã Lộc Thành-Điều Sen vui vẻ bắt tay tôi nói:

- Đồng chí Trọng Ngân vừa Chính trị viên Đoàn biên phòng Lộc Thành, vừa Phó Bí thư Thường trực Đảng ủy xã chúng tôi. Trong quá trình phát triển của địa phương, đặc biệt thực hiện chương trình mục tiêu của tỉnh trong xây dựng Nông Thôn mới các xã vùng biên. Hiện các khu dân cư trong xã đã có đường bê tông và đèn chiếu sáng đạt 90%. Tỷ lệ hộ nghèo, cận nghèo giảm nhiều. Nhà tạm bợ trong dân đã xóa hết. Các cháu học sinh nghèo hiếu học được bộ đội biên phòng Đoàn Lộc Thành nhận con nuôi cấp học bổng, cấp gạo ăn hàng tháng. Những năm trước, Trạm Y tế Quân dân y còn xây thêm phòng “Lớp học tình thương”, thầy giáo quân hàm xanh trong đó có Trung tá Trọng Ngân và các đồng chí trong đội vận động quần chúng.

Ánh nắng vàng nhạt tỏa khắp vùng biên. Lá cây reo như đang gọi gió xuân về. Tôi thấy lòng mình ấm áp như muôn triệu người dân vùng biên giới. Nghĩa tình quân-dân luôn đoàn kết thủy chung. Ánh lửa trong lòng dân là niềm tin bộ đội biên phòng. Họ luôn thấy ấm áp trái tim mình dù rét đậm vùng biên... □

Gió Từ Đảo Xa

□ NGUYỄN MINH NGỌC

Dường như chưa có năm nào thời tiết ở phố biển lại trở nên đông lạnh và thất thường như năm nay. Vừa mới trải những ngày nắng nóng hầm hập như đổ lửa, đã lại hứng trọn cơn mưa dai dẳng vì cơn áp thấp nhiệt đới tràn về. Chiều cuối năm, mặt biển đương xanh rợn bồng trở nên ngầu đục. Những con sóng giận dữ xô bờ, dựng lên những cột nước như vòi rồng. Nhìn biển động, Hiền thấy lòng mình se thắt lại. Phóng tầm mắt ra xa vơi, trước mênh mông biển cả, đột nhiên một nỗi lo lắng mơ hồ không rõ hình hài cứ len dần vào trong tâm khảm thiếu phụ. Suốt một dải cát vàng uốn cong như cánh tay vươn dài ôm lấy thành phố giờ đây bỗng trở nên hoang vắng lạ lùng. Lác đác từng tốp du khách xem chừng tiếc rẻ vì không được vẫy vùng tắm táp, họ co ro đứng trên bờ cát, chốc chốc lại có người la oai oái và nhẩy giật lùi để tránh những ngọn sóng biển đưa hơi nước mặn chát hắt vào. Trên đường chạy xe máy xuống quân cảng, bất gặp cảnh ấy, bất giác Hiền mỉm cười. À, thì ra đám người này đang tiếc hùi hụi vì tốn tiền đến xứ thủy dương cát trắng, gặp phải cảnh này, ai mà chả ngao ngán.

Gần cả tháng nay, mỗi sáng trước khi đi làm, Hiền thường không quên xé tờ lịch trên tường xếp lại ngay ngắn và thăm đếm ngược từng ngày. Cừ chỉ kín đáo ấy không lọt qua cặp mắt của bà ngoại thằng Cún. Bế cháu ra sân tiền con gái đi làm, bà ngoại nựng

nụ: “Cha đẻ cái thằng chó con của bà. Ở nhà ngoan cho mẹ đi làm. Dăm bữa nửa, bố Cường về nha!”. Ngồi ở cơ quan, nhưng đầu óc Hiền cứ để tận đâu đâu, không sao tập trung nổi. Cả tuần rồi, không thấy Cường gọi điện hay nhắn tin về, khiến Hiền cứ nghĩ vẩn vơ. Cô bấm số thì nghe: “Thuê bao quý khách vừa gọi hiện không liên lạc được. Xin quý khách vui lòng gọi lại sau”. Lạ thật, anh ấy đi đâu, hay có chuyện gì mà cố giấu? Hiền bước ra ngoài sân, đứng dưới tán cây lộc vừng mướt mát khoe những chuỗi hoa đỏ rực, cô vừa cố hít thở thật sâu vừa làm mấy động tác day bấm huyết. Chỉ một lát, Hiền đã lấy lại được cảm giác thăng bằng. Cường bày cho cô cách làm chủ các trạng huống, cốt nhất là bình tĩnh, không hốt hoảng, cũng đừng vội vã, hấp tấp. Hãy lấy sự thanh tịnh mà xét đoán.

Hiền đương mê mẩn ngắm tràng hoa lộc vừng kiêu sa, thỉnh linh có một chú nhện con từ trên cành sa xuống trước mặt. Ngắm sinh vật bé tẹo đang luống cuống trong mối dây tơ búng nhùng trên mặt đất, Hiền để yên cho nó thoát thân. Nhện sa, điềm này, xưa nay dân gian vẫn bảo không chóng thì chày sẽ có tin vui. Nghĩ vậy, cô lặng lẽ trở về phòng làm việc, lòng phấp phồng ngóng trông. Vậy mà cuối buổi chiều Hiền có tin thật. Anh Thịnh Chính ủy Lữ đoàn Hải quân M, thủ trưởng đơn vị của Cường ra họp và nhắn Hiền xuống gặp. Linh vậy sao?

Gặp anh Thịnh, Hiền mới rõ sự tình. Thì ra Cường vẫn chưa thể nghỉ phép được, anh gửi quà về cho vợ con. Mới tháng trước, Cường hẹn sẽ rảnh thu xếp để về thăm nhà đúng dịp thôi nôi của thằng Cún vào áp Tết. Nghe vậy, Hiền khấp khởi như mở cờ trong bụng. Cô vội thông báo hết cho cả nhà hai bên nội ngoại biết để chuẩn bị, ai cũng mừng cho mẹ con Hiền. Người gì đâu mà kiếm lời quá thể, chả bù cho ngày mới quen nhau. Giờ cả nhắn tin cũng thừa thớt, nhưng bù lại nếu không bận họp hành thì tối nào trước giờ con đi ngủ, bao giờ Cường cũng gọi về để nghe bằng được tiếng ọ ẹ của con mới thôi. Hiền trêu: “Anh to gan thật đấy, chỉ nhớ con mà quên... mẹ nó phải không? Coi chừng, em phạt đó nha!”. Cường vội kêu lên: “Em yêu, em là tất cả! Nhưng con chúng mình còn bé quá”. Nghe vậy, Hiền đã rần rần nước mắt. Cô phủ lên người cậu con trai bé bỏng những cái hôn da diết. Mùi da thịt con trẻ khiến cô ngất ngây, mắt ngời sáng.

Vậy mà anh Thịnh lại thông báo Cường chưa thể về. Anh ấy bảo đang khi nước sôi lửa bỏng, Quân chủng vừa giao nhiệm vụ cho Lữ đoàn vận chuyển hàng Tết ra quần đảo Trường Sa và nhà giàn DK. Nghe Chính ủy bảo sẽ phải tổ chức đi thành nhiều chuyến, đảm bảo cho cán bộ, chiến sĩ trên quần đảo phen đậu của Tổ quốc có một cái Tết thật đầm ấm không thua gì

trong đất liền. Sáng nay, con tàu do Cường chỉ huy vừa nhổ neo. “VẬY mà anh ấy chẳng nói gì cho em biết cả”. Hiền phụng phịu. “Bí mật quân sự mà”.

Một cách điềm tĩnh, Chính ủy nhìn thẳng vào mắt Hiền, nhẹ nhàng. Đã xác định làm vợ lính hải quân thì thời bình cũng như thời chiến, em ạ. Đối mặt với biển cả là phải chấp nhận thử thách, kể cả điều nghiệt ngã nhất. Có cứng mới đứng đầu sóng chứ lị! Anh Thịnh trao cho Hiền hộp quà được gói ghém và thắt nơ khá bắt mắt. Đây, anh và anh Hưng Lữ trưởng có chút quà mừng thôi nôi thằng cháu của hai bác. Chúc cháu hay ăn, chóng lớn, mau nối nghiệp bố. Hiền ngáp ngừng đưa hai tay đỡ lấy món quà, cổ giấu giọt nước mắt đang lăn xuống gò má. Cô tin cậy nhìn người chỉ huy của chồng như một người anh cả. Im lặng một lát, Hiền rút rề: “Thưa anh, chẳng lẽ đơn vị không có ai thay được Cường nhà em sao?”. Chính ủy lắc đầu: “Không phải vậy. Nhưng cậu ấy là một thuyền trưởng cứng, rất bản lĩnh và giàu kinh nghiệm”. “Em nghĩ đâu chỉ có mình anh Cường làm được như vậy?”. “Con tàu là tài sản lớn của quân đội, với lại, tất cả những thứ chuyên chở trên tàu phải đến được tận tay anh em cán bộ, chiến sĩ đang làm nhiệm vụ ngoài Trường Sa”. “VẬY vậy, Cường được chọn?”. Hiền bỏ lửng câu nói. Anh Thịnh tiếp lời. “Hiền nói đúng, việc này không thể giao cho một người... non tay được. Em hiểu chứ?”. Lại bảo, anh và Lữ trưởng trực tiếp đi mấy chuyến trên con tàu do Cường làm thuyền trưởng, vì vậy, Đảng ủy và Chỉ huy Lữ đoàn đặt trọn niềm tin vào cậu ấy.

Từ quân cảng trở ra, Hiền phóng xe tới quán bà Năm chọn

mấy thẻ nhang Bắc, rồi chạy ra đền thờ Đức Thánh Trần. Cô dựng xe bên gốc dương rồi vào đền. Người trông coi ngôi đền thiêng này là một cựu chiến binh của Đoàn tàu không số năm nào. Ông có gương mặt như tạc bằng đá, song tính tình xởi lởi, nhẹ nhõm. Vừa nom thấy bộ dạng của Hiền, người đàn ông đã lẹ làng mở rộng cánh cửa. Trong mùi hương trầm ngan ngát dịu nhẹ và lắng sâu, Hiền thành tâm khấn vái Đức Ngài phù hộ độ trì cho các anh em hải quân ta đang làm nhiệm vụ trên biển, cầu cho mọi người được mạnh khỏe tay và được bằng an. Hồi lâu, Hiền bước ra ngoài và đi vòng quanh dưới chân bức tượng Ngài lừng lững uy nghi đang chỉ tay ra biển Đông. Tự dưng, cô thấy mình được an ủi nhiều lắm, lòng nhẹ bằng và vững tin lạ lùng.

*

Hiền bồi hồi nhớ lại ngày cô và Cường gặp nhau. Lần ấy trong cuộc họp mặt hội làng Tam Đồng thường niên tại nhà anh trai của Hiền, xuất hiện một chàng học viên sĩ quan hải quân. Anh có vóc dáng cao ráo với gương mặt thư sinh, dễ mến. Không phải là thành viên được mời, Cường lãnh nhiệm vụ đưa rước bà ngoại anh đến dự. Bố mẹ Cường vẫn ở ngoài quê, anh được ông bà ngoại và các cậu ruột đưa vào thành phố biển học từ năm lớp 6. Tốt nghiệp Phổ thông, Cường thi đỗ điểm cao cùng lúc cả ba trường Đại học, trong đó có Học viện Hải quân. Thấy bố mình và hai ông cậu từng là sĩ quan, vất vả quá, ban đầu Cường cũng ngại. Nhưng rồi cuối cùng, anh vẫn chọn trường quân đội và được phân công học ngành hàng hải. Thoắt cái, giờ đã là năm cuối, Cường vừa xong

khóa thực tập ở Vũng Tàu trở về. Anh được nghỉ vài hôm trước khi bắt tay làm đồ án tốt nghiệp.

Ngay từ giây phút đầu tiên nhìn thấy nhau, Hiền đã trở nên bối rối. Sau này, Cường thú nhận lúc ấy anh đã cảm nhận nơi người con gái đồng hương vẻ đẹp dịu dàng, đặc biệt quyến rũ là nụ cười với hai lúm đồng tiền khiến anh ngây ngất. Quả là “tinh trong như đã, mặt ngoài còn e”. Suốt buổi, gương mặt Cường cứ ửng lên như người vừa nhấp rượu. Anh ngồi yên vị, chịu trận để mọi người thả sức mà trêu chọc. Ngược lại, Hiền đổi vai, mồm miệng tía lía, vờ như không quan tâm đến chuyện gì cả. Khi chàng trung úy vừa tốt nghiệp ra trường đi nhận công tác ở Vũng Tàu thì tình yêu giữa hai người cũng chớm nở. Năm sau thì họ làm đám cưới, bố mẹ hai bên góp nhóm mua được theo đất, dựng nếp nhà gạch hơn hai chục thước vuông làm tổ ấm cho đôi uyên ương khỏi phải đi thuê nhà. Hết tuần trăng mật, Hiền tiễn Cường trở lại đơn vị. Xa cách hơn 500 cây số, thời gian đầu có lúc gần như hai người bị “cháy” điện thoại. Hờ ra một chút là gọi cho nhau, nhắn tin cho nhau. Thi thoảng Cường mới tụt tạt về thăm nhà, như chuồn chuồn đập nước, nhoáng cái lại đi ngay. Khi anh được bổ nhiệm làm thuyền phó một tàu hộ vệ tên lửa hiện đại thì thời gian hai người dành cho nhau càng ít, thậm chí việc liên lạc cũng bị gián đoạn. Hai năm, rồi ba năm, Hiền vẫn vò võ một mình. Nhiều đêm dằn dặt thao thức, Hiền đã úp mặt vào gối mặc kệ cho nước mắt chảy đầm đìa. Người mẹ vốn cả nghĩ nên rất thương con gái út. Bà đã bóng gió xa xôi khuyên hai vợ chồng nên đi

kiểm tra sức khỏe xem có chuyện gì không để còn liệu đường mà thuốc thang, chữa chạy sớm. Hiền vội gạt đi, chẳng có chuyện gì đâu mẹ ạ. Chẳng qua chúng con như vợ chồng Ngâu nên có hơi chậm một chút, mẹ lo chi thêm mệt. Chỉ sợ tới lúc cháu đàn cháu đống rồi lại “tội bà ngoại” thôi. Bà mẹ mắng yêu, khỏi lo, chị cứ sinh cả tiểu đội cháu cũng được, ông bà nội chưa vào thì mang về đây tôi nuôi tất. Lại thế thọt, các cụ ta có câu: Gái có con như bò hòn có rễ. Gái không con như nước nể trôi sông! Nước nể là nước gì hả mẹ? Tiếng quê mình, chỉ nước lã, nước sông, con ạ. Nghĩ là, phận đàn bà, nếu lấy chồng mà không sinh nở thì chẳng khác gì nước lã trôi sông, con nhớ lấy! Nghe vậy, Hiền nén một tiếng thở dài và cố nuốt sâu vào trong lòng ngực. Chưa bao giờ cô cảm thấy nhớ Cường còn cao đến vậy. Nhờ vào tấm áo quân

phục của anh để lại nhà, hằng đêm Hiền cứ phải đắp lên ngực mới dỗ được giấc ngủ.

*

Cầu được ước thấy! Cường được lữ đoàn bố trí cho nghỉ phép trước khi nhận nhiệm vụ mới. Một tháng trời, đôi trẻ quần quýt bên nhau như cặp sam. Thắng Cún con là kết quả của kỳ nghỉ phép ấy. Cường được cấp trên đề bạt giữ chức thuyền trưởng một chiếc tàu vận tải cỡ lớn, đồng thời thăng quân hàm thượng úy. Hiểu được trách nhiệm nặng nề của chồng nên Hiền cũng chẳng dám đòi hỏi hay trách cứ gì anh. Hôm thắng Cún chào đời, vừa lúc con tàu cập cảng, phải khó khăn lắm, Cường mới xin phép về được ba ngày. Vừa xuống xe, anh thuê xe ôm chở thẳng vào bệnh viện đa khoa tỉnh thăm vợ con. Chẳng kịp mua hoa, Cường cứ việc để nguyên cả bộ quân phục còn dính bụi đường chạy đến nắm

chặt tay Hiền. “Cám ơn em, đã cho anh được thăng chức... bố!”. Hiền giàn giụa nước mắt. Vừa nhìn thấy con, người bố trẻ cảm thấy tay chân mình thừa thãi. Anh cứ đi vòng quanh mà ngắm cái sinh linh bé nhỏ không biết chán. Cả nhà phải khuyên mãi, Cường mới chịu về nhà tắm táp nghỉ ngơi. Nếu không phải đang ở bệnh viện, chắc Cường đã chạy và hét thật to cùng đồng đội: “A, tớ được làm bố rồi, các cậu nhé!”.

Nghĩ mà thương, thằng Cún được gần sáu tháng, Cường mới về thăm lại. Anh kể những chuyến đi Trường Sa, hằng năm ngoại trừ tháng 4 ra, còn thì hầu như lúc nào biển cả cũng sóng to gió lớn. Ấy là chưa kể bao phen phải đối mặt với tàu chiến khựa, với đám lính trọc trên tàu lúc nào cũng hùng hổ, bậm trợn. Nhưng, mặc kệ, biển của ta, ta cứ đi, bận gì mà phải để mắt đến chúng. Bao giờ tàu ta qua vùng biển Cô Lin, Len Đao, bọn anh cũng dừng lại thả hoa tưởng niệm các liệt sĩ đã hy sinh hồi CQ-88, em ạ. Cường bảo, nghĩ đến các bác, các anh đi trước đã dâng hiến cả cuộc đời vì biển đảo Tổ quốc, thì chút thiệt thòi của riêng mình đâu có thấm tháp gì hả em? Hiền gạt. Anh còn kể những chuyến tấp lên đảo, cùng đồng đội dùng xiên sắt đi bắt cá bò “bọc thép” về nướng ăn. Chuyện về những chú chó biết xếp hàng đón khách, rồi chuyện về những đêm trời trong veo ở Trường Sa hết như những đêm trăng bên bờ sông Neva của nước Nga xa xôi mà anh từng đọc qua nhiều trang sách. Rồi chuyện về những quả bàng vuông mà lính đảo coi như báu vật... Thắng Cún hãy còn bé tẹo mà đã biết “quần” bố Cường. Lạ thể! Đang khóc quấy nhưng hề

được bố khẽ đung vào chân tay là cu cậu lập tức nín khe và cười.

Nuôi người kẻ thì lâu nhưng hóa ra cũng lại rất chóng vánh. Ông bà đã dạy cứ khắc nuôi, khắc lớn. Quả vậy, ngoảnh đi ngoảnh lại, thằng bé đã mọc răng, biết lẫy, biết bò, rồi biết đứng bám thành giường chập chững men từng bước. Bà ngoại mệt nhoài vì đưa cháu quá ư hiếu động. Suốt dọc hải trình, Cường không hề liên lạc về nhà, khiến Hiền cứ như đang leo trên ngọn cây. Lo quá, vài lần Hiền định bấm máy gọi cho anh Thịnh Chính ủy, nhưng ngần ngừ rồi lại thôi. Là chỉ huy đơn vị thì có bao nhiêu là việc phải lo toan, chả lẽ mình lại khiến các anh ấy phải bận tâm ư? Cô tự nhủ, thường khi ra tới đảo, các anh mới liên lạc về đất liền, còn thì con tàu cứ thẳng tiến theo lịch trình.

Còn hai ngày nữa là Cún con đầy tuổi thôi. Buổi sáng Hiền vừa thức dậy, thì nhận được cú điện thoại. Bà nội của thằng Cún báo tin vừa xuống ga xe lửa. Quá bất ngờ, Hiền sắp sửa vội phóng xe đi đón mẹ chồng. Bà mẹ Cường tay xách, nách mang, đang khẹp nép thu mình trước sân ga. Hiền ôm chầm lấy mẹ chồng. Sao mẹ không báo trước cho con biết thời gian mẹ lên tàu để con căn giờ đi đón? Là mẹ muốn dành cho con một sự bất ngờ! Khi Cường gọi về nói rõ sự tình, bố mẹ liền bàn bạc và phân công nhau, bố ở nhà “giữ gôn”, còn mẹ thì Nam tiến. Cường nó mắc việc quân, thì kiểu gì bố hoặc mẹ cũng phải vào với thằng cháu đích tôn chứ. Trời ơi, mẹ mang xách chi nhiều đồ đoàn thế này cho cực! Tết nhất đến nơi rồi, mẹ vào với cháu rồi ai lo việc nấu nướng cúng kiếng ở nhà giúp

bố? Người mẹ khẽ cười, con đừng lo, cứ về nhà rồi từ từ mẹ nói.

Hiền chờ mẹ chồng về tới nhà, thằng Cún vẫn còn say giấc. Thỉnh thoảng cu cậu lại nhóp nhép miệng như vừa mới được ăn xong. Bà nội ngoáy cháu rồi mắng yêu: “Y chang như thằng bố nó hồi nhỏ vậy!”. Nghe vậy, Hiền như nở từng khúc ruột. Hai bà thông gia tay bắt mặt mừng. Bà nội bày quả ra bàn, này là mấy cân nếp quế, này là gạo tám lứt, này là các loại đậu, để xay bột cho cháu ăn dặm. Bà chếp miệng, còn mấy chục trứng gà so ngon ời là ngon mà không dám mang theo vì sợ bể dọc đường... Hiền kêu lên, mẹ! Toàn những thứ dân dã ngày trước mẹ nuôi thằng bố Cường, giờ mẹ mang vào cho cháu, chứ nào phải mua bán gì, hả con. Bà ngoại ái ngại, có bao nhiêu thứ chị mang cho cháu hết, rồi ở nhà mình ông nội cháu xoay trở ra sao? Ồi, chị đừng lo. Ông ấy có hai mươi năm ở bộ đội mà chị. Hồi trước ở nhà thì vụng thối, chẳng hiểu quân đội rèn tập cách sao mà giờ về nghỉ ở nhà, việc gì ông ấy cũng thạo. Từ việc đồng áng đến nấu nướng, giặt giũ, có khi tôi còn thua nữa chị ơi! Cho nên, nói chị bỏ quá cho, tôi bảo với nhà tôi, nếu quả thật có kiếp sau thì tôi vẫn lấy chồng bộ đội! Ông ấy ngồi phì phà thuốc lá rồi cười khùng khục: “Mẹ mày chỉ được cái nói... đúng!”. Hiền chen vào, giờ hai mẹ con ta là đồng minh, phải không mẹ?

Chiều ba mươi Tết, sửa soạn mâm cỗ xong, Hiền mặc ấm cho con rồi lấy xe máy chở hai bà cháu dạo một vòng dọc theo con đường biển. Những ngọn gió từ khơi xa vờn qua ngọn núi thổi vào đất liền như rung nắc. Trong cái lạnh se se, từ trung tâm thành phố xuôi về

quân cảng, dòng người vẫn hối hả đan nhau, dệt nên những sắc xuân rực rỡ. Mặt biển trở nên phẳng lặng, hiền hòa. Những con sóng lặng lẽ đuổi nhau hôn nhẹ lên bờ cát. Trong ánh hoàng hôn, biển nhoang nhoáng màu lân tinh, đẹp lạ thường!

Trở về nhà, mấy mẹ con bà cháu ngồi ngóng xem chương trình truyền hình trực tiếp trên kênh VTV. Hiền bê chậu mai vàng đặt lên chiếc đôn kê ngay ngắn dưới ban thờ. Những bông mai sáu cánh rung rinh khoe sắc vàng rực khiến cho căn nhà được tăng thêm gam màu ấm, cứ sáng lên. Hàng phố lác đác có nhà đã mở băng cassette phát tiếng pháo nổ, nghe giòn dáo dể. Không gian trở nên rộn rã, trên màn hình tivi cô em-xi (MC) duyên dáng đang giới thiệu các điểm cầu truyền hình. Hiền kêu lên: “Mẹ ơi, mẹ nhìn kia, anh Thịnh, anh Hưng, thủ trưởng đơn vị anh Cường đây!”. Bà nội vừa giữ cho thằng cháu bước đi, vừa hỏi: “Thế con có thấy bố cháu không?”. “Dạ, chưa đâu mẹ ơi. Giờ này, nếu nhà con có mặt ở đảo Trường Sa Lớn thì may ra...”.

Liên đó, chuông điện thoại di động réo vang. Hiền vội vã bóc máy. Giọng Cường rần rỏi: “Anh gọi về chúc Tết mấy mẹ con bà cháu. Giờ này sắp có cầu truyền hình trực tiếp, nhưng bọn anh cũng vừa được lệnh nhổ neo về đất liền. Em thông báo để ông bà ngoại, bà nội yên tâm nhé. Hôn em và con!”.

Lấy tay xoa xoa lên ngực, Hiền cố kìm nén cảm xúc đang dâng trào, nhưng cô không sao ngăn được những giọt nước mắt chảy dài trên gò má. Hiền ôm lấy hai bà cháu. “Mẹ ơi, nhà con vừa mới rời đảo!” □

Núi Bà Rá

TINH CỘP

☐ PHAN ĐỨC NAM

Dù không hẹn, nhưng tôi thăm nhủ rồi một ngày nào đó mình sẽ quay lại rừng chiến khu Đ, sẽ lên núi Bà Rá thăm già Nu, với hy vọng được gặp ông Ba Móng kể cho nghe thêm chuyện gì đó. Dẫu ông không kể đi nữa, được thấy lại ông cũng vui - tôi nghĩ - mà mình phải nhanh nhanh khi ông còn khỏe.

Tôi biết trong thăm sâu con người ít nói đó chất chứa bao tâm sự, còn bao câu chuyện hấp dẫn kỳ thú chưa khai mở, mà một người hiếu kỳ tò mò có chút máu phiêu lưu như tôi rất thèm được biết.

Từ nhỏ tôi đã mê những câu chuyện đường rừng. Sơn lâm với tôi là một thế giới kỳ bí và hùng tráng, trong đó có nhiều muông thú sinh động. Tôi khát khao tìm hiểu, vừa sợ vừa muốn khám phá với nỗi háo hức đầy cảm dỗ ma mị. Mỗi khi có dịp theo ai đó vào rừng, dù chỉ là rừng non tuổi do bàn tay con người trồng, tôi cũng bị thôi thúc bởi gió núi gào, bởi tiếng gọi của thác ngàn, tiếng hú của rừng thiêng xa xa. Không phải riêng tôi mà cả những dân đi rừng chuyên nghiệp cũng chỉ cảm nhận chứ không thể nắm bắt được hết những bí mật của rừng thăm.

Tôi biết mình đơn thân không thể đi rừng lên núi Bà Rá được, nên trước khi chia tay tôi đã dặn mấy

ông bạn địa chất khi có dịp thì nhớ hú. Tôi còn dặn thêm vài bạn quen ở gần đó để có thêm cơ hội.

Nhưng một năm, rồi hai năm trôi qua mà vẫn chưa có ai gọi điện hay đá động gì đến việc lên núi Bà Rá. Quên thì thôi, lúc nhớ tôi sốt ruột nghĩ: Chờ đến khi nào? Hay mình chủ động đến bìa rừng hỏi thăm, tìm một hai người bản địa giúp mình lên núi, rồi trả công cho họ...

Đang suy tính thì may quá tôi nhận được điện thoại của bác Kinh họa sĩ ở Hội Văn nghệ Bình Phước: “Alô! Chú lên anh chơi vài ngày. Rằm tháng Chạp này khánh thành Miếu Bà Rá, tổ chức trang trọng lắm! Miếu mới xây gần tỉnh lộ chỉ cách nhà anh mười cây số, thuận tiện đường sá. Chú lên anh rồi mình đi. Anh sẽ tìm thêm người hướng dẫn mình lên núi luôn”.

Tôi mừng quá “dạ”. Nhưng rồi ngần ngại: “Bác liệu... lên núi nổi không?” - “Sao không? Cứ đi, mệt thì nghỉ. Nói cho chú biết: Nếu không tìm được thêm người, anh đã có thằng cháu trẻ khỏe, nó thích lên núi thám hiểm, tình nguyện đeo ba lô công cả giá vẽ của anh lên núi. Anh chỉ lo cho chú thôi”.

Chao ôi bác Kinh đã tuổi xưa nay hiếm rồi mà còn máu vậy. Tôi mừng quá hẹn ngày.

Bác Kinh trối tôi vào chuyến đi

sắp tới: “Ngày 14 Âm lịch anh sẽ đón chú ở ngã ba Bù Nho. Chương trình thế này: Sáng Rằm anh em ta dự Lễ khánh thành Miếu Bà Rá, chiều ở đó quanh quẩn tìm người đưa ta lên núi. Anh biết vài chỗ, thế nào cũng có. Sáng 16 ta khởi hành lên núi Bà Rá. Người trẻ khỏe lên núi nửa ngày, thì ta nhả nha đi trong một ngày. Vậy nhé? Chú mà không lên thì chết với anh”.

Tôi “dạ”. Rồi nghĩ: Hai năm rồi... Ông Ba Móng có còn trên đỉnh núi không?

Dịp khánh thành Miếu Bà Rá, năm nay có người tiến cúng tượng Bà, nhiều người tiến cúng vật dụng thờ. Lần này Miếu Bà được xây dựng dõng dàng gần lộ lớn, thuận tiện giao thông nên có đông người đến viếng và tham quan. Bác Kinh cho biết Miếu Bà trước đây nằm sâu trong rừng hơn nửa cây số, dựng đơn sơ bằng gỗ, lợp lá, diện tích chỉ vài mét vuông. Giờ được xây dựng bằng xi măng cốt thép, mái lợp ngói, rộng trên 200m² lại sát đường tỉnh ĐT.741 nên việc đi lại rất dễ dàng. Đây là nỗi mong mỏi từ lâu, là niềm vui lớn của dân sống quanh đây vốn thiết tha xây dựng Miếu Bà.

Bãi xe rộng đã chặt cứng, xe hơi, xe gắn máy đậu tràn cả hai bên lề đường. Đông đảo bà con dân tộc trong những bộ thổ cẩm lạ đẹp rực rỡ sắc màu. Trên thượng ngàn, Mẫu đang nhìn xuống đàn con và lắng nghe tiếng trống thập

thành, tiếng cồng chiêng ngân vang. Tín ngưỡng thờ Mẫu từ lâu đã ăn sâu vào lòng dân tộc Việt, nhất là những dân tộc vùng cao, mang ý nghĩa linh thiêng cao cả tầm vũ trụ, Mẹ Rừng, Mẹ Đất, Mẹ Sông Núi xứ sở, sinh sản che chở cho đàn con.

Trên đường đến Phước Long, qua Bình Dương, Bình Phước, tôi đã bồi hồi sung sướng được theo gót Nàng Xuân thông thả xuống trần gian. Chỉ còn nửa tháng nữa là Tết, cũng là dịp mùa cao su thay lá, tôi đã mê mẩn ngắm nhìn rừng cao su trùng trùng điệp điệp hai bên đường. Chao ôi tràn ngập màu lá đỏ điểm vàng đẹp đến nao lòng. Gió xuân hiu hiu lạnh khiến lòng tôi xốn xang. Xuân chín vàng đỏ lá ngập lưng trời, xuân trái thắm lá cao su màu đỏ vàng cam xuống mặt đất nâu xanh, khiến nhiều bước chân phải ngập ngừng. Rồi hoa cúc trắng cúc vàng, hoa trạng nguyên đỏ ối, chen giữa hoa mai vàng nở sớm, rộn rã những sắc vàng mùa xuân tươi vui. Năng xuân ấm áp lung linh toả xuống những sân phơi ngập ứ ngô vàng, những mẹt lúa nương đầy ắp vừa thu hoạch được trong vụ Đông Xuân, cho thấy một mùa xuân sung túc.

Nàng Xuân dịu dàng đến bên tôi, giờ càng rộn ràng hơn bởi cảnh đông người và sắc màu lễ hội. Tôi vui sướng nghĩ: Mục đích mình là lên Núi Bà Rá gặp Ông Ba Móng, mà mới đến đây, được dịp dự lễ hội chào xuân như thế này thì vui quá! Chẳng uổng công chút nào.

Và thật bất ngờ, trong đám đông chen chúc ấy, tôi chợt thấy

Ông Ba Móng đang ngồi nhấp rượu cần với vài già làng dưới bóng mát một gốc cây da cổ thụ.

Tôi mừng quá kéo bác Kinh nhanh nhanh về phía đó.

Ông Ba Móng có gầy hơn một chút, nước da đen hơn, đỏ hơn, và sắt lại. Ông khoanh chân ngồi im, vẫn trầm tư như núi.

Bác Kinh bảo tôi tranh thủ chụp vài tấm hình, rồi nheo đôi mắt hoạ sĩ ngắm Ông Ba Móng.

Tôi ngồi xuống bên già Nu, khẽ nắm tay ông: “Già nhớ cháu không? Cách đây hơn hai năm, cháu theo đoàn địa chất lên núi thăm già...”.

Già Nu quay qua nhìn tôi, đôi mắt mờ đục chợt sáng lên, ông nhắm mắt ngửa mặt lên trời như nhớ lại, sau đó gật đầu: “Nhớ rồi! Mày ngắm trăng với tao.”

Tôi chớp mắt: “Cháu đang định lên núi thăm già. Không ngờ lại gặp già ở đây” - “Lâu lắm rồi tao mới xuống núi, phía này. Đường đi dễ rồi, không như ngày xưa” - “Xưa già cũng hoạt động ở cánh rừng phía Bắc sông Bé này à?” - “Không. Tao chiến đấu ở rừng Cát Tiên và phía Bắc Biên Hoà. Chỉ có một lần tao qua đây cùng bộ đội đánh chiếm Nhà tù Bà Rá. Đây là lần thứ hai, và có lẽ là lần cuối cùng tao qua đây.”

Tôi mừng thầm, có chuyện hay rồi. Ông Ba Móng lim dim mắt, gật gù nói tiếp: “Tao suýt bị cọp ăn ở thác Mẹ ơi! Giàng đã cứu tao, Bà Chúa cứu tao. Lễ khánh thành Miếu Bà tao phải tới đây”.

Tôi nín thở lắng nghe, biết già Nu đang hồi tưởng quá khứ, có khi

không cần hỏi già cũng kể.

Nhưng già lặng thinh không kể nữa. Tôi cũng chẳng dám hỏi vì đang đông người.

Tôi bám tay bác Kinh, kéo ông ra chỗ khác, nói nhỏ: “Bác ơi, em mời Ông Ba Móng đi ăn trưa, để có chỗ nói chuyện riêng nhé bác?”.

Bác Kinh gật đầu: “Hay đấy! Chú mời đi.”

Tôi “dạ”, định quay trở lại chỗ Ông Ba Móng thì bác Kinh kéo lại: “Hay ta mời Ông Ba Móng về nhà tôi. Đến khi nào ông ấy muốn đi thì ta đưa đi”.

Tôi lại “dạ”, rồi tiến đến ngồi cạnh Ông Ba Móng. Hoạ sĩ Kinh cũng ngồi xuống bên tôi.

- Già ơi - Tôi nói với Ông Ba Móng - Gặp được già ở đây cháu rất vui.

Tôi chỉ sang bác Kinh bên cạnh: “Cháu và bác hoạ sĩ đây định lên núi thăm già. Giờ gặp ở đây nên cháu khỏi phải leo núi. Cháu và bác đây muốn mời già về nhà chơi, cũng gần đây thôi”.

Già Nu nhìn hoạ sĩ Kinh: “Cảm ơn. Cảm ơn cán bộ. Tôi phải về Cát Tiên thăm ông anh họ. Ông ấy già yếu rồi, không đi được, cứ đòi theo Giàng”.

Hoạ sĩ Kinh gật đầu, nhỏ nhẹ: “Vâng, thì mời ông đến nhà tôi, rồi con cháu tôi sẽ chở ông đi, chúng có xe hơi.”

Già Nu phân vân. Tôi tiếp thêm: “Cháu cũng đang ở nhà bác hoạ sĩ đây. Cháu sẽ theo xe hộ tống già về Cát Tiên”.

Lần này thì già Nu xuôi lòng: “Ừ thôi! Giàng đã sắp xếp, đã muốn vậy thì ta phải nghe”.

Tôi mừng quá nắm chặt tay Ông Ba Móng: “Cảm ơn già”.

Hoạ sĩ Kinh nhanh chóng móc điện thoại: “Alô! Phúc đây hả con. Con lái xe đến Miếu Bà Rá đón ba và khách quý nhé? Ừ, nhanh nhanh lên!”.

Tối hôm ấy, trên sân thượng lầu hai nhà bác Kinh ở chợ Bù Nho, tôi và hai người già vui vẻ đàm đạo. Ông Ba Móng hơn bác Kinh đúng một giáp, cùng tuổi cạp. Ông cạp Kinh tặng Ông Ba Móng ba bức tốc hoạ chân dung vẽ chỉ trong một giờ. Ông Ba Móng cứ ngắm đi ngắm lại những gương mặt mình trong tranh rồi gật gù vuốt râu, những sợi râu dài bạc trắng cứng cáp chia ra như râu cạp.

Lần đầu tiên Ông Ba Móng ngắm trắng trên sân thượng nhà lâu. Với ông thì trăng ở đâu cũng đẹp. Trăng trên đỉnh Núi Thần cao vợi linh thiêng. Trăng ở phố đây như sà xuống, to rõ hơn trăng rừng bởi không bị lá cây che khuất. Trăng Rằm đêm xuân tròn vành vạnh, như gương mặt bầu bĩnh phúc hậu của vợ ông khi xưa. Hơ Mây luôn trẻ đẹp trong sáng như trăng. Nàng trên cao đang theo ông, nhìn ông, soi sáng cho ông, ông chỉ muốn bay lên với nàng.

Hà! Anh chàng nhà báo tò mò này muốn nghe ta kể về trận đánh Nhà tù Bà Rá, về chuyện ta suýt bị cạp ăn... Anh ta thú thật là những chuyện ta kể cho nghe trước đây hai năm cũng chưa lên báo. Hà! Ta đâu có cần, vui thì ta kể. Thời gian lâu quá rồi, ta phải từ từ nhớ lại... Hình như sau trận Điện Biên Phủ năm 1954...

Đội đặc biệt tinh nhuệ của đội

trưởng Nu được lệnh hành quân hoả tốc để kịp phối hợp với quân chủ lực đánh chiếm nhà tù Bà Rá nằm sâu trong rừng phía Bắc Thủ Dầu Một. Sau khi nhận được tin 4 chiến sĩ cách mạng của ta bị Pháp chôn sống ở gốc Cây Cây, đích thân tướng Bùi Cát Vũ lập phương án đánh chiếm nhà tù, ông lệnh phải đánh thật nhanh và bất ngờ để giải cứu tù nhân, trong đó có nhiều chiến sĩ cách mạng.

Mục đích Pháp lập nhà tù kiên cố này giữa rừng thiêng nước độc, nhiều thú dữ, để tù nhân khó trốn thoát. Bọn giám thị ra lệnh cho lính cai quản sẵn sàng bắt chết những ai dám chống cự, đào tẩu. Tù nhân trốn bị bắt lại bị đánh bằng roi cá đuối, bị đâm bằng lưỡi lê. Đã man hơn nữa là bị chúng trói lại cho chó bẹc-giê cắn xé.

Du kích và lính thám báo Sông Bé đã nắm được tình hình trong trại giam qua hai tù nhân lao động khổ sai trốn được nhờ kịp chạy về phía quân ta, chúng đang lo sợ trước những thất bại liên tiếp.

Khi đội đặc biệt tinh nhuệ của chiến sĩ Nu đến thì bộ đội đã vây phục kín. Ngay đêm đó Nu bò vào tung trái Pêta nổ sập cửa sắt trại tù. Đó chỉ là đòn nhử, 6 trinh sát cảm tử trong đội Nu chia làm ba cánh đã cắt rào, sau tiếng nổ Pêta đồng loạt xung phong tràn vào tấn công tứ phía. Chỉ trong nửa giờ, quân cách mạng đã đánh chiếm được nhà tù khét tiếng này, bắt sống hàng chục lính cai quản, hai giám thị Pháp khiếp hãi đầu hàng.

Sau trận đánh mỹ mãn, đội đặc biệt tinh nhuệ của Nu ở đó hai ngày

ngủ ngơi lấy sức, để còn ngược núi Bà Rá về Biên Hoà. Nu tuổi ba mươi cường tráng, được Hơ Mây bắt đã ba năm, Giàng cho đứa con trai, giờ Hơ Mây đang mang bầu 8 tháng. Nu muốn tranh thủ vào sâu trong rừng Sông Bé này kiếm lá thuốc và sâm Nam, hay mật ong rừng về bồi dưỡng cho vợ.

Nu rủ anh họ tên Lâm cùng trong đội đi. Lâm hơn Nu 6 tuổi, gan dạ và đi rừng sành sỏi. Lâm mới được thưởng khẩu mít-co-tông trong trận đánh vừa qua. Hai anh em hai súng dài hăm hờ vào rừng.

Hai người dừng bước trước một con dốc sâu hun hút, phía dưới có dòng suối chảy. Lâm đi trước phát hiện có nhiều vết cào xước trên những thân cây gần đó, vết móng cào to và sâu như thế này phải là thú dữ lớn. Nu đi quanh, cúi xuống đất quan sát thấy rõ những dấu chân cạp in rành rành.

- Con cạp này lớn - Nu nói
- Không thua gì cạp ba móng ở rừng Cát Tiên mình.

Lâm gật: “May mình đi sau nó, và ngược hướng gió, nên nó không ngửi thấy mùi mình”.

Nu gật: “Mình cũng không ngửi thấy mùi hôi từ miệng cạp. Chắc nó qua đây lâu rồi”.

Hai người vừa canh cạp vừa quan sát những móng chân thú. Nu chỉ xuống dốc: “Nó xuống đó”.

Máu sôi nổi lên. Lâm cũng muốn thử súng, bảo Nu: “Anh em mình săn nó đi. Săn được thì có thịt, có cao hổ cốt bồi dưỡng anh em. Mày có thuốc hay cho con Hơ Mây”.

Nu gật: “Anh em mình xuống

dốc sau cộp thì không sợ nó chụp. Minh dễ thấy nó, bắn nó”. - “Thôi không nói chuyện nữa, nó nghe.”

Hai anh em thủ súng đã lên đạn, cẩn thận xuống dốc, Lâm vẫn xuống trước.

Xuống được suối lớn thì mất dấu chân cộp, Nu và Lâm biết cộp đã qua suối. Hai người chọn chỗ suối cạn cẩn thận lội qua.

Qua đến bên kia suối vẫn không thấy vết chân cộp, vì đây là suối đá, có nhiều phiến đá bằng phẳng. Hai người chân chừ, chia nhau nhìn hai phía, không biết con cộp đi về phía nào?

Lâm nói: “Cộp thường đi xuôi theo dòng suối chảy, dưới đó có hồ, có nhiều thú đến uống nước.”

Nu gật, rồi dẫn đo: “Minh đi theo dòng suối chảy thì sẽ xuôi hướng gió, cộp ngủi được mùi mình, nó sẽ rình bắt, nguy hiểm lắm”. Lâm gật: “Vậy tính sao?”

Nu nhìn quanh, suy nghĩ một chút rồi nói: “Suối đá ít cây lớn mọc ven bờ, gần đây có cây lim kia cao, anh lên đó canh cộp cho em, đề phòng nó từ hướng cuối dòng suối đi ngược lại. Em sẽ đi ngược hướng gió để tìm nó.” - “Ừ. Mày đừng đi xa quá. Cờ vài chục mét có cây cao thì dừng lại chờ. Tao canh ở đây, năm mười phút sau tao sẽ theo tới.” Nu gật, rồi lại dẫn đo: “Cứ vậy thì anh em mình đi chậm, sẽ không theo kịp cộp.” - “Vậy cho chắc. Minh đâu biết cộp qua suối rồi đi hướng nào? Tao với mày đi về hướng ngược gió, lỡ cộp quay lại đi sau lưng mình thì sao? Nguy hiểm lắm! Săn cộp phải hết sức cẩn thận.

Minh săn nó, nó săn mình”.

Lâm nói xong quàng dây súng vào vai rồi nhanh chóng leo lên cây lim.

Khi thấy Lâm đã ngồi vững trên chạng ba cây lim, Nu yên tâm thủ súng đi ngược hướng gió, lần theo con suối.

Trên cây lim cao, Lâm dõi mắt ra xa, hướng về cuối dòng suối để tìm bóng cộp. Súng mọt-cơ-tông bắn từng phát một trên tay anh đã sẵn sàng.

Đi được gần trăm mét, đến đoạn suối cong khuất sau một ghềnh đá, Nu định dừng lại chờ Lâm thì chợt ngửi thấy mùi hôi thối thoang thoang, con cộp đang ở gần đây phía trước anh, chắc sau ghềnh đá đó?

Nu nín thở bước từng bước một, mũi súng quay theo hướng mắt nhìn. Con đường men theo ghềnh đá cạnh bờ suối hẹp dần, chỉ còn một lối đi nhỏ gập ghềnh đá rộng chưa tới nửa mét. Người hay thú muốn đi tiếp lên phía đầu suối thì một là leo lên ghềnh đá cao, hai là đi len theo đường đá nhỏ này, và ba là lội ngược suối. Nu vừa suy tính vừa ngược mắt quan sát, leo ghềnh đá cao hơn mét đối với anh thì dễ, nhưng anh phải đeo súng lên vai để hai tay dễ bám. Như thế sẽ nguy hiểm, lỡ có cộp đang nằm ngồi trên phiến đá nhìn thấy sẽ phóng chụp, lội xuống suối thì cộp trên đó sẽ nghe tiếng nước động, cũng nguy. Nu quyết định đi men theo đường đá nhỏ cạnh bờ suối, chỉ cần qua khỏi khúc eo ngắn là anh có thể quan sát rộng phía trước.

Nu bước từng bước chậm và chắc, mắt chăm chăm nhìn lên phía trên ghềnh đá, thấy trời xanh mây trắng, vài nhánh cây phơ phất. Nu tin mình sẽ bắn kịp khi phát hiện bóng cộp trên cao, nếu bắn không trúng thì tiếng nổ cũng làm nó hoảng sợ chạy mất.

Vừa qua khỏi khúc eo thì chân trái Nu bỗng hệt và đau nhói! Chết rồi! Sụp bẫy! Lúc đó Nu mới trông thấy hai vệt chéo cảnh báo vẽ bằng nhựa thông đã khô ngay trước mặt mình. Nu nhin đau cúi xuống phiến đá nhỏ vừa bị lật do chân mình đạp lên, mặt phiến đá cũng có vệt chéo cảnh báo. Trong lúc căng thẳng canh cộp mắt nhìn lên, Nu không thấy những dấu hiệu cảnh báo của thợ săn bẫy thú. Anh lâm vào tình thế nguy hiểm. May là Nu đi đôi giày da mới tịch thu của lính canh ngục, chứ đi dép râu thì nhát phập của hàm răng bẫy thú sẽ nghiền sâu vào mu bàn chân anh. Nhưng như thế cũng rất đau, máu đang rịn ra, chân trái Nu gần như tê điếng.

Nu cúi xuống, dựa súng vào ghềnh đá, rồi nhấc phiến đá đặt bẫy lên, dùng hai tay vận sức kéo mở hàm bẫy đang kẹp cứng. Máu tràn ra, đau quá! Vẫn chưa được! Nu rút lưỡi lê bên hông, cẩn thận len mũi nhọn vào kẽ răng của hàm bẫy để có điểm tựa nhích dần miệng bẫy lên, phải thật khéo và cẩn thận để lưỡi lê không cắt vào giày, vào da thịt.

“Giờ mà cộp tới thì mình chết!” - Nu nghĩ - Linh tính như thần, Nu chợt ngửi thấy mùi hôi thối nồng nặc, con hổ lớn xuất hiện cách anh chỉ chục mét. Nó đã trông thấy

anh, gừ lên rồi từ từ tiến lại...

Nu đứng hẫng lên, biết mình không chạy được. Lúc cực kỳ nguy cấp Nu quên hết cái đau dưới chân mà chỉ lo đối phó với cạp dữ. Trong tay Nu có cây lê nhọn, súng dựa gần sau lưng, Nu không dám quay lại lấy súng, cạp sẽ vồ. Nu cố bình tĩnh nhìn trừng trừng vào mắt cạp, mắt nó xanh lè, hai đồng tử đen tròn xoe, không chớp. Nó dừng lại nhìn anh như thôi miên, như đe dọa. Nu không dám chớp mắt, chớp mắt là sợ nó, nó sẽ nhảy tới vồ - người già dạy Nu vậy.

Con cạp chùn bước, thắc mắc sao con người này không chạy, không có vẻ gì sợ nó, lại chĩa thẳng mũi nhọn về nó. Nó sợ mũi nhọn hơn con người kia. Ở đây nó không có khoảng trống để vờn quanh con mồi, nó chỉ có thể tiến tới tát hoặc vồ chụp. Khoảng cách chục mét nó nhảy một phát là tới, nhưng chụp mồi ở địa thế hẹp này nó dễ va vào gheñh đá trượt ngã xuống suối. Nó thấy con người này không nhát sợ như hươu nai mà thật kiên cường, lăm lăm mũi nhọn sẵn sàng quyết chiến. Nó chậm rãi ngồi xuống, chiếu đôi mắt sáng quắc nhìn con người với vẻ thăm dò. Con người là Nu lúc đó chỉ có một con đường

là chống cự bằng lưỡi lê, tay Nu khoẻ và nhanh, mũi lê nhọn, nhưng tay hồ khoẻ hơn rất nhiều, một cái tát với móng sắt của nó trâu rừng phải đổ.

Người và cạp nhìn nhau không chớp, tinh người tinh cạp trong giây phút này phát lộ như thử thách nhau. Nu biết mình yếu gan chớp mắt cạp sẽ tấn công, cạp có thể ăn một mũi lê nhưng chẳng thấm tháp gì với nó, và anh sẽ chết.

Con cạp ngồi im nhìn Nu đến nửa phút, nó chợt há miệng ngáp và chớp mắt, mũi hôi thối sục vào mũi Nu. Giờ Nu mới thấy con cạp cái này đang có mang, cái bụng đầy lông trắng của nó phình ra và xệ xuống.

Con cạp cái nhìn Nu và từ từ đứng lên với dáng vẻ uể oải, nó lại ngáp và chớp mắt, ánh hung dữ không còn, vì thấy con người im lặng kiên cường này không có vẻ gì muốn tấn công hay hại nó. Nó nhìn Nu một lần nữa rồi quay người lững thững bỏ đi, nhẹ nhàng oai vệ và hiền lành như một con mèo lớn.

Trong lúc cạp quay mình bỏ đi thì Nu lần tay ra sau với được khẩu súng, mắt và mũi lê nhọn của anh vẫn hướng về phía cạp.

Con cạp đi chậm, đã cách xa Nu vài chục mét, giờ thì Nu có thể bắn chết nó với tài thiện xạ của mình. Nu đã giương súng lên ngắm nhưng không bóp cò. Con cạp cái có mang sắp đẻ gọi

ngay đến hình ảnh vợ anh đang mang thai, gương mặt bầu bĩnh phúc hậu của Hơ Mây và đôi mắt phượng của nàng sáng lên nhìn anh.

Ông Ba Móng kể xong, nhìn tôi: “Trong giây phút sinh tử đó, không hiểu sao tao rất bình tĩnh? Có lẽ nhờ đó mà tao sống. Giàng đã giúp tao, cứu tao. Còn với con cạp cái, sau này tao hiểu rồi: Con cạp tha tao, trước hết vì tao không tấn công nó, sau là nó đã no mồi. Khi anh Lâm tới phụ tao gỡ bẫy, anh phát hiện gần đó có xác một con lợn lòi nhỏ chỉ còn mỗi cái đầu, đồng xương và khúc ruột. Anh Lâm nói với tao là mày may lắm đó, cạp đẻ xong rất dữ, còn cạp sắp đẻ thì không, nó đói mới săn, chỉ săn mồi nhỏ để đỡ tốn sức”.

Tôi gật đầu, Ông Ba Móng kết luận “Con cạp tha tao, thì tao làm sao bắn nó được?”.

Có tiếng chân bước lên cầu thang sân thượng, tôi quay ra thấy bác Kinh đang khệ nệ bê một mâm nhỏ nghi ngút khói. Tôi vội chạy đến đỡ phụ ông. Bác Kinh nói: “Ông cháu nói chuyện say quá! Khuya rồi! Trên này cao, gió đông xuân lạnh, làm bát cháo gà nóng cho ấm”. Rồi quay sang Ông Ba Móng: “Ông ăn cháo rồi nghỉ cho khoẻ. Mai ta còn đi nữa mà”. Ông Ba Móng gật đầu: “Cảm ơn cán bộ. Chưa ngủ đâu. Trăng sáng quá mà” □

